

699 ₪

food appeal

במקום 1,299 ₪

גריל ביתי ללא עשן ROCCO XL

בשבע

יום חמישי, ל' באב תשפ"ג, 17.08.2023 | פרשת שופטים | גיליון מס' 1058

food appeal

זמני הדלקת נרות שופטים

מוצ"ש	הדלקת נרות	יום
19:56	18:44	יום
19:59	19:01	ת"א
19:59	18:55	חיפה
19:57	19:01	ב"ש

עם פודאפיל, השבת שלכם תראה אחרת

חנה קורן, היועצת הפוליטית של חבר הכנסת צבי סוכות שהותקפה באלומות בתל אביב, לא מתכוונת לוותר על השיח עם אנשי שמאל

← רבקי גולדפינגר

לא ניתן להמשיך להתקיים כחברה באווירה העכורה הנוכחית: הצעה מעשית להרגעת הרוחות משני הצדדים

← הרב יעקב אריאל

מיוחד ל'בשבע': חברי המטה החשאי 'חומש תחילה' מספרים על המאבק שהחל בעליות פיראטיות ליישוב החרב והגיע עד לביטול חוק ההתנתקות

← יוסף ארנפלד, אתנחתא

סקר חדש מגלה: יותר מ-85 אחוזים מקרב בני הדור השני של עולי ברית המועצות נחשבים יהודים מבחינה הלכתית

← אסף משניות

האם מינוי השגריר הסעודי במזרח ירושלים הוא נסיגה מנורמליזציה או מס שפתיים לצרכים פוליטיים?

← ניצן קידר

צילום: חיים גולדברג, פלאש 90

בתום רדיפה משפטית חסרת תקדים שחרר השבוע בית המשפט את כצוע הראש יחיאל אינדור, לאחר שהמשרה כשלה בניסיונה להוכיח שהתקרית בבורקא הייתה רצח ולא הגנה עצמית // יוני רוטנברג אל המשטרה שביקשה להכריז את החיסיון הרפואי של אינדור הפצוע בבית החולים, הצטרף מנהל המחלקה ששבר את כללי האתיקה הבסיסיים כשפרסם עמדה מתלהמת הנוגעת לכפוע שתחת טיפולו // חגית רוזנבאום

האשמת הקורבן

הפגנת החירות

כ"א אלול | 7.9

מול בית המשפט העליון בירושלים

הם לא יקחו לנו את הקול!

תקומה 2023

יום עיון לציון 88 שנים לפטירת מרן הראי"ה קוק זצ"ל

בשיתוף המחלקה למורשת ישראל

יום ראשון | ג' אלול | בין השעות 12:00-19:00

סדרת שיעורים (קצרים) על "אהבת ישראל ואהבת הבריות"
השיעורים מתקיימים ב"בית הרב" רח' הרב קוק 9 ירושלים

מושב ראשון

12:00	הרב יעקב אריאל
12:30	הרב יוסף ארציאל [רבני הארץ הטובה]
13:00	הר' מאיר גרוס - סיפורים על "אהבת ישראל"
13:30	הרב שלמה לוי
14:00	הרב אליהו בלומנצווייג
14:30	הרב חגי לונדין [קהלים]
15:00	הרב חיים פוגל

תפילת מנחה

מושב שני

16:00	הרב אלי קפלן
16:30	הר' פני אפרתי - על "אוהב ישראל" (הרב חיים יעקב זצ"ל בן הרב ר' אריה לוי זצ"ל)
17:00	הרב דוד חי כהן - "מתוך אהבת ד"
17:30	הרב מיכאל ימר
18:00	הרב אביחי קצין [קהלים]
18:30	הרב יוסף צבי רימון
19:00	הרב אברהם טייץ

הציבור מוזמן הכניסה חופשית

בשעה 18:00 האזכרה המרכזית בהר הזיתים

בהשתתפות תלמידי ישיבות, רבנים ואישי ציבור

הארועים ישודרו בערוץ היוטיוב והפייסבוק של בית הרב

הסעות לחלקת הקבר בהר הזיתים יצאו בשעה 17:00 מחניון גבעת התחמושת.
 עלות חופשית אך מותנת ברישום מוקדם באתר טיקצ'אק (חפשו "בית הרב- הר הזיתים")

"פגיעה בחקלאות היא פגיעה בציונות"

בצלאל סמוטריץ'
אב תשפ"א, אוגוסט 2021

צילום: עופר עמרם

אבנר פורר
נחלים

ממשלת ישראל, אל תייבשי את ענף החלב בוחרים בנחלים ולא בפולין

"...החקלאות, אצל כל העמים רק גורם כלכלי חיוני פשוט. אבל העם
אשר הנושא שלו כולו הוא קודש קדשים, וארצו ושפתו וכל ערכיו כולם
קודש הם... - הרי גם חקלאותו כולה היא ספוגת קודש"

הרב קוק זצ"ל (מאמרי הראי"ה)

יצרני החלב
בישראל

- מאז 1926 -

רוממות הפלורליזם בפיהם

הניסיון לגדוע את פעילות פורום קהלת באמצעות ייבוש מקורותיו הכלכליים הוא המשך המאמץ של מי שמתיימרים לדגול בחופש הביטוי והמחקר, אבל פועלים לדכא בכל דרך את הבעת הדעה של החולקים עליהם

→ פועל לשבירת המונופול של השידור הציבורי. שר התקשורת ד"ר שלמה קרעי

צילום: יונתן זינדל, פלאש 90

רחב שצמא לשידורים ברוח יהודית-לאומית. אבל בשוק התקשורת המשודרת בישראל, ובמיוחד בשוק שידורי הרדיו, אין אפשרות ליוזמה פרטית ולתחרות חופשית. השידור הציבורי, תאגיד כאן וגלי צה"ל, מחזיק למעשה במונופול על שידורי רדיו בתפוצה ארצית. כאשר קברניטי רשת ב' וגלי צה"ל מתגאים באחוזי ההאזנה הגבוהים שלהם, הם שוכחים לספר לעצמם ולנו שהתחרות היחידה שהם חשופים לה באה מצד תחנות מסחריות שמוגבלות לשידור אזורי, וכפועל יוצא מכך - תקציב השידור שלהן הרבה יותר קטן. רק במציאות כזאת של היעדר תחרות יכולות תחנות הרדיו הציבוריות לשמור על רייטינג גבוה למרות ההטיה הברורה שמאלה. כאשר תיפתח הדלת לתחרות מולם מצד תחנות רדיו מסחריות ארציות, הרייטינג שלהן צפוי לקרוס, בדומה למה שקרה לתחנת הטלוויזיה הציבורית בעת שהפסיקה ליהנות ממונופול ונאלצה לספוג את נדידת הצופים לערוצים 10 ו-12 (כיום 12 ו-13).

שר התקשורת צודק לחלוטין בשאיפתו לפתוח את שוק הרדיו לתחרות מסחרית. ומכיוון שתדרי השידור הם משאב מוגבל, אין סיבה שתאגיד כאן וגלי צה"ל יחזיקו בידיהם כמות של תחנות ותדרים שאינה מותירה מקום על גלי ה-FM לרדיו מסחרי. אין מנוס מכך שהשידור הציבורי ובפרט תאגיד כאן ייחלשו כמה תדרים של תחנות רדיו שממילא אין להן כמעט מאזינים, כדי לאפשר את הקמתן של תחנות מסחריות, לטובת הציבור ולמען גיוון השיח, הדעות והקולות.

היתרון המובהק של תחנות מסחריות הוא היותן תלויות כלכלית באחוזי האזנה - עובדה שמחייבת אותן להיות רגישות להעדפות הציבור. ומכיוון שרוב הציבור בישראל הוא מסורתי-ימני - אין ספק שכאשר תקום תחנת רדיו מסחרית ברוח יהודית-לאומית, ציבור גדול ימצא בה את תחנת הבית שלו. כבר היום, למרות מגבלות טווח השידורים והתקציב, הצליחה תחנת גלי ישראל הימנית להגיע עד יותר מ-5 אחוזי האזנה. לא קשה לדמיין מה יהיה פוטנציאל הרייטינג של תחנת רדיו לאומית מתוקצבת היטב ששידוריה ייקלטו בכל הארץ. בגופי התקשורת הציבוריים והפרטיים שנשלטים בידי השמאל כבר מכינים את המערכה נגד הרפורמה של שר התקשורת. הם יודעים למה. ■

האמצעים מתחלפים, אבל התכלית היא אותה תכלית - למנוע מהימין כל פתחון פה שחורג מהגבולות שמסמנת לו ההגמוניה השמאלנית. פעם יתנכלו לכלי תקשורת לאומי בטענה שהוא לא חוקי. אם פעילותו הוסדרה בחוק - נגיש בג"ץ נגד החוק. אם אין חוק שאוסר על פעילותו - ננסה לחוקק חוק כזה

שאוסר על פעילותו - ננסה לחוקק חוק כזה. אם הימין הצליח לאחר עשרות שנים של הגמוניה שמאלנית להקים תחנת טלוויזיה דלת תקציב שמצליחה לצבור רייטינג - נטען שהיא מפרה את תנאי הרישיון שלה וננסה לחוקק נגדה חוקים. לא הצלחנו? אז נטיל חרם על הפרסום בה וננסה למוטט אותה כלכלית. במקום לחפש איך לעודד השמעה של מגוון דעות, כיאה למי שדוגלים בפלורליזם ובחופש הביטוי, הם עושים הכול כדי למנוע מהימין חופש ביטוי וחופש מחשבה. כך בתחום התקשורת, וכך בתחום המחקר האקדמי והמחקר המדיני היישומי. כמו ערוץ שבע ולאחריו גלי ישראל בתחום שידורי הרדיו, כמו ישראל היום בעיתונות המודפסת וכמו ערוץ 14 בטלוויזיה, גם פורום קהלת הוא גוף שמרני-לאומי בודד שמתוקצב היטב, אשר פועל בסביבה רוויה בגופי ומכוני מחקר פרוגרסיביים ושמאלנים. במקום לברך על הגיוון בשוק הרעיונות, אלה שרוממות הפלורליזם בפיהם מתאמצים להתנכל ולהזיק לו.

על הרקע הזה יש חשיבות מיוחדת לרפורמה בשוק התקשורת שמנסה לקדם השר ד"ר שלמה קרעי, בפרט בתחום שידורי הרדיו. הפריצה הפנומנלית של ערוץ 14 בשנה האחרונה מוכיחה עד כמה יש ציבור

אקדמיה, במכון מחקר או בערוץ תקשורת. אנשי השמאל נהנו במשך כעשרים שנה משידורי תחנת 'קול השלום' של אייבי נתן, שמעולם לא קיבלה רישיון חוקי. זה לא הפריע להם להילחם מלחמת חורמה בשידורי תחנת ערוץ שבע שפעלה גם היא מספינת שידורים בים, והייתה קול רדיפוני בודד באותם ימים לדעות המחנה הלאומי. גם כשהכנסת העבירה חוק שהכשיר את שידורי ערוץ 7, סותמי הפיות ידעו לגייס לעזרתם את שופטי בג"ץ, שפסלו לראשונה חוק של הכנסת בטענה המוזרה ששידורי הערוץ מנוגדים לעיקרון חופש העיסוק המעוגן בחוק יסוד. כאשר תחנת הרדיו היהודה ושומרון 'גלי ישראל' זכתה ברישיון במסגרת שידורי הרדיו האזורי של הרשות השנייה, אנשי תנועת השמאל 'גוש שלום' הגישו בג"ץ שגרם לעיכוב בשידוריה עד להקמת רשות שנייה מיוחדת ליהודה ושומרון בצו אלוף. זכור לרע גם הניסיון להעביר בכנסת את חוק ישראל היום, שנועד לפגוע בתפוצתו הרחבה של העיתון ששבר את שליטת עיתוני השמאל בשוק התקשורת המודפסת. האמצעים מתחלפים, אבל התכלית היא אותה תכלית - למנוע מהימין כל פתחון פה שחורג מהגבולות שמסמנת לו ההגמוניה השמאלנית. פעם יתנכלו לכלי תקשורת לאומי בטענה שהוא לא חוקי. אם פעילותו הוסדרה בחוק - נגיש בג"ץ נגד החוק. אם אין חוק

1 בחוגי המחאה שלוחת הרסן נגד הרפורמה לתיקון מערכת המשפט, ובתקשורת המגויסת שעובדת אצלם, חגגו לפני כשבועיים את הידיעה על כך שמיליארדר יהודי-אמריקני בשם ארתור דנצ'ק הודיע שיפסיק לתרום לפורום קהלת. דנצ'ק הוגדר בפרסומים תקשורתיים "התורם הראשי של פורום קהלת", ולכן ההחלטה להפסיק את תמיכתו הוצגה כמכה קשה שמאיימת על המשך קיומו של מכון המחקר השמרני-לאומי. כתבה בעיתון 'כלכליסט' מבית ידיעות אחרונות תיארה בסיפוק כיצד הצליחה שלוחת המחאה בארצות הברית לרדת לחייו של דנצ'ק, עד שהובילה אותו לקבלת ההחלטה. על פי התיאור, מול ביתו של איש העסקים האמריקני בפילדלפיה נערכו הפגנות בלתי פוסקות בכל מזג אוויר, ומודעות תוקפניות נגדו פורסמו בעיתונות היהודית. בה בעת היו מי שדאגו לכך שגם בעיתונות האמריקנית הכללית יתפרסמו כתבות שלא הסבו לו נחת. מדובר באדם צנוע שלמרות עושרו ותרומותיו הנדיבות - בין השאר גם למכון הרטמן הפרוגרסיבי - העדיף לשמור על אלמוניות, ולכן הפרסומים וההפגנות הפריעו לו במיוחד.

שני גרנות לובטון, ממובילות המחאה נגד הרפורמה המשפטית בארצות הברית, אמרה ל'כלכליסט' שהפסקת התרומה של דנצ'ק לפורום קהלת לא מספקת אותה. היא מצפה שהוא יעבור כעת לתרום סכומים דומים לארגוני המחאה, כדי לכפר על חטא תרומתו לקהלת. "אם דנצ'ק אכן התפכח והוא מבין כעת את הנוק הנורא שנעשה על ידי שימוש בכספיו, שיתכבד ויתרום את 7 מיליון דולר השנתיים שהוא משאיר כעת בכיס לטובת ארגוני המחאה, שיתקנו את הנוק הבלתי נתפס שקהלת עשו למדינת ישראל" אמרה גרנות לובטון ל'כלכליסט'. היא עצמה, אגב, לא תצטרך לעשות רילוקיישן אם המחאה חלילה תיכשל והארץ תשנה את פניה. אכפת לה מאוד ממה שקורה בישראל, אבל היא עצמה כבר גרה בימים אלו עם משפחתה בניו יורק.

2 יש לקוות שבפורום קהלת יידעו להשלים את התקציב החסר ממקורות אחרים. לאחר שפעילות הפורום קיבלה בתקופה האחרונה חשיפה חסרת תקדים, אפשר להניח שפוטנציאל גיוס התרומות שלו גדל באופן משמעותי. ייתכן שהוא יצטרך להתבסס על תרומות פחות גדולות ממספר רב יותר של תורמים. אפשר לשער שיש לא מעט תורמים ובעלי הון, לאו דווקא מיליארדרים בדולרים, שההתנכלות המכוונת לפורום קהלת רק תחזק את ערכו בעיניהם ותפתח לפניו את ארנקם. בכל מקרה, סיפור ההתנכלות לפורום קהלת, שנפתח בהתקפות בריוניות על משרדי מכון המחקר בירושלים ועבר למאמץ לייבש את מקורותיו הכלכליים, הוא הפרוגרסיבי. כי כשהם מדברים על פלורליזם ועל חופש דעות, הכוונה בעיקר לחופש שלהם להשמיע את דעתם. מי שמשמיע דעה אחרת - הם יעשו הכול כדי לסתום לו את הפה, בין אם מדובר ברב, באיש

הספא

יִקְחוּ לָנוּ אֶת הַקּוֹל!

הפגנת החירות

**ערב הדין בפסילת החוק לצמצום עילת הסבירות
הפגנת המחנה הלאומי:**

**העם הוא הריבון!
אין לבג"צ סמכות חוקית
לפסול את בחירת העם!**

כ"א אלול | 7.9

18:00

מול בית המשפט העליון בירושלים

אני נשבע!

למילים

לא

מסרבים!

דווקא עכשיו - און

לוחמים
למען צה"ל

הביים את ישראל!

למי קראתם רוצח?

בתום שבוע וחצי של מניפולציות, שיטות נלוזות ומלחמה אובססיבית על הארכות מעצר, הורה בית המשפט על שחרורו של יחיאל אינדור, שנחשד ברצח פלשתיני ליד בורקא. למרות רצונם העז למצוא שעיר לעזאזל בפרשה, לא הצליחו המשטרה, השב"כ והפרקליטות להציג ולו ראיה אחת חותכת שתוכיח את אשמתו

←
המכשירים שכינו
אותו "רוצח"
צריכים כעת
להתנצל באותה
עוצמה. יחיאל
אינדור בבית
המשפט

צילום: חיים
גולדברג, פלאש 90

מה שלא התגלה בדיון, וגם אין דרך לגלות אותו, הוא המועד שבו הגיעה הראיה לידי השב"כ, שהעביר אותה לידי המשטרה באותה שעת צהריים. זה נשמע דווקא, אך למעשה זהו מעשה חמור ובעל השפעה גדולה. ישנו חשד מבוסס שתחת מעטה החשאיות השב"כ שומר ראיות לעת צרה, ולא חושף את כל הקלפים בדיון הארכת המעצר הראשון כפי שדורש החוק. הבאת הראיה החדשה יוצרת רושם של התקדמות והתחזקות החשדות, ומטה את דעת השופט בערכאת הערעור להשאיר את החשוד במעצר. חשוב לציין שהשופטת בראש אגף מפורשות שהסרטון הוא "ראיה חדשה אך לא מחדשת", כלומר שהיא מחזקת טענות עובדתיות שכבר הוסכמו על ידי הצדדים. זה מחזק את ההשערה ששב"כ היה יכול להרשות לעצמו לשמור את הסרטון בקנה, מפני שהוא לא ראיית זהב, ולהוציא אותו כ"ראיית אווירה" במקרה של החלטה על שחרור והגשת ערעור. בסופו של דבר התרגיל עבד, והשופטת הורתה על הארכת מעצרו של אינדור ביומיים נוספים "לצורך מיצוי פעולות החקירה". לא מן הנמנע שהחלטתה של השופטת הושפעה גם מהעובדה שאינדור שכב בזמן שהוא מרותק למיטתו בבית החולים, כך שהארכת מעצרו לא השפיעה בפועל על חופש התנועה שלו.

על כך שהאקדח שלו ירה – אין מחלוקת. עובדת מותו של הצעיר הערבי, גם היא הוצגה לצורך העניין כדבר מוסכם, הגם שיש לפקפק במקורותיה. אך את העיקר לא הצליחה המשטרה להוכיח אפילו במעט: מדוע להניח שאדם שהגיע בגל שני לסיוע, ספג מטר סלעים מתוקפים שמספרם היה כפול ממספר המותקפים, וירה בשעה של חושך מוחלט, חשוד בתכנון רצח בכוונה תחילה ובביצוע שלו

בעניינה שם - פרוצדורה שאינה מקובלת בחוק. עם זאת, ראיה אחת בדמות סרטון שהוצג לעיני השופטת בלבד בלשכתה, גרמה לשופטת לקבל את הערעור. וכאן צריך לעמוד על פרקטיקה נלוזה שמאמצת המשטרה, ולא מהשבוע האחרון בלבד. עורכי הדין של אינדור מ'חוננו' ביקשו לדעת - מתי הגיעה הראיה הקריטית לידי המשטרה? לנציגת המשטרה הייתה תשובה. בסביבות השעה אחת, תוך כדי הדיון הראשון בבית משפט השלום. אי לכך, הסבירה, לא היה בידינו להציג את הראיה לבית דין קמא, והיא מוגשת רק כעת.

ש"העציר המסוכן" ידדה בשארית כוחותיו אל הכפר הסמוך ויבצע טבח בתושביו. אחרי החלטת בית המשפט בצוהרי יום רביעי בשבוע שעבר, הגישה המשטרה בקשת ערעור, ודיון נוסף נקבע לפנות ערב בבית המשפט המחוזי בירושלים. האגדרלמוסיה בהתנהלות המשטרה והפרקליטות חגגה, והשופטת תמר בראש לא חסכה מהן ביקורת. זה התחיל באיחור מביך של הפרקליטה, המשיך בתיק ראיות שאולתר תוך כדי דיון ונמסר לשופטת, והגיע גם לבקשות הזוויות כמו התייחדות של הפרקליטה והשופטת בלשכתה הסגורה כדי להציג בפניה ראיה ולטעון

בהלכות אשת איש שמת בעלה ישנו המושג "בא הרוג ברגליו". כל העדויות, הדיונים והאינדיקציות שהגיעו לבית הדין כדי לענות על שאלת גורלו של הבעל, הופכות ללא כלום כאשר הוא מגיע בכבודו ובעצמו ונעמד מול בית הדין. כזאת הייתה גם כניסתו של יחיאל אינדור לבית משפט השלום ביום שני השבוע. שבר אדם, פצע מחריד על מצחו, מדדה במין תימהון אל אולם בית המשפט. לטעון בפני השופטים שאדם כזה, שהותקף באלימות קשה והיה תלוי בין חיים למוות, הוא רוצח, זו הויה שרק המחלק הלאומני בימ"ר ש"י והמחלקה היהודית בשב"כ יכולים ליצור.

ולא סתם ליצור, אלא ליצור בחדווה גלויה לעין. ערעור אחר ערעור, במסירות נפש ובתחבולות של בלשים, נלחמו המשטרה, הפרקליטות והשב"כ כדי להשאיר את אינדור במעצר. בית משפט השלום, שהעניק להם חמישה ימים למיצוי החקירה סמוך לאירוע, כשאנדור עוד במעצר, הורה על שחרורו כשתמו - ביום רביעי שעבר. מהרגע שהוא החלה מסכת של הטעיות ומניפולציות, שמטרתה השארתו של אינדור במעצר בכל מחיר. חיליק המרוסק קיבל פטור מהגעה לבית המשפט ברוב הדיונים, וגם כשהגיע נזקק לתמיכה בצעדים הספורים שמפרידים בין החניון לאולם. אבל במשטרה חששו מאוד

הוספנו שמחה חדשה

מילקי טריו בטעם שוקולד לבן ופיסטוק

השלום, ואם כן אין צורך דחוף בהתערבות. מלבד זאת, הוא נזהר מלהתערב בהחלטת בית דין קמא כל עוד היא מצויה בתחום הסביר. את ההחלטה הוא מעמיד לצד אמירה עקרונית על החשדות בתיק; בשום שלב טענת ההגנה העצמית לא נשללה. יתרה מזאת, לטעמו היא "לגיטימית שבלגיטימית", ועניינה יתברר למחרת. למרות התוצאה השלילית, עורכי דינו של אינדור התחילו להריח לאן הרוח נושבת לקראת הדיון למחרת.

אדי האוויר החם נגמרו

ביום שלישי הייתה זו כבר השפלה של המשטרה. אחרי שבוע וחצי של מצגי שווא וראיות אווירה, סבלנות בית המשפט פקעה סופית. לשאלת השופט סהראי היכן הראיות, ענה נציג המשטרה במבוכה ש"כל ימ"ר ש"י על התיק הזה". נציג המשטרה בעצמו ניסח אמירה מוזרה לפיה רמת החשד כלפי אינדור ירדה מרצח לסעיף אישום קל יותר, אך דבריו לא תאמו את הבקשה שהוגשה לבית המשפט.

בתוך הדברים, גם הסיבה האמיתית לקושי התמוה בתרגום הדוח הפתולוגי התגלתה - הדוח משחק באופן ברור לידי ההגנה. הוא קובע שהפגיעה הייתה מטווח גדול יחסית ולא מטווח אפס, אך לא יודע לשייך את הקליעים לנשקו של אינדור, משום שהקליעים כלל לא נמצאו בבית החולים. גם סרטונים שמתעדים את פינוי הפצוע לא הופצו ברשתות, כמנהג הפלשתינים בדרך כלל. כשמשקללים את העובדות המוסכמות, אישום ההמתה בכוונה הופך מופרך. יעיד כל מי שעשה מטווחי לילה בצבא, שהיכולת לכוון אל מעבר לטווח של עשרים מטרים בלי אמצעי ראיית לילה פשוט לא קיימת. נוסף לכך שהירי בוצע לאחר כמעט שעותיים של מתקפה המונית נגד מספר קטן של יהודים, ואת היותו של הירי אורח בעל רקע נורמטיבי וללא עבר פלילי, ונקבל את התוצאה המתבקשת שהשופט הגיע אליה - יחיאל אינדור שוחרר למעצר בית.

האובססיה כמוכן המשיכה, והמשטרה הגישה ערר גם על ההחלטה הזאת, אך הדיון בו היה קצר מאוד. נגמרו אדי האוויר החם האחרונים של ימ"ר ש"י והשב"כ. הניסיון לתלות שעיר לעזאזל בכל אירוע שנהרג בו פלשתיני לא צלח הפעם. יש לקוות שגם המשך ההליך יעשה צדק מהיר עם אינדור ויטהר את שמו. אך עד שטחנות הצדק יטחנו בדרךן האיתית, חייבת לבוא התנצלות רבתי מצד כלי התקשורת ומשולחי הרסן ברשתות החברתיות. חיליק, כפי שאני מכיר אותו, לא יכתת את רגליו כדי לתבוע דיבה את מכפישיו. הוא יחייך את החיוך החולמני שלו, ויחווה בידו תנועה שמשמעה "שטויות". אבל אנחנו כן תובעים את עלבוננו, שהוא עלבונה של ההתיישבות כולה, שדמה מותר מבלי שייגבה על כך מחיר. כלי התקשורת, המגיבים אכולי השנאה והפוליטיקאים קטני הדעת שכינו את אינדור "רוצח" ו"מחבל", חייבים להתנצל באופן ברור לא פחות מהאופן שבו הכפישו את שמו של הקורבן. ■

בתוך הדברים, גם הסיבה האמיתית לקושי התמוה בתרגום הדוח הפתולוגי התגלתה - הדוח משחק באופן ברור לידי ההגנה. הוא קובע שהפגיעה הייתה מטווח גדול יחסית ולא מטווח אפס, אך לא יודע לשייך את הקליעים לנשקו של אינדור, משום שהקליעים כלל לא נמצאו בבית החולים. גם סרטונים שמתעדים את פינוי הפצוע לא הופצו ברשתות, כמנהג הפלשתינים בדרך כלל

פרודוקטיבי, וסיפור המסגרת המוסכם הורה על אדם שנקלע לאירוע שלא הוא יום והיה תחת מתקפה מסיבית. נציג המשטרה העלה את סוגיית הממצאים שהגיעו מרופא פתולוג פלשתיני שראה את הגופה לפני קבורתה. הנושא הזה, לצד טענת ההגנה העצמית, הפך להיות מכריע ברמת החשדות כלפי אינדור. נציג המשטרה טען שיש דוח פתולוג שאומנם לא ניתח את הגופה אך בחן אותה בבית החולים, אולם הוא טרם תורגם מערבית לעברית. דבר תמוה מאוד, בטח נוכח הזמן הרב שעבר מאז נקבר ההרוג. עם זאת, הנציג טען שעדות בעל פה שנגבתה מהרופא מצביעה על חורי כניסה ברורים בגופת ההרוג.

השופט מחליט שלא לקבל את הערעור, אך לא מטעמים עקרוניים. לדבריו, עניינו של אינדור צפוי להתברר גם כך למחרת בבית משפט

יחיאל אינדור עוד הספיק לעשות את השבת בבית החולים, אך ביום ראשון הלחץ שהפעילו שב"כ ומשטרת ישראל על בית החולים נתן את אותותיו. הרופאים כתבו מכתב שחרור לאינדור הפצוע, ואפשרו לחוקרי ימ"ר ש"י להעביר אותו לאזור מפוקח הרבה פחות - מרפאה של שירות בתי הסוהר. שם יוכלו לחקור אותו בשיטות המוכרות והפחות סימפטיות שלהם, עד שיתאושש עוד ויועבר לחדרי החקירות הקשוחים אף יותר. עורכי דינו מיהרו להגיש ערר לבית המשפט המחוזי על הארכת המעצר שלו, מתוך רצון להקדים את שחרורו ולמנוע ממנו את הסבל הכרוך בחקירות אינטנסיביות במצבו הפיזי והנפשי הרעוע.

ביום שני השבוע, שוב עלו אותן הטענות בבית המשפט. החקירה לא התקדמה לשום כיוון

←
"כל ימ"ר ש"י על התיק הזה".
משרדי הימ"ר במעלה אדומים

צילום: יונתן זינדל, פלאש 90

סוגה פלילית חדשה: רעולי פנים

ביום שישי שבו הצדדים אל בית משפט השלום, גם הפעם בהיעדרו של אינדור הפצוע. הימים הרבים שחלפו מאז הארכת המעצר הראשונה, מבלי שהוכח חשד סביר לעבירת רצח שביצע אינדור, התחילו להעיק על המשטרה. על כך שהאקדח שלו ירה - אין מחלוקת. עובדת מותו של הצעיר הערבי, גם היא הונחה לצורך העניין כדבר מוסכם, הגם שיש לפקפק במקורותיה. אך את העיקר לא הצליחה המשטרה להוכיח אפילו במעט: מדוע להניח שאדם שהגיע בגל שני לסיוע, ספג מטר סלעים מתוקפים שמספרם היה כפול ממספר המותקפים, וירה בשעה של חושך מוחלט, חשוד בתכנון רצח בכוונה תחילה ובביצוע שלו.

למשטרה הייתה מניפולציה מוכנה גם לעניין הזה. "כל הסיטואציה שאנחנו מכירים ותיאור האירוע שכולל רעולי פנים, מוכיח את טענתנו שלא מדובר בהגנה עצמית. כך להבנתי וקו המחשבה שלי", אמר נציג המשטרה בבית המשפט. נניח בצד את העניין שחריצת גורלות על פי כיסוי הפנים היא סוגה חדשה בין הפלילי, ונעבור לחקירה הצולבת שערכו לו באי כוח החשוד, עורכי הדין נתי רום ועדי קידר מטעם ארגון 'חוננו'. "ממה שאתה אומר, אף אחד מהפלשתינים המעורבים לא היה רעול פנים?", הקשו. נציג המשטרה התפתל: "אין לי אינדיקציה, עדיין חוקרים את המעורבים הפלשתינים". השניים לא הרפו ממנו. "התכוונת שהחשוד היה רעול פנים, או שהיו רעולי פנים באירוע?". התחבולה כבר כמעט והתגלתה. "לא איכנס לפרטים. בכללי היו באירוע רעולי פנים. בקשר אליו אבקש לא להתייחס היות שמדובר בפרטים מוכמנים". בשלב הסיכומים, הרמייה כבר הייתה מונחת על השולחן: נציג המשטרה ניאות להבהיר שלא שלל את טענת באי כוחו של החשוד לפיה לא היה רעול פנים באירוע.

"ילדים נחשפים לפורנוגרפיה בגיל צעיר מאוד. סינון באינטרנט - חובה כחגורת בטיחות באוטו" סער חלק, סמנכ"ל לוקחים אחריות מתוך 'דקות של אור' מבית בשבע הסכתיים

PODCAST

בשבע

YouTube

Spotify

Google Podcasts

ערוץ 7

אריה קינג

נלחם על הערדנים שלך!

מאוחדים עם
אריה קינג

חזית תורנית-לאומית לחומצת עיריית ירושלים

חפשו ב-

הנטל שישבור את גב הגמל

כשהסרבנות פושה בצה"ל והקואליציה כבר על סף יכולת ההכלה, במפלגות החרדיות מתחילים להפנים שנתניהו לא יוכל להעביר את חוק הגיוס שחלמו עליו – על רקע שיתוף הפעולה של מפלגת הציונות הדתית עם מתווה שיפטור את החרדים משירות צבאי, הרב רא"ם הכהן משמיע התנגדות עקרונית לביטול החוב הדתי של שירות בצבא בשל מצוות תלמוד תורה

←
הבהיר שלא יוכל לעמוד במתווה שנקבע בהסכמים הקואליציוניים. נתניהו עם ראשי הסיעות החרדיות

צילום: אוליבר פיטוסי, פלאש 90

הסדרה ארוכת טווח (עדיף נצחית וסופית) של מעמד תלמידי הישיבות, אחת ולתמיד – כולל חסינות מפני ביקורת שיפוטית. זה יקרה באמצעות פסקת התגברות או חוק יסוד המכיר בלימוד תורה כתרומה למדינה – ואולי שניהם יחד, כפי שנקבע בהסכמים האלה. וכשכל זה קורה בתקופה שבה הסרבנות הולכת ומגורמלת כצעד לגיטימי במחאה פוליטית – הסכנת מפני פגיעה ניכרת בכשירות הצבא הופכת לממשית מתמיד, שהרי מה יכול להצדיק צעד שכזה אם לא השתמשות של מגזר שלם משירות ביטחון בחסות החוק.

"חילול השם גדול"

הפולמוס המתמשך בעניין הגיוס הוא כנראה היחיד בסוגיות הדת והמדינה שבו הצד החילוני דורש לכפות על כלל האזרחים קיום מצווה חשובה מדאורייתא (גם אם לא 'לשמה') – והצד החרדי מסרב לה בתוקף. בתווך, בולטים ומאכזבים בשתיקתם דווקא אלה המצטיינים בשילוב של לימוד תורה עם שירות משמעותי בצבא, אנשי הציונות הדתית (הציבור והמפלגה), שגם אם מבחינה פוליטית ידיהם קשורות והם מחויבים להסכם בין נתניהו לחרדים – היה מצופה מהם להשמיע לכל הפחות אמירה תורנית-ערכית ברורה בנושא. אם לא די

המשך בעמוד 32

הכעס הגדול הוא בעיקר על הדרך. אם במשך עשרות שנים התחשבה המדינה בעקרון השוויון בנטל, לכל הפחות למראית עין, הרי

שהקואליציה הנוכחית זונחת לראשונה את הערך הזה ובכוונתה לעגן את האפליה בחוק. ואם עד עתה הטקטיקה המוצהרת של ההנהגה החרדית הייתה להרוויח זמן, כעת מתעקשים הרבנים והפוליטיקאים על הסדרה ארוכת טווח של מעמד תלמידי הישיבות, אחת ולתמיד – כולל חסינות מפני ביקורת שיפוטית

הדרך. אם במשך עשרות שנים התחשבה המדינה בעקרון השוויון בנטל, לכל הפחות למראית עין, וניסתה להציג את הפטור לחרדים כהסדר שהולך ומצטמצם (לאמור: יש התקדמות איטית אל השוויון), הרי שהקואליציה הנוכחית זונחת לראשונה את הערך הזה, המקודש למיליוני ישראלים, ובכוונתה לעגן את האפליה בחוק. ואם עד עתה הטקטיקה המוצהרת של ההנהגה החרדית הייתה להרוויח זמן, כלומר לחוקק אחת לכמה שנים מתווה לא שוויוני שבבוא היום ייפסל על ידי בג"ץ וחוזר חלילה – כעת מתעקשים הרבנים והפוליטיקאים על

הפטור מגיוס, שעליהן חתם במסגרת ההסכמים הקואליציוניים. אם לא די בכך, הרי שכמה שרים וחברי כנסת בליכוד הביעו הזדהות של ממש עם המחאה, כאשר אותה כי אין בכוונתם לתמוך במתווה, אם וכאשר יגיע להצבעה בכנסת בנוסח שהובטח לחרדים.

ההסבר ל"קצף הגדול", שחיפש הבכיר ביהדות התורה, לא נעוץ בעצם אי-גיוסם של תלמידי הישיבות לצה"ל, שכן הוא, כאמור, מצב נתון שאיש במערכת הפוליטית – בשמאל כבימן – לא מאמין שניתן לשנות. הכעס הגדול, אפוא, הוא בעיקר על

"להגיד לך את האמת? אני לא מבין מה אנשי המחאה רוצים מאיתנו", היתמם באוזני השבוע גורם בכיר ביהדות התורה, כשהתחיל להבין מה עוצמת ההתנגדות בציבור לחוק שיעניק לתלמידי הישיבות החרדים פטור גורף מגיוס לצה"ל. "הרי הטענה העיקרית שלהם נגד הרפורמה המשפטית היא שהמדינה כבר לא תהיה אותה מדינה אלא דיקטטורה, שבה הם לא רוצים לחיות ושבצבא שלה הם לא מסוגלים לשרת", הסביר בן שיחי את התמיהה. "ואם זאת ה'טעיינה' – מה יש להם נגד הגיוס? דווקא בזה כלום לא משתנה! כל מה שאנחנו דורשים זה רק לשמור על הסטטוס-קוו שבו החרדים הם שבט לוי שתפקידו ללמוד תורה – וזו תרומתו והנשיאה שלו בנטל. אז על מה הקצף הגדול?"

אבל, כידוע, כלל נקוט בידינו שכאשר פוליטיקאי מציע מיוזמתו "להגיד לך את האמת" – אין לך סימן גדול מזה לכך שהוא הולך לשקר. ואכן, בניגוד להצהרה הזאת, הגורם הבכיר הבין גם הבין "מה אנשי המחאה רוצים מאיתנו". למען הסר ספק, ראש הממשלה בנימין נתניהו התנדב להסביר גם הוא לראשי ש"ס ויהדות התורה את ההשלכות החמורות שעלולות להיות לחוק המוצע על היקף תופעת הסרבנות, הפעם גם ביחידות הסדירות בצבא, ושבגללן אין באפשרותו לעמוד בהתחייבויותיו בעניין

אסותא אשדוד מקצועי, ציבורי וקרוב אלייך

רק 30 דק' נסיעה מערי המרכז ופחות משעה מירושלים

בראש סרג' בורו

בית החולים הציבורי
אסותא אשדוד
ע"ש סמסון | מקבוצת מכבי

מועדון ילדות
בית החולים הציבורי
אסותא אשדוד
072-3398332

מוקד זימון תורים
*8480

מקדימים מכה לרפואה

גורם רפואי שבדק את יחיאל אינדור, פצוע הלינץ' בבורקא, מספר על הפרות בוטות של כללי אתיקה רפואית מצד שוטרי ימ"ר ש"י ששהו ליד מיטתו ← מומחים לאתיקה על פוסט השנאה שפרסם מנהל המחלקה שבה אושפז אינדור: "אי אפשר לכתוב כך על מטופל תחת אחריותך, וגם לומר שבשעת הטיפול היחס אליו הוא כלכל אדם"

← מי ערב שהטיפול לא הושפע מעמדותיו רוויות השנאה של מנהל המחלקה? אינדור בעת אשפוזו בבית החולים שערי צדק

צילום: באדיבות חוננו

שהציב סימני שאלה כבדים לא רק מעל התנהלותם הברוטלית של גורמי החקירה והאכיפה, אלא גם מעל גורמים רפואיים בכירים שנשאו באחריות לטיפול באינדור. בתוכניתו 'הפטרייטים' בערוץ 14, חשף העיתונאי ינון מגל פוסט מחריד שפרסם מנהל המחלקה הנירוכירורגית בשערי צדק, ד"ר נבו מרגלית. הפוסט פורסם ב־5 באוגוסט, יום לאחר האירוע בבורקא שבו נפצע אינדור. נזכיר כי לאחר פציעתו אינדור פונה מיד לבית החולים שערי צדק, ואם כן הדברים הבאים שכתב מנהל המחלקה הנירוכירורגית, שבה אושפז אינדור, פורסמו כאשר אינדור נמצא כבר תחת ניהולו הרפואי של ד"ר מרגלית.

הפוסט פותח בסיפור דמיוני, שמשקף בצורה די בהירה את הנרטיב של השמאל לאירוע בבורקא: לא הגנה עצמית, כי אם רצח אזור תמים. "תארו לכם קבוצה של שוודים, עם נשקים וכלי פריצה וכל הבלגן, נכנסים לבית של משפחה. המשפחה מנסה לגרש אותם החוצה, לסלק אותם. ואז השוודים הורגים אותם כי זאת 'הגנה עצמית'. חבורות של KKK עם תיאוריות גזע זהות לגמרי ועם רצחנות דומה".

מרגלית ממשיך ומבאר את אבחנתו האנתרופולוגית כלפי מגזר שלם, המכונה על ידו כלא פחות ממוביל תורת הגזע: ← "אידאולוגיה של סמוטריץ' מפריד

גורם רפואי שבדק את יחיאל אינדור: "אני נמצא כבר הרבה שנים בבית החולים, ואני לא זוכר דבר כזה. ראיתי הרבה מקרים, גם כשהיו מחבלים באשפוז, ודברים כאלה - שהשוטר מבקש לדעת את מצבו של החולה ולא יוצא בזמן הבדיקה - לא זכורים לי"

הזמן, על מנת להעבירו למעצר ולחקירה בימ"ר ש"י. הלחצים עשו את שלהם, ואינדור - שמצבו הרפואי היה רחוק מאוד מלאפשר שחרור - לא רק שלא שוחרר לביתו, אלא הועבר לתנאים של מעצר וחקירה. רק לחצים שהפעילו השרים סטרוק ובן־גביר הביאו להצהרה שהוא לכל הפחות יהיה מושגח רפואית במרפאת שירות בתי הסוהר, שכמובן לא משתווה להשגחה של בית חולים.

מגוננים ומוחקים
אלא שהשבוע נחשף נתון חדש במשוואה,

הגורם סירב כמובן לדרישה למסור מידע לשוטר, ופנה לצוות המטפל בתלונה על התנהלות השוטר, והוסיף כי הוא אינו מרגיש בנוח אל מול הדרישות הללו: "אני לא אמור לתת דוח למי שאינו איש מקצוע". ואכן, הרופא האחראי במחלקה פנה לשוטר וביקש ממנו לא לפנות ליועץ. בסיום הבדיקה השוטר שתק ולא חזר על הדרישה להיחשף למצבו הרפואי של אינדור. העזות שהתירו לעצמם אנשי הימ"ר לנהוג בה בפצוע ראש קשה, שהתיק נגדו מלכתחילה מפורר ומחורר, המשיכה השבוע לשלב הבא: ביום ראשון הפעילו הימ"ר והשב"כ לחצים כבדים על הצוות הרפואי לשחרר את אינדור טרם

הגורם הרפואי שזומן לערוך בדיקה לפצוע הראש יחיאל אינדור, בעודו מאושפז במחלקה הנירוכירורגית בשערי צדק, היה המום. הוא לא פגש מחזות רבים מסוג זה. המפגש היחיד שהיה לו עם אחד השוטרים ששמר על אינדור, היה מבחינתו חציית קווים, דבר שהוא מכנה "הזוי". "הייתי די בהלם מהתנהגות השוטר שהוצב לו", מספר הגורם, "כשנכנסתי לבדוק אותו המטופל ביקש שהבדיקה תיערך בפרטיות, בהתאם לכללי החיסיון הרפואי. ביקשתי מהשוטר לצאת מהחדר כמקובל, אבל השוטר עשה רק צעד אחורה ונשאר לעמוד בפתח החדר. הוא היה נוכח בבדיקה, זה חצוף מצידו. דלת החדר נותרה פתוחה והוא לא יצא".

אבל השוטר לא הסתפק בהפרת הפרטיות בבדיקה עצמה, ודרש בלי בושה מהגורם עוד דרישה שמפירה את כללי האתיקה הרפואית וזכויות החולה: "אמרתי לו שיש חיסיון רפואי ושהוא צריך לתת פרטיות בבדיקה. אז הוא אומר: בסיום הבדיקה אני ארצה שתגיד לי מה מצאת". הדרישה הזו היממה אותו עוד יותר: "אני נמצא כבר הרבה שנים בבית החולים, ואני לא זוכר דבר כזה. ראיתי הרבה מקרים, גם כשהיו מחבלים באשפוז, ודברים כאלה - שהשוטר מבקש לדעת את מצבו של החולה ולא יוצא בזמן הבדיקה - לא זכורים לי".

מסע המזשבה

ה'תשפ"ד

הרה"ג מיכה הלוי שליט"א

כ"ה פ"ח באס"ח בתאוריות
לקראת השנה החדשה

כ"ה באלול < י"ט בתשרי

מרכז רפואי "בילינסון" רופא חולי עמו ישראל	10:00	כ"ה אלול <
בית רבקה" מרכז רפואי שיקומי רופא כל בשר	11:30	
ביהכ"ס "שנה הלכות" חובבי ציון 42 בפסח ס"ח למען תהיה לי השירה הזאת	19:30	
ערב לקראת הימים הנוראים מרכז תרבות - בן גוריון 22 היום הרות עולם	21:00	
מרכז "שניידר" לרפואת ילדים זה הקטן גדול יהיה	14:00	כ"ו אלול <
ביהכ"ס "משכן ידידה" רח' מנחם בגין 83 סינף פל"ס תורה שבכתב ותורה שבע"פ	19:45	
חט"ב "ברנר" אמלודים שנה טובה ומתוקה	08:40	כ"ח אלול <
אולפנת "הדר גנים" אמלודים סלך סלך וימלך	09:40	
חט"ב "פיינשטיין" ירבו זכויותינו כרימון	10:30	
ביהכ"ס הגדול "בית יעקב" חובבי ציון 37 אמלודים כבוד ומורא אב ואם	20:45	
מועדון "עמך" היכל התרבות אנצ'וילי לואיז א-7 נקמות הופיע	11:00	ד' תשרי <
ביהכ"ס "מנין וחקיקן כפ"ג" מסקין 3 לרב בתאוריות תורת חיים	20:30	
חטיבת ישיבת אמ"ת כפ"ג אמלודים אדם לחברו ואדם למקום	11:30	ה' תשרי <
בית "נווה אברהם" אמלודים שומע תפילה	08:30	ו' תשרי <
אולפנת "קומי אורי" אמלודים קומי אורי כי בא אורך	09:30	
אולפנית "ישורון" אקס "פגרת נביא" ד' שפתי תפתח	13:00	
קהילת "מבראשית" רחבעם זאבי 2 לרב בתאוריות קחו עמכם דברים	18:30	
ביהכ"ס הגדול "בית יעקב" חובבי ציון 37 אמלודים מצות עשה שהזמן גרמא	20:45	
ביהכ"ס "היכל אליעזר - רננים" הרב משה איוערכך 1 לפני ד' תטהרו	לפני	שבת פרשת
ביהכ"ס "חן הצפון" שלומציון המלכה היו כורעים ומשתחוים	09:00	האזינו
ביהכ"ס הגדול "בית יעקב" מפילת מנקה ולאוהיב דילת לבת לבב	16:45	שבת שובה
ביהכ"ס הגדול "בית יעקב" חובבי ציון 37 אמלודים מצוה בו יותר מבשלוחו	20:45	י"ג תשרי <
ביהכ"ס "רינת אשר" אידלמן 4 ופרום עלינו סוכת שלומך	לפני	חג הסוכות
ביהכ"ס "קהילות ישראל" שולזינגר 5 זה א-לי ואנהו	17:00	
הקבלת פני רבו במעמד הרב חיים אידלס	20:00	י"ז תשרי <
ביהכ"ס "נוה" האדמור אפרגן 6 תפילת הגשם	20:00	
ביהכ"ס "רמב"ם" ריינס 13 מלכות בית דוד	22:00	
ביהכ"ס "נועם" סנדרוב 9 שימחת תורה בשבת	23:00	ליל
בית "אור הנוער" בהיכל חנה הד"ג אנצ'וילי פאמא על הסלע הן יצאו ממנו מים	00:00	הושענה
ביהכ"ס "אורות נחלים" הרב משורר 10 ק"ב זכר למקדש	00:50	רבה

ט"ז באלול < כ"ה באלול

ביהכ"ס "זכור לאברהם" מנחם בגין 81 ליוזר אקס בעתה אחישנה - גאולתנו	16:45	שבת
ביהכ"ס "חידיו" בן אליעזר 16 שופר של אלול	17:40	פרשת
ביהכ"ס "מעין רבקה", הרב משורר 18 ק"א הרצה בתשובה	18:45	כי תבא
חט"ב "בן צבי" אמלודים לשנה הבאה	10:00	בהדר גנים
פורום פנסיונרים דתיים" בישראל הצעיר, רח' פלדמן 6 לדוד ד' אורי וישעי	20:45	
ישיבת "דרכי נועם" אמלודים פלסכ דודנות נהפכות לזכויות	11:00	י"ח אלול <
בית "דעת מבינים" אמלודים השיבונו אבינו לתורתך	12:15	
דיור מונג "בית בלב" אפירי בבית לב טהור ברא לי אלוקים	19:00	
ביהכ"ס "זכור לאברהם" מנחם בגין 81 יומ איוזר ויוזר הללוהו בתקע שופר	20:15	
מדרשת "אור דינאל" סנדרוב 9 אקס תשובה וגאולה	11:00	י"ט אלול <
האגודה למען החייל אמלודים השם עמכם ניבירי החיל	19:30	
ביהכ"ס "נועם" סנדרוב 9 לרב פסח - 50 לרב אולמאמר יוב"ב	20:30	
וכל מאמינים שלד' המלוכה		
ביהכ"ס "עץ חיים" מימון 19 אפני סיונות ענו אלקי אברהם	00:00	
ביהכ"ס הגדול "בית יעקב" חובבי ציון 37 אמלודים אין קין לעבד בלא רבו	20:45	כ"א אלול <
ביהכ"ס ספרדי לאומי "משכן משה" יוכלמן 4 אפני סיונות בדיל ויעבור	22:45	
ביהכ"ס "יגוני חיים" ויצמן 45 אתם נצבים היום		שבת
ביהכ"ס "אורי הלבנון" אהרון כצלנסון 5 והשבות אל לבבך	לפני	פרשת
בבית "ד של הישיבה התיכונית" י"ד הבנים 30 ושבת עד ד' אלקיך	08:10	ניצבים
ביהכ"ס "ע"ש ספרא" בן גוריון 3 כי המצוה הזאת	08:45	וילך
ביהכ"ס "תפארת בנימין" לוחמי הגטו 19 לא בשמים היא	09:20	בכפר גנים
ביהכ"ס "ישראל הצעיר" פלמן 6 ומל ד' אלקיך את לבבך	09:40	
ביהכ"ס "בת גנים" י"ד הבנים 33 ולבקה בו	10:00	
ביהכ"ס "נוה" האדמור אפרגן 6 איוזר אקס אוהב את המקום אוהב את הבריות	17:30	
ביהכ"ס "כל ישראל" י"ד הבנים 29 מתוך שלא לשמה יבוא לשמה	19:00	
ביהכ"ס "בית הלל" (מורשה) חנה רובינא 13 אפני סיונות במצוה מנחה	21:30	
ביהכ"ס "יגוני חיים" ויצמן 45 אפני סיונות מי שענה לאברהם אבינו	22:30	
בית המדרש לנשים "אורות נחלים" הרב משורר 10 ק"ב	11:15	כ"ד אלול <
חברת "מלם - חיים" איוזר פאמא הישן יתחדש והחדש יתקדש	14:00	
בית "השרון" ביקור חולים	09:00	כ"ה אלול <

ד' באלול < ט"ז באלול

כנס התעוררות ליוצאי אתיופיה שלום צלח 20 אני לדודי ודודי לי	19:00	ד' אלול <
בית המדרש לגמלאים "ישראל הצעיר" פלדמן 6 טלית של הקהל	10:00	ו' אלול <
בית המדרש הקהילתי בכפר אברהם הרב אונטרמן 16 תוספת שבת	17:00	ז' אלול <
מרכז רוחני "שערי רחמים" יעקב אחווה 21 ונשמרת מכל דבר רע	19:00	
ביהכ"ס הגדול "בית יעקב" חובבי ציון 37 אמלודים פליוזר פליוזר ולך תהיה צדקה - השבת משכון	20:45	
לפני ערבית אשר קרך בדרך		
ביהכ"ס "אהל יצחק" הרב הרצוג 12 והצדיק את הצדיק	בנץ	
ביהכ"ס "פאר הרש"ש" ר' עקיבא 7 על כן יאמרו המושלים בואו חשבון	08:10	
ביהכ"ס "יד דינאל" הרב עוזיאל 10 אבן שלמה וצדק	08:40	
ביהכ"ס "בית לחם יהודה" הרב אונטרמן 14 מצות השבת אבידה	09:00	שבת פרשת
ביהכ"ס "תורה ועבודה" תורה ועבודה 10 וחסדי מאתך לא ימוש	09:20	כי תצא
ביהכ"ס "היכל יונה" הרב גולד 8 וברחמים גדולים אקבץ	09:45	בכפר
ביהכ"ס "בית לאה" עמינח 7 אהבת ישראל	10:00	אברהם
ביהכ"ס "מעלות קדושים" הרב אונטרמן 16 עשה לך רבנות ראשית	10:20	
בית "דנוער" וואהבת" בספרייה, כפ"ג ייחודה של התשובה בתקופה זו	22:00	
ביהכ"ס "רבי דוד ומשה" שלום צלח 20 אפני סיונות מעביר ראשון ראשון	00:00	
ישיבת "בנין אריאל" חובבי ציון 42 אמלודים דברת הקץ המגולה	12:00	י"א אלול <
ביהכ"ס "מוריה" שולזינגר 14 לרב בתאוריות כפיה ברצון	20:30	
במאור יהודה" קלויזנר 13 ליוזר אקס תכלה שנה וקללותיה תחל שנה וברכותיה	10:15	י"ג אלול <
ביהכ"ס "ספרדי דת"ל" בן אליעזר 18 ק"ג לרב פלסכ פסח איוזר אקס - א"ט ולאוהב לבת	22:00	
ביהכ"ס הגדול "בית יעקב" חובבי ציון 37 אמלודים מצות העניקה	20:45	י"ד אלול <
ביהכ"ס "אורים" ארלזרוב 39 ובאו עליך כל הברכות והשינוך	לפני	
אולם ביהכ"ס "זכור לאברהם" מנחם בגין 81 ליוזר לבת והיה לשון שמחה	21:45	ערבית
ביהכ"ס "יד יוסף" מנחם בגין 83 להיות לעם סגולה	08:45	
ביהכ"ס "בראשית" הרב משורר 8 הסכת ושמע ישראל	09:00	שבת פרשת
ביהכ"ס "צעירי הציונות" מנחם בגין 83 אלה יעמדו לברך את העם	09:15	כי תבא
ביהכ"ס "עוז והדר" הרב משורר 10 מידת הדין ומידת הרחמים	09:30	בהדר גנים
ביהכ"ס "היכל חנה" קראוסמן 8 ועמך כולם צדיקים	09:45	
קהילת "כרמים" הרב משורר 8 ושמחת בכל הטוב	10:00	
ביהכ"ס "נחלי משה" בן אליעזר 27 עמלנו אלו הבנים	10:30	

הרב יובל שרלו: "כאשר יש חשש ממוקד שהבעת הדעה בנסיבות מסוימות מזיקה למטופל שנמצא באחריותו הישירה - הרופא חייב לדחות את הבעת עמדתו, לפי העיקרון המחייב של טובת המטופל. נכון יהיה מצד הרופא להמתין ולא להחליש את יכולת העמידה של המטופל וכשיגיע הזמן - לכתוב את מה שהוא מאמין בו"

המובהק. הרב יובל שרלו, ראש תחום אתיקה בארגון רבני צוהר, שמאחוריו רקורד עשיר של חברות בוועדות בתחום האתיקה - מרפואה ועד תקשורת, מקדים ואומר על הפרשה הנוכחית כי הוא "מקפיד מאוד לא להתייחס למקרה כלשהו בלי לשמוע את שני הצדדים, וכיוון שאיני מכיר את העובדות לאשורן - איני יכול לומר דבר מה חתוך על המקרה עצמו".

במישור העקרוני בסוגיה של הבעת עמדה פוליטית של רופא, קובע הרב שרלו כי "לרופא, כלכל אדם, בוודאי מותר לומר את דעתו, גם אם היא לא מוצאת חן בעיני אחרים". ואולם לדבריו ישנה הסתייגות חשובה מהכלל הזה, במקרה שבו הבעת הדעה תגרום לפגיעה או נזק בריאותי במטופל, שכן ביחסי רופא-מטופל - טובת המטופל היא הערך העליון. "כאשר יש חשש ממוקד שהבעת הדעה בנסיבות מסוימות מזיקה למטופל שנמצא באחריותו הישירה - הוא חייב לדחות את הבעת עמדתו, לפי העיקרון המחייב של טובת המטופל. נכון יהיה מצד הרופא להמתין ולא להחליש את יכולת העמידה של המטופל", מסכם הרב שרלו, "וכשיגיע הזמן - לכתוב את מה שהוא מאמין בו".

גם פרופסור יחיאל בר־אילן מאוניברסיטת תל אביב, מומחה לחינוך רפואי ולאתיקה רפואית, סבור כי כתיבת הפוסט של ד"ר מרגלית בעיתוי הזה הייתה מעשה פסול מבחינה אתית. הוא בהחלט תומך בזכותם של רופאים להביע את עמדתם באשר היא, אלא שיש להקפיד שהדברים יהיו בעיתוי ובנסיבות המתאימות. העובדה כי מרגלית התבטא בנושא הנוגע למטופל שתחת ידיו, טוען פרופ' בר אילן, חמורה יותר. "יש לעודד התבטאויות פוליטיות של כל אדם. גם רופאים זכאים לכך. זו חובה אזרחית להשתתף בשיח הציבורי. איני יכול לומר לך שאני מסכים עם הסגנון שבו נכתבו הדברים, אבל זה לא העניין כאן. כל אחד מתבטא בדרכו הוא ועל פי כאבו שלו", הוא מקדים.

ואולם בר־אילן קובע ביחס למקרה של מרגלית, "לעניות דעתי רופא מטפל לא אמור להתבטא כך, ודאי כשהמטופל עדיין תחת אחריותו", ומסביר כי בהכרח מטבע האדם תהיה לכך השפעה על אופי הטיפול: "אי אפשר לכתוב כך על מטופל תחת אחריותך, וגם לומר שבשעת הטיפול היחס אליו הוא כלכל אדם. זה אבסורד ולא עומד במה שאנו יודעים על הפסיכולוגיה האנושית. גם מי שמטפל במחבלים מתאבדים, להבדיל, לא אמור לגנות אותם כשהם תחת טיפולו. אחרים יעשו זאת".

פרופסור בר־אילן מדגיש את הצורך בהפרדה בין זכות הרופא להביע דעה לבין מסגרת הזמן והמקום המתאימה לכך, והנוק שעלול להיגרם אם ההפרדה הזאת לא תישמר: "על הרופא ליצור הפרדה בין הדעות שלו לבין הטיפול שלו. זה צריך להתחיל עוד לפני קבלת החולה ולהמשיך גם לאחר שהחולה משתחרר. אפשר לפרסם ביקורת קשה על המתנחלים או נוער הגבעות או הממשלה, אבל במקרה הזה הקשר למטופל מפורסם שנמצא ברשותו הוא ברור לכול. אי אפשר לטפל כך באופן שוויוני, וזה גם לא ראוי. גם אם מוצדק להזעיק שמיים וארץ נגד 'עליונות יהודית', אחרים יעשו זאת באותה שעה, לא הוא." ■

היולדות ומוחק חווארה, סטרוק שרוצה לקבוע במי לטפל ובמי לא, כל מיני סוכות וחנוכה וכל מכות פסח והר־מלך. והדובדבן איש ההגות אלמוג. במקום לשרוף צלבים הם שורפים בתים. במקום עליונות לבנה נוצרית מביאים עליונות יהודית. תורות גזע עם כל החבילה", הוסיף, והצהיר: "החברה היהודית הליברלית הדמוקרטית תקיא את הציבור הזה החוצה. תעביר אותו מעבר לגדר. שם מקומו".

אחרי שתיית כוס מים שתוריד בגרון את המילים המתלהמות וחדורות השנאה של הדוקטור, צפות לא מעט שאלות. ראשית, כיצד אמור להרגיש מטופל דתי־ימני שמגיע למחלקה בניהולו בשערי צדק? האם כשדעותיו של ראש המחלקה כלפי מטופל כזה כה נחרצות, אין חשש קל לגבי איכות או אופי הטיפול שיוענקו לו? ומי ערב שגורלו של אינדור עצמו לא הושפע מעמדותיו הגלויות של מנהל המחלקה שבה אושפז? נזכיר כי בית החולים שחרר את אינדור, על אף היותו במצב רפואי מורכב אחרי ניתוח ראש ופציעה קשה, בשל לחצי המשטרה להעבירו לחקירה בימ"ר. האם הייתה זו רק כניעה ללחץ, או גם נימה של הסכמה? גם אם ישנה תשובה טובה, הרי שהשאלה, לכל הפחות, לגיטימית נוכח קריאת הפוסט.

בשערי צדק לא הכחישו את הדברים, ובחרו דווקא לגונן על מנהל המחלקה המתלהם. "אין כל קשר בין הטיפול המצוין והמסור שמקבל כל מטופל או מטופלת בשערי צדק ללא שום שיקול חיצוני, לבין דעה פרטית שנכתבה בעמוד אישי ופרטי", נכתב בתגובת בית החולים שפורסמה השבוע בעקבות חשיפת הפוסט והביקורת בעקבותיו. "צוות המחלקה הנורוכירורגית בראשות מנהל המחלקה הם מהמובילים בארץ בתחומם, ויחד עם כל צוותי שערי צדק מצילים חיים מדי יום ואנו גאים בכך. שערי צדק מקפיד לשמור מחוץ לכתליו כל נושא שאינו רפואי ומקצועי".

"עובדי שערי צדק הם פסיפס של כל חלקי ומגזרי החברה בישראל ומחזיקים באופן טבעי בדעות שונות. אך כאשר הם ניגשים למטופל כל הדעות האישיות זזות הצידה, והטיפול הרפואי והאנושי במטופל הוא הדבר היחיד בו הם עוסקים. אנו גאים שאנו מהווים דוגמה לטיפול רפואי מסור לכל אדם ללא שום שיקול זר, לצד שמירה על חופש ביטוי".

הגיבוי החד משמע י לד"ר מרגלית, שלשיטת הממונים עליו אין כל טעם לפגם בדברים שכתב, נסדק קמעה נוכח העובדה שהפוסט נמחק השבוע בידי יד נעלמה מדף הפייסבוק של מרגלית. אם הדברים כה ראויים ולגיטימיים, מדוע לא יכירם מקומם מעל דפי הרשת החברתית?

"נגד מה שאנחנו יודעים על הפסיכולוגיה האנושית"
מול החיבוק שהעניק בית החולים לרופא משולח הרסן, ישנן גם עמדות אחרות, שמציגים אנשי אתיקה שדווקא אינם מזוהים עם הימין

המשך מעמוד 28

בכך, הרי שהשר בצלאל סמוטריץ', הנציג הדתי־לאומי הבכיר בממשלה, נבחר להיות המוציא לפועל של הפטור מגיוס, כאשר נתניהו הטיל עליו את האחריות לגיבוש ויישום המתווה - מה שהופך את הדממה מכיוונו לצורמת עוד יותר. מי שבכל זאת ניאות לדבר - על ערכים ולא על פוליטיקה - הוא הרב רא"ם הכהן, שבהיותו ראש ישיבת ההסדר בעתניאל זה עשרות שנים העמיד תלמידים הרבה לשילוב ספרא וסיפא. "החוק הזה, האמירה שלימוד ביישיבה הוא אמביוולנטי לשירות בצבא - מנוגד באופן מוחלט ומהותי להלכה ולמוסר", אמר ליבשבע'. "כשאומרים בשם התורה שחלק מהעם לא שותף במלחמה ושאינן ערבות של 'וושא בעול עם חברו' - זה חילול השם שאי אפשר לקבל אותו. אין דבר כזה בעולם! לא יכול להיות שציבור שלם לא יישא בנטל". הרב רא"ם הדגיש כי ברור שלא ניתן ולא ראוי לכפות על תלמידי הישיבות החרדים להתגייס, אבל מעשית - "צריך להיות נבונים", ובכל מקרה "לא ייתכן שמפלגות דתיות יציעו חוק שמנוגד באופן מוחלט לתורה, זה דבר מזעזע". אחד העקרונות המנחים מבחינתו הוא זה שלפיו פעל הרב צבי יהודה הכהן קוק זצ"ל בשנים שלאחר קום המדינה, אז היה שותף להסדרת מעמד "תורתו אומנותו", ובפגישותיו עם דוד בן גוריון ועם ההנהגה החרדית התנגד לפטור לומדי תורה מגיוס, כפי המוצע כיום, והסכים רק לדחיית שירות.

ראש ישיבת עתניאל סקר את ההיבטים ההלכתיים והרעיוניים של הסוגיה, על צדדיה השונים, והוא מסביר: "ברור שמשקלו הסגולי של לימוד התורה גבוה יותר משל כל מצווה אחרת, ועל זה נאמר בגמרא שהתורה 'קרה היא מפנינים' - יותר מכהן גדול שנכנס לפניי ולפנים'. אבל אותה התורה היא זו שתובעת מאיתנו לקיים את מצוות היציאה למלחמה. מי שאומר שלימוד תורה הוא מצווה גדולה ולכן לא צריך לקיים מצווה אחרת - עליו נאמר בירושלמי 'נזח לו שנחפכה שלייתו על פניו ולא בא לעולם'. בעולם הזה התורה ניתנה כדי שיקיימו אותה. תורה שלא מקיימים אותה איננה תורה. זה לא שמלחמה חשובה יותר מהתורה, אלא שתורתנו הקדושה אומרת שכשעם ישראל נמצא בצרה כולם יוצאים להילחם, ועל מי שלא - נכתב 'האחיכם יצאו למלחמה ואתם תשבו פה' ו'ארו ארוו יושביה כי לא באו לעזרת השם בגיבורים'".

במענה לטענה כי לומדי התורה בימינו הם כשבט לוי, הזכיר הרב רא"ם הכהן את הסברם של מרן הרב קוק זצ"ל ושל תלמידו הרב הנזיר זצ"ל, לפיו הרמב"ם הדגיש שהפטור ללוויים הוא רק ממלחמה שמטרתה כיבוש נחלה, ולא משום שהם עצמם אינם נוחלים בארץ, ולא ל"עזרת ישראל מיד צר" - שהיא העילה היחידה למלחמות בימינו לדעת הרמב"ם. הוא הוסיף כי בכל מקרה מדובר בדברי אגדה המופיעים בסופי הלכות, ובמקרה זה בסוף הלכות שמיטה ויובל ולא בהלכות מלכים ומלחמותיהם. כן דחה את טענת "העוסק במצווה פטור מן המצווה" וציין כי המאירי במסכת מועד קטן הדגיש שכלל זה אינו חל על מצוות לימוד תורה. לדבריו גם הרמב"ם, שהתיר ללומדי תורה להתאחר מלשאת אישה מדין "עוסק במצווה", לא פטר אותם מהמצווה להתחתן אלא רק דחה אותה לשלב מאוחר יותר בחיים - עיקרון שהנחה בהמשך, כאמור, את הרב צבי יהודה זצ"ל.

השפעות פוסט שואה

והנה חיזוק נוסף: "ההלכה אומרת שמצווה שאי אפשר לעשותה על ידי אחרים - חייבים להפסיק מלימוד התורה כדי לקיימה, וברור שמלחמת מצווה היא כזאת", אמר הרב. "במלחמת סיחון ועוג אפילו

משה רבנו יצא להילחם, ומהמדרש במכילתא דרשב"י משתמע שגם למלחמה בעמלק הוא היה יוצא, ורק משום שהיא הייתה מיועדת לבניה של רחל - יהושע הוא שיצא ולא משה". עוד הוסיף: "גם לפי המשנה שנפסקה להלכה ברמב"ם - הכול יוצאים למלחמת מצווה, וכדברי הירושלמי - 'אפילו רבי ברבי'. החזון אי"ש בעירובין שאל למה היה צריך לומר את זה, הרי אפשר ללמוד זאת מדין 'לא תעמוד על דם רעך', וענה: מכאן לומדים שבמלחמה יש בסמכותו של המלך להוציא את כולם, גם אם הוא לא בהכרח זקוק להם".

בזמן מלחמת השחרור, על לוחות המודעות ביישיבת מרכז הרב נתלה פשקוויל ובו אגירת ממרן הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל, שבה קבע כי בחורי ישיבות פטורים מהמלחמה. "הרב שאר ישוב כהן, בנו של הרב הנזיר, שנחשב 'סִיךְ בית הרב קוק', התגייס בתקופה ההיא למערכה והוזעזע מאוד מהדברים", סיפר הרב רא"ם. "הרב צבי יהודה פגש אותו וראה שהוא נסער. כששאל מה קרה, וכששמע על הפשקוויל, צעק צעקה שכל ירושלים שמעה אותה, שמדובר בשקר גמור ושהאגרת נכתבה על צבאות לא יהודים בחו"ל". סוף דבר: שאר ישוב הצעיר יצא להילחם על ירושלים ונפל בשבי, וכששוחרר בא הרב צבי יהודה קוק לקבל את פניו עם קונטרס שהדפיס במיוחד ולבקשתו, כדי להבהיר לציבור שהדברים שפורסמו בשם אביו אינם נכונים.

אז איך ייתכן שכל כל הרבה גדולי תורה חרדים מדריכים את הציבור להשתמט מהחובה הדתית שהיא לדברי הרב רא"ם "חדה כתער"? ראש ישיבת עתניאל מסביר כי הרעיון של לימוד תורה על חשבון מלחמות מצווה החל אחרי שעולם התורה נחרב כמעט כולו בשואה ובקרב גדולי ישראל הייתה דאגה גדולה - שגם הוא שותף לה - לעתיד עולם התורה. "הרב כהנמן זצ"ל הקים את ישיבת פוניבז' וכתב על בניין בית המדרש 'ובהר ציון תהיה פליטה', ואין ספק שזה היה מעשה ציוני גדול ביותר", אמר. "אחד מגדולי הדור הסביר לי שבאמת גם אז לא היה ללומדי התורה פטור מגיוס, אלא זה נעשה מדין 'עת לעשות להשם הפרו תורתך'. ואם כך, אז כיום, כשעולם התורה בארץ ישראל גדול בכמות ובאיכות בכל החוגים, הטענה הזאת כבר לא רלוונטית".

תלמידיו של הרב הכהן, ראש ישיבת הסדר כאמור, אינם משרתים שירות מלא בפועל, ולימוד התורה נחשב להם גם הוא כחלק מהשירות, במסגרת המסלול המיוחד, אבל הרב לא רואה כל דמיון בינם לבין החרדים בנושא זה. לדבריו, עיקר החובה הוא לעבור הכשרה מתאימה למלחמה, "מקצוע שצריך ללמוד", ובישיבות ההסדר ההכשרה היא אכן מלאה, וכן להתייצב לשירות סדיר או מילואים במקרה הצורך - דבר שבוודאי מתקיים בהם וגם מוכיח את עצמו במבחן התוצאה. "אצלנו ביישיבה בעתניאל ראש הכולל מסיים עכשיו קורס מג"דים", הדגים הרב רא"ם הכהן, "אחד הר"מים בשיעורים הגבוהים הוא מ"פ במודיעין שדה, אני הייתי קצין בשריון, ראש הישיבה שאיתי הוא קצין מודיעין ויש לנו עוד ר"מ שגם הוא במודיעין, קצין בכיר". לדבריו, "הוכחנו שאפשר לגדל תלמידי חכמים מופלגים שהם גם קצינים ולוחמים, שחלקם נמצאים כיום במשרות תורניות חשובות, כמו דיינים בבתי הדין הרבניים, ושמשקלו הסגולי של לימוד התורה ביישיבות ההסדר אינו פחות מזה שבישיבת וולוז'ין, שהיא אם הישיבות". הוא סיכם: "בארץ ישראל אנחנו צריכים לגדל תלמידי חכמים מובהקים, ארץ ישראלים, כדור המלך, שעליו נאמר שבשעה שהיה יושב בבית המדרש היה מעדן עצמו כתולעת ובשעה שיוצא למלחמה מקשה עצמו כעץ". ■

הכותב הוא עיתונאי ynet וידיעות אחרונות

O₂RION

— אור יהודה —

AVRAHAM.

דירה עם מרפסת ענקית שהיא גם גינה!

פרויקט אוריון 2 משלב מרפסת שהיא גינה
הצופה לנוף פתוח וירוק עם מיקום נגיש ומרכזי
בשכונת נווה רבין, אור יהודה

← ממשיכים להחזיק בתוכנית השלום שיזמו ב־2002. מוחמד בן סלמאן ואבו מאזן

צילום: HANDOUT רויטרס

ניצן קידר

במערכת המדינית בישראל הופתעו מאוד מהמהלך שהכריזה עליו ערב הסעודית, ובמסגרתו ימונה קונסול המדינה בירדן גם לקונסול כללי לרשות הפלשתינית ולפלשתינים במזרח ירושלים. כשברקע מאמצים מוגברים לקדם נורמליזציה בין המדינות, איש בירושלים לא ציפה לצעד חד־צדדי שכזה, וככל הנראה גם האמריקנים, שמנהלים את השיח ישירות עם הסעודים, לא היו ממש בסוד העניינים. לכן בשיחות בין הגורמים המדיניים שנערכו השבוע ועסקו לא אחת במהלך הזה, התקשו העוסקים בנושא לפענח את המניע למהלך ואת השפעתו על הניסיונות לקדם את החיבור בין ישראל לסעודיה.

גורמים מדיניים ששוחחנו עימם טענו כי ישראל התעוררה לעובדה מוגמרת, וכעת היא צריכה להחליט כיצד להתנהל ולהגיב. מצד אחד אין שום רצון לאפשר פעילות של קונסול זר לפלשתינים בירושלים, ומצד שני יש חשיבות בקידום היחסים עם ערב הסעודית. הדבר הזה עורר בעיקר תגובות מינוריות, בין היתר כי ברור שמניו קונסול שאינו תושב הוא אומנם קריצה לפלשתינים, אבל אין למינויו השפעה מעשית בשטח. שר החוץ אלי כהן אמר לנו בריאיון בשבוע שעבר: "הסעודים רואים

צעד קדימה, צעד אחורה

בלי שום התראה מוקדמת, בעוד ראש הממשלה ושר החוץ מדברים בערגה על נורמליזציה מתקרבת, החליטו הסעודים בהחלטה חד־צדדית למנות קונסול ברשות הפלשתינית ובמזרח ירושלים. כעת מנסים להבין בירושלים אם פניה של סעודיה לדרישות מפליגות בעניין הפלשתיני שיהפכו את העסקה לבלתי אפשרית, או שהמהלך כולו היה מס שפתיים פוליטי כלפי פנים

קודם כול, עם כל הכבוד לנושא הפלשתיני, את האיום שהם חשים מהצד האיראני. ועוד הוסיף: "ראינו מה קרה למרות כל מי שהמליצו לנו לוותר לפלשתינים ולצאת מעזה. היא נהייתה 'חמסטאן'. כל מקום שירא לא תשלט בו ביטחונית, שלוחות איראניות ייכנסו אליו מיד, לכן אנחנו לא ניתן לזה לקרות - לא מבחינה

אידאולוגית ולא מבחינה ביטחונית. בנושא הפלשתיני אנחנו נדע לעמוד שלנו מול האמריקנים". השבוע התברר גם לשר כהן שלא רק האמריקנים מפעילים לחץ גדול על ישראל לצאת במחווות כלפי הפלשתינים, אלא גם הסעודים לוחצים. שר החוץ אמר לנו שאם מדובר במעין מס שפתיים לפלשתינים, אלו עניינים

יוני בן־מנחם, פרשן לענייני ערבים: "יורש העצר הסעודי שואף להיות המנהיג שיוצר את שבירת המבוי הסתום ביחסי הפלשתינים עם ישראל ומי שמביא לידי פריצת הדרך לקראת הקמת מדינה פלשתינית. גורמים סעודיים אומרים כי מוחמד בן סלמאן מבין את החשיבות הגדולה שראש הממשלה נתניהו מייחס להסכם נורמליזציה עם סעודיה ומנסה לנצל זאת לטובתו"

שבין הפלשתינים לסעודים, ובכל מקרה קונסול לפלשתינים בירושלים לא יפעל, לא רק מטעם סעודיה אלא בכלל. "ישראל לא מאפשרת לשום מדינה לפתוח קונסוליה בירושלים. לא אישרנו זאת לאף מדינה בעבר, ולא נאשר זאת בעתיד".

החסרונות עולים על היתרונות

הפרשן לענייני ערבים יוני בן מנחם מעריך שהמהלך היה מתואם דווקא בין הסעודים לפלשתינים. "ברשות הפלשתינית מרוצים מהמהלך ואומרים כי סעודיה מאותתת לישראל ולארצות הברית שבכל עסקה מדינית היא לא תוותר על זכויות הפלשתינים. "לדברי גורם פלשתיני בכיר, יורש העצר הסעודי מוחמד בן סלמאן הבטיח ליו"ר הרשות אבו מאזן כי לא ייחתם שום הסכם עם ישראל בלי פתרון הבעיה הפלשתינית. סעודיה רואה ביוזמת השלום הערבית משנת 2002, שהיא יוזמה סעודית במקורה, את פתרון הבעיה הפלשתינית". האיש שמנווט לדעתו את כל המהלכים בנושא הוא מוחמד בן סלמאן, יורש העצר הסעודי. "הוא מחזיק בידיו את הקלפים החזקים במשא ומתן שלו עם ממשל ביידן על

עבודות לילה לחידוש אספלט ברחובות כנפי נשרים | ימין אבות | הרב צבי יהודה

מועדי עבודות והסדרי תנועה:

- העבודות יתקיימו בימים א'-ה', ג'-ז' באלול, תשפ"ג (20-24.8.23) ויבוצעו בשלבים, במהלך שעות היום והלילה
- יצומצמו נתיבים במהלך שעות היום (09:00 עד 15:00) ובמהלך שעות הערב (18:00 עד 20:30)
- בעת העבודות ייחסמו לתנועה מקטעים שונים בין צומת נג'ארה ועד כיכר דגל ראובן, בשני הכיוונים, בין השעות 20:30 עד 05:00 למחרת
- לרשותכם מעקפים דרך הרחובות כנפי נשרים, בית הדפוס, פרבשטיין ושדרות הרצל

פירוט שלבי העבודות ושינויי תחבורה ציבורית:

שלב א' - מצומת נג'ארה ועד צומת פרבשטיין - יום א'

- קו 16 לכיוון רמת שרת וקווים 118 626 (הורדה) ייסעו דרך בית הדפוס. תחנה מבוטלת: אנג'ל/כנפי נשרים (מס' תחנה 278)
- קווים 67 ו-52 (חלופת ערב) לכיוון הר נוף לא יעברו ברחוב בית הדפוס. תחנות מבוטלות: אנג'ל/כנפי נשרים (מס' תחנה 278) והתחנות ברחוב בית הדפוס
- קווים 74 לכיוון חומת שמואל, 225 245 295 לכיוון ביתר עילית, 377 לכיוון אלעד, ייסעו דרך רחוב בית הדפוס. תחנות מבוטלות ברחוב כנפי נשרים (מס' תחנות 276, 277 ו-278)

שלב ב' - מצומת פרבשטיין ועד כיכר דגל ראובן - יום ב'

- קווים 65 לפסגת זאב, 74 לחומת שמואל, 377 לאלעד ייסעו דרך כיכר האפט. תחנות מבוטלות: ברחוב ימין אבות (מס' תחנה 2538) וברחוב הרב צבי יהודה (מס' תחנות 2944 ו-2539)

שלב ג' - מכיכר דגל ראובן ועד צומת פרבשטיין/בעל השאילתות - ימים ג'-ד'

- קווים 65 74 377 לכיוון הר נוף ייסעו דרך כיכר האפט. תחנות מבוטלות ברחוב הרב צבי יהודה (מס' תחנות 6005 ו-1003) וברחוב ימין אבות (מס' תחנה 996)

שלב ד' - מצומת פרבשטיין ועד צומת נג'ארה - יום ה'

- קו 16 לכיוון הר חוצבים ייסע דרך רחוב בית הדפוס. תחנה מבוטלת: כנפי נשרים/אנג'ל (מס' תחנה 227)
- קווים 67 לכיוון רמת שלמה, 52 (חלופת ערב) לכיוון גבעת התחמושת, 64 לכיוון רמות וקו 3 (ותיקין) לא יעברו ברחוב בית הדפוס. התחנות ברחוב בית הדפוס מבוטלות וכן תחנת אנג'ל/כנפי נשרים (מס' תחנה 227)
- קווים 74 377 225 245 295 לכיוון הר נוף ייסעו דרך רחוב בית הדפוס. תחנות מבוטלות ברחוב כנפי נשרים (מס' תחנות 227, 228 ו-229)
- קווים 118 למודיעין ו-626 לבית שמש ייסעו דרך רחוב צבי יהודה. תחנה מבוטלת כנפי נשרים/אנג'ל (מס' תחנה 227)

התנועה תוכוון ע"י פקחים | העבודות יבוצעו בהתאם להיתרי משטרת ישראל | בכל עת יישמר מעבר בטוח להולכי רגל

←
הסכם שיכלול הסדר עם
הפלשתינים יאפשר לסעודיה
דריסת רגל במקום קדוש
נוסף לאסלאם. הר הבית

צילום: ג'מל אווד, פלאש 90

אשר פרדמן, מנכ"ל ישראל של מכון הסכמי אברהם לשלום: "הסעודים הפסיקו לתרום לאונר"א לפני כמה שנים; הם מבינים היטב שההנהגה הפלשתינית מסוכסכת ומבינים את השחיתות של הרשות ושל בכיריה. מצד שני הם צריכים להראות לעולם הערבי שתמורת שלום עם ישראל הפלשתינים מקבלים משהו"

צילום: מאור אליפיר

היא לא לסכל את המהלך או לצאת ידי
חובה אלא להשלים את הנורמליזציה".
ישראל צריכה להיות כאן גמישה
מאוד? איפה עובר הגבול בהסכמה
לעשות מחוות לפלשתינים?

"ישראל לא תוכל לתת לפלשתינים
דברים שעלולים לפגוע בביטחונה
הלאומי או בכלכלה שלה, אבל בתווך
ייתכן שתסכים לדברים שאינם פוגעים
באינטרסים הישראליים, אולי בתחום
הכלכלה, אולי בענייני בנייה בשטחי
הרשות, וייתכן גם באמצעות פרויקטים
משותפים ואף בקידום שדה הגז מול חופי
עזה במימון סעודי.

"ואשר לטענה שהכסף עלול להגיע
לחמאס או לתשלום משכורות המחבלים,
זה המצב כיום. יכול להיות שדווקא שיתוף
פעולה עם הסעודים יוכל ליצור מנגנון
של פיקוח בינלאומי על הכסף, ובעצם
הסעודים יממנו פרויקטים אזרחיים,
וישראל תאפשר את זה. השאלה הגדולה
היא אם מהלכים כאלה יספיקו לסעודים
כדי להציג לעולם הערבי תמונה שבה הם
פעלו לטובת הפלשתינים".

מומחים רבים טוענים שמי שמעכב
את הנורמליזציה עם ישראל הוא המלך
הקשיש סלמאן, ויורש העצר, בנו, הוא
שמעוניין במהלך.

"מוחמד בן סלמאן עושה עבודה
על רקע העיסוק ההולך וגובר בסוגיה
הסעודית-ישראלית חשוב לציין
שהאינטרס המרכזי לקדם מהלך
נורמליזציה מהיר הוא קודם כול אינטרס
אמריקני. הנשיא ג'ו ביידן מחפש הישג
שכזה לרוזמה שלו, בעת שהוא מנהל
מערכה על כהונה נוספת ולאחר שעד כה
כשל בניסיונות שהצהיר עליהם להחזיר
את איראן לשולחן המשא ומתן על הסכם
הגרעין".

ביידן יודע היטב שיורש העצר מוחמד
בן סלמאן אינו ממהר לשום מקום ושאינו
לז עניין להעניק הישגים דווקא לביידן,
שיחסיו האישיים איתו מתוחים מאוד.
בדיוק כמו בישראל נראה שגם בן סלמאן
מעדיף להמשיך ולגלגל את רעיונות
הנורמליזציה אגב המתנה, לראות
אם ביידן ממשיך לקדנציה נוספת או
שיחליף אותו נשיא אחר. ■

שמדובר בתפקיד יישומי, כי אם הוא
ירצה לבקר ברשות הפלשתינית, הוא
יצטרך לתאם כל ביקור כזה עם ישראל.
למעשה אולי זו אפילו התקדמות
קטנטנה, אם מסתכלים על זה מהווית
שהזכרתי. ייתכן שיהיה רצון לצעדים
נוספים בנוגע לרשות הפלשתינית, ועל
כך נשמע בעתיד.

"גם האמיתית, כשהם מדברים על
הסכמי אברהם, מתעקשים להדגיש
שהמהלך הזה עזר את החלת הריבונות
ביהודה ושומרון, כדי להידרש לסוגיה
הפלשתינית. כמובן, גם לסעודים יש עניין
להראות לעולם הערבי שהם תומכים
בפלשתינים ומקדמים את עניינם".

מדוע לדעתך ישראל הרשמית כמעט
לא התייחסה לצעד הסעודי?
"שיחות הנורמליזציה מתנהלות בעיקר

בערוץ שבין סעודיה
לאמריקנים, ופחות
ישירות מול ישראל. מן
הסתם ישראל לא רוצה
להתייחס לשום אופציה
באופן היפותטי כל עוד
אין בקשות ספציפיות
על השולחן. צריך לציין
גם שיכולות להיות גם
הצעות חשובות שממשל
ביידן מעוניין בהן בנוגע
לפלשתינים ושם על
השולחן במטרה שיבואו
כביכול מהצד הסעודי,
והאמריקנים הם שידחפו
לקבל את הדרישות הללו.
"אני מאמין שהסעודים
לא יבקשו במהלך המשא
ומתן דברים שברור להם
שישראל לא יכולה לתת.
המטרה שלהם, להבנתי,

הברית. ייתכן שאז היא תשיג תנאים
טובים יותר לעסקה".

מחכים לבחירות

אשר פרדמן, מנכ"ל ישראל של מכון
הסכמי אברהם לשלום, חוקר במכון
משגב לביטחון לאומי ואסטרטגיה
ציונית ולשעבר בכיר במשרד לעניינים
אסטרטגיים, חושב שאין ליחס חשיבות
גדולה מדי למינוי הקונסול, ולדעתו ייתכן
מאוד שמדובר בקריצה לפלשתינים כדי
להראות שעניינם לא נשכח במהלך
המגעים לכינון נורמליזציה בין ישראל
לסעודיה.

"יש דברים שחשוב מאוד לסעודיה
לקבל, בעיקר מארצות הברית,
והאמריקנים מנסים לגבש חבילה כזו מול
ישראל. יש כמה דברים חשובים שנוגעים
ליחסי הסעודים עם הפלשתינים: הם
הפסיקו לתרום לאונר"א לפני כמה שנים;
הם מבינים היטב שההנהגה הפלשתינית
מסוכסכת ומבינים את השחיתות של
הרשות ושל בכיריה. מצד שני הם רואים
בעצמם מנהיגים של העולם המוסלמי
והערבי, מי שיוזמו את תוכנית השלום
הערבית ודבקים בה. הם צריכים להראות
לעולם ערבי שתמורת השלום עם ישראל
הפלשתינים מקבלים משהו, ושהם,
הסעודים, לא התפשרו ואף קידמו את
המחויבות שלהם לפלשתינים", מסביר
פרדמן.

מינוי הקונסול הסעודי לרשות
הפלשתינית התקבל בישראל בהפתעה
מוחלטת.

"אני חושב שמבחינת ישראל אין
משמעות אמיתית למינוי הקונסול
לרשות הפלשתינית. זה פשוט עוד
תפקיד לשגריר שבירדן, ולא נראה לי

ידרוש מישראל להקפיא את כל
ההתנחלויות ולהתחייב להקמתה של
מדינה פלשתינית עצמאית שבירתה
היא מזרח ירושלים, תנאי להסכם
הנורמליזציה. הסעודים רוצים לראות
צעדים ברורים של ישראל כלפי
הפלשתינים שיבטיחו את הקמתה של
המדינה הפלשתינית. ממשלת הימין
בישראל לא תוכל להסכים לתנאי הזה,
והקואליציה עלולה להתפרק".

האם הצעד הסעודי מאותת לישראל
שגם בגזרה הפלשתינית - ולא רק
בזו הביטחונית - נורמליזציה עלולה
בסוף לגרום לנזק גדול יותר מהתועלת
שתופק מההסכם?

"נראה בהחלט שהעסקה הזו
מסוכנת מאוד לישראל. הסעודים
דורשים מארצות הברית גם מערכות
נשק מתקדמות שעלולות לפגוע
ביתרון הצבאי האיתני שיש לישראל,
לצד הדרישות הנוגעות לגרעין
ולפלשתינים.

"בראיונות שנתן ראש הממשלה
נתניהו לתקשורת הזרה בשבוע שעבר
הוא חזר על התנגדותו להקמת מדינה
פלשתינית כחלק מההסכם עם סעודיה
ואמר כי איראן תשתלט על מדינה כזו,
אם תקום, וכי השיקול המרכזי שלו
הוא ביטחונה של מדינת ישראל".

איזה צעד המערכת המדינית צריכה
לעשות כעת? לשמור על שתיקה?
לעסוק בנושא בפומבי? אולי פשוט
לחכות להתפתחות הבאה?

"ישראל איננה יכולה לאפשר פגיעה
בביטחונה הלאומי רק כדי להשיג
הסכם נורמליזציה עם סעודיה, למרות
היתרונות המדיניים והכלכליים של
הסכם כזה. לכן היא צריכה להמתין
עד לאחר הבחירות לנשיאות ארצות

←
העסקה המשולשת, שאמורה
לכלול גם את ישראל. הוא מניח
שהנשיא ביידן רוצה להגיע לעסקה הזו
כדי לחזק את מעמדו הפוליטי לקראת
הבחירות לנשיאות, ונוסף על כך לדחוק
הצידה את סין, שהצליחה להיכנס
לוואקום שהותירה ארצות הברית
במזרח התיכון. סין תיווכה בהצלחה
בין סעודיה לאיראן והביאה להסכם על
חידוש היחסים הדיפלומטיים ביניהן,
וגם הפכה לשותף מסחרי חשוב של
סעודיה".

בן מנחם מזכיר את הדברים שאמר
הקונסול הסעודי שמונה לרשות
הפלשתינית, ומצטט: "בתקופת
המלך סלמאן בן עבד אלעזיז ויורש
העצר הסעודי מוחמד בן סלמאן הפכה
סעודיה לכוח אזורי ועולמי פעיל, והיא
מנצלת את מעמדה כדי לתמוך באחינו
בפלשתינ בצעד שיש לו משמעויות
סמליות על ידי מינוי שגריר וקונסול
כללי בפלשתינ. סעודיה היא המדינה
שעומדת הכי הרבה לצד הפלשתינים".

אם כן, מוחמד בן סלמאן החליט כעת
להיות מעורב יותר בנושא הפלשתיני?
"במישור האזורי והערבי נראה
כי יורש העצר הסעודי שואף להיות
המנהיג שיוצר את שבירת המבוי
הסתום ביחסי הפלשתינים עם ישראל
ומי שמביא לידי פריצת הדרך לקראת
הקמת מדינה פלשתינית. גורמים
סעודיים אומרים כי מוחמד בן סלמאן
מבין את החשיבות הגדולה שראש
הממשלה נתניהו מייחס להסכם
נורמליזציה עם סעודיה ומנסה לנצל
זאת לטובתו.

"על פי גורמים ברשות, יורש
העצר הסעודי ידרוש מממשל ביידן
להפעיל לחץ על ישראל להקפיא
את ההתנחלויות ביהודה ושומרון,
להתחייב להקמת מדינה פלשתינית
עצמאית שבירתה היא מזרח ירושלים
ולנקוט בשטח צעדים ברורים למימוש
ההתחייבות הזו".

מה מטרת העל של בן סלמאן?
הקמת מדינה פלשתינית בפועל?

"מוחמד בן סלמאן רוצה שהצעדים
שישראל עושה בשטח יורידו מעל
סדר היום את אפשרות סיפוח יהודה
ושומרון לישראל ויבטיחו ריבונות
פלשתינית מלאה במזרח ירושלים
ובמסגד אל-אקצא. אם הוא ישיג את
היעדים האלה, יתאפשר לו גם לדרוש
דריסת רגל בהר הבית לצידה של ירדן
או במקומה.

"לדעתי בעניין הפלשתיני עדיין לא
נאמרה המילה האחרונה, ובניגוד למה
שאומרים בדרג המדיני בירושלים,
ברשות טוענים כי בן סלמאן

ממשלת ישראל

משתתפת באבלו הכבד

של שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי

יצחק שמעון וסרלאוף

במות עליו אביו

הרב יששכר וסרלאוף ז"ל

ושולחת תנחומים למשפחה

המקום ינחמכם בתוך שאר אבלי ציון

שלם וקח עוד היום אצלך בבית

מיחסני חשמל

הרשת הזולה והמעולה ביותר בישראל

חגיגת יומולדת 30 מעורפת

מתקני המים המתקדמים של 'הדס מים'

אלפא פלוס
רק ב- **1490 ₪**

ספיריט פלוס
רק ב- **2390 ₪**

מאשרים לשימוש בשבת במים החמים והקרים

פרימיום
רק ב- **790 ₪**

ספיריט
רק ב- **1390 ₪**

חייגו והתחדשו:

*5018

HDS
Water

לשתות בטוח!

מתאים לתקנים: 900, 5452
ספיריט - 1505/1

שעות פתיחה: בימים א'-ה': 09:30-22:00 שישי וערב חג: 09:00-15:00 מוצאי שבת וחג: חצי שעה מצאת השבת עד 23:00
בתוקף עד 31.8.23 או עד גמר המלאי, המוקדם מביניהם | המחיר הקודם של המוצרים שבמבצע היה בתוקף לפחות יום | ט.ל.ח. | מינימום 50 יחידות מכל פריט | בכפוף לתקנון המבצע המופיע בחנויות

←
"לא נפסיק לבטא
את הקול לחיבור
בין חלקי העם".
חנה קורן

צילום: מאיר
אליפור

רבקי גולדפינגר

שום דבר לא הכין את חנה קורן, היועצת הפוליטית של חבר הכנסת צבי סוכות, לאירוע המטלטל שחווה ביום חמישי שעבר, שעה שהתייצבה למעגל שיח ברחבת הבימה בתל אביב. "זה היה חלק מהפעילות של 'מטה חיבורים' מטעם מפלגת הציונות הדתית, שבה אנחנו מארגנים מעגלי שיח ברחבי הארץ. נסענו מתוך רצון אמיתי ליצור שיח וחיבור בינינו", היא מבקשת לציין את טוהר כוונותיה. "תוך כדי הנסיעה למקום אנחנו כבר מקבלים עדכונים שעומדים להגיע לשם מפגינים, אבל לא ייחסנו לזה יותר מדי חשיבות. כשהגענו למקום ראינו מולנו עשרות מפגינים שרק מחכים לנו עם זמבורות, משרוקיות ומגפונים. ברגע שהנחנו את השולחן שלנו, הם פשוט התנפלו עלינו בבת אחת. הר של אנשים הקיף אותנו והתחיל לשרוק לנו באוזניים ברמה אלימה. הם נצמדו אלינו וצעקו ושרקו ישר לתוך האוזן בעוצמה בלתי נסבלת", היא מתארת את המפגש הראשוני הטעון.

"הם לא אפשרו לנו לדבר, המשרוקיות היו בתוך האוזניים וגם הזמבורות. הם צעקו במגפונים בקולי קולות. התקרבו אליי בצורה מאיימת, ספגתי קללות מפה ועד להודעה חדשה. זה היה אלים, לא יכולנו לפתח שיח או לשמוע זה את זה. חבר הכנסת סוכות הצליח לנהל איכשהו כמה שיחות". אחד הרגעים הקשים שחווה בערב ההוא היה כאשר אחת הנשים צרחה עליה בקול רם כשהיא ניצבת קרוב אליה: "היא עמדה צמוד אליי, לא היה לי מרחב נשימה. היא הייתה על הפרצוף שלי. היריקות שלה היו על

כן לאלימות, לא לשלום

מאהל ההידברות של חבר הכנסת צבי סוכות שהוקם בתל אביב אירח בתוכו מעגלי שיח משמעותיים, עד לתקרית האלימה ביום חמישי שעבר, שבה תקפו עשרות מפגיני שמאל באלימות את היועצת לחבר הכנסת, חנה קורן. בריאיון ל'שבוע' היא משחזרת את הטראומה שעברה, שכללה דחיפות, קללות ודריסה, אבל מבטיחה להמשיך במיזם לטובת רבים במחנה השמאל שלא מוכנים להתנתק

את עוצמת הפגיעה. "גם לי שמו את המגפון ואת המשרוקיות באוזן. ולא, הן לא המשרוקיות הקטנות והחמודות שיוצאים איתן למסעות בסניף, ממש לא. אלו משרוקיות גדולות ומתריעות אוזניים. הרגשתי שהם בתוך האוזן שלי", היא נאנחת.

"היו רגעים שהייתי ממש נסערת. היה אדם מבוגר בן שבעים בערך, שצעק ודחף אותי בכתף בצורה אגרסיבית, ואין לך מה לעשות כי הוא אדם מבוגר. פתאום אני קולטת נשים שלקחו את הכיסאות שלנו וורקו אותם על הרצפה. הן קיפלו לנו את השולחן בכוח, לקחו את כל הדברים שהיו עליו וורקו לכל עבר. פתחנו את השולחן מחדש ועדיין ראינו נשים שמפילות

האף שלי. היא צעקה 'פאשיסטית', 'אין לך מקום פה', 'את אשתו של כהנא', 'לכי תשטפי את הרחוב עם המטפחת שלך', וכל מיני משפטים נוראיים. את רואה את האגרסיות, ברגעים ההם הרגשתי ממש לא בטוחה", היא מספרת.

"זוהי הצידה, עמדו שם אנשים שדי נקלעו לסיטואציה. הם הסתכלו מה קורה ואמרו לי: אנחנו נגד מה שהם עושים לכם. אנחנו לא מסכימים איתכם, אבל הצורה שבה הם מתנהגים כלפיכם היא לא לרוחנו. כשראיתי שאנשים התקרבו לחבר הכנסת סוכות בצורה מאיימת, דחפו ובזזו אותו, הלכתי לכיוון. ראיתי ששמו לו את המיקרופון על האוזן, ואגב, עד היום הוא סובל מצפצופים באוזניים", היא מדגישה

"התקבצו סביבי נשים וגברים והתחילו לצעוק בקול 'יודונאצית'. ואני עוד הייתי בסערה מהדריסה. פשוט עמדתי בתוך המעגל, עצמתי עיניים ובכיתי. הרגשתי חסרת אונים. אפילו לא יכולתי להסתכל עליהם, הייתה להם שנאה בעיניים. ואני כבר אחרי שעותיים קשות, אני מפורקת, עומדת באמצע המעגל בוכה ואומרת שוב ושוב, אפילו לא להם אלא לעצמי: 'יודייה, אני יהודייה'".

לרצפה הכול. זה לא היה קל בכלל". וכאילו כל זה לא היה מספיק, בזמן שהבחינה בהתלהמות חדשה סביב חבר הכנסת, התקרב לעברה אדם בשנות החמישים לחייו ודרס אותה עם אופניו. "הוא פשוט נסע לי על הרגליים. אמרתי לו: 'סליחה? מה אתה חושב שאתה עושה?!' למה אתה דורס אותי? והוא ענה לי: 'זוהי מפה, אחרת אני אמשיך לדרוס אותך'. ואז הוא דרס אותי שוב. הייתי בסטרס נוראי. הייתי בהלם, קפאתי. בדרך כלל אני יודעת איך להתנהל במצבים כאלה, אבל הפעם לא הצלחתי להתמודד עם הסיטואציה". השבוע הגישה נגדו קורן תלונה במשטרה. אחרי הדריסה חיפשה קורן מקום צדדי להירגע מעט: "הייתי מבוהלת. הלכתי לצד, אבל הם לא הרפו ממני. התקבצו סביבי נשים וגברים והתחילו לצעוק בקול 'יודונאצית'. אני עוד הייתי בסערה מהדריסה. פשוט עמדתי בתוך המעגל, עצמתי עיניים ובכיתי. הרגשתי חסרת אונים. אפילו לא יכולתי להסתכל עליהם, הייתה להם שנאה בעיניים. אני לא מאחלת לאף אחד לחוות את השנאה שהייתה שם, שנאה מטורפת. אני לא ניבלתי את הפה כמוהם, אבל ברגע שהם כינו אותי ככה הרגשתי נורא. ואני כבר אחרי שעותיים קשות, אני מפורקת, עומדת באמצע המעגל, בוכה ואומרת שוב ושוב, אפילו לא להם אלא לעצמי: אני יהודייה. אני יהודייה".

למה בעצם את מרגישה את הצורך לומר את זה? "כולם לא מפסיקים לצעוק עלייך ולהגיד לך כמה את רעה. זאת סיטואציה מורכבת מאוד לנכוח בה. הייתי צריכה להזכיר לעצמי מי אני,

FOOD & PARTY 2023

גיא בן הינום, ירושלים

ימים ג-ה, יולי-אוגוסט, בין השעות 18:00-23:00

יותר מסעדות • יותר אירועים • יותר מופעים
בחגיגת קיץ ירושלמי

מתחם הילדים

החל מ- 18:15

הצגות ילדים וסדנאות יצירה

מוסיקה והופעות

23.8 ענבל גרשקוביץ

30.8 גוטה גוטה

מדי ערב DJ's LIVE

מסעדות מתארחות

29-30.8 / 22-24.8

« ג'אקו סאן

« הכנענית

« המבורגר ברלין

« מחנה אסאדה

« פייט מאסטר

« שמאלץ

באוטואוכל לא מחכים בתור מזמינים כשמגיעים ומקבלים אס-אם-אס כשהמנות מוכנות

לפרטים ולמידע נוסף: itraveljerusalem.com

זרישה להעברת עמירם בן אוליאל לאגף התורני

מאז נאסר עמירם בן אוליאל לפני שבע וחצי שנים, הוא שוהה לבדו בתאו בבידוד מלא ובתנאי הכליאה הקשים ביותר במדינת ישראל. בליל הסדר האחרון אושרה לראשונה בקשתו של עמירם בן אוליאל לעבור לאגף תורני בכלא, ולקיים את מצוות החג והדבר היה לו למשיב נפש. בחג השבועות הבקשה המוצדקת להעברה לאגף התורני - נדחתה ע"י השב"כ.

אנו החתומים מטה, דורשים מראש ממשלת ישראל מר בנימין נתניהו, שידרוש מראש השב"כ להוציא את עמירם מהבידוד ומהתנאים הלא אנושיים בהם הוא כלוא ולהעבירו לאגף תורני עד לשחרורו.

המפגש הבלתי אמצעי עם בני אדם ללא סורג או מחיצה מזכוכית יחד עם הזכות להתפלל במניין, כל אלו הן זכויות אדם בסיסיות. אל מול תנאיו הקשים של עמירם מקומם לראות מחבלים שנתפסו עם דם על ידיהם חוגגים במתקני הכליאה וזוכים ליחס מועדף. בניגוד למחבלים הרשעתו של עמירם אינה מבוססת על ראיות אלא רק על הודאה שהוצאה בעינויים ועמירם כפר בה! מדוע לאסירים הלא יהודיים מאפשרים לקיים את חובות דתם ואילו לאסיר יהודי לא ניתנות זכויות אלו?

אנו דורשים להסיר את האפליה ולהעביר מיד את עמירם לאגף התורני .

מו"ר הרב דב ליאור רב קרית-ארבע חברון לשעבר	הרב יצחק גינזבורג נשיא ישיבת עוד יוסף חי	הרב חיים ישראל שטיינר נשיא ישיבת עטרת נחמיה	הרב צבי ישראל טאו נשיא ישיבת הר המור
הרב דוד חי הכהן ראש קהילת ומוסדות אורות התורה, בת-ים	הרב אביגדור נבנצאל רב העיר העתיקה ירושלים	הרב צפניה דרורי רב קריית שמונה	

- רבני ערים, שכונות וישובים -

הרב שלמה אבינר נשיא ישיבת עטרת כהנים	הרב שמואל אליהו רב העיר צפת	הרב מיכה הלוי רב העיר פתח-תקה	הרב אליקים לבנון רב השומרון
הרב אברהם-יצחק שוורץ קרית ארבע-חברון	הרב דוד מאיר דרוקמן קרית מוצקין	הרב יצחק הלוי קרני שומרון	הרב ניסים מזרחי באר גנים
הרב אברהם שר שלום אלוני הבשן	הרב דני סטיסקין רב הישוב מעון (לשעבר)	הרב יצחק יהודא ירוסלבסקי קרית מלאכי	הרב סעדיה מעטוף רב מקומי-ברקת
הרב אוהד קרוקובר כוכב השחר	הרב דניאל לונצר איתמר	הרב יצחק שלו ירוחם	הרב עזריאל אריאל רב הישוב עטרת
הרב אורי סדן נב	הרב זאב רוזנפלד טלמון	הרב ישעיה אלעזר הכהן רב ראשי במדינת קזחסטן	הרב ראובן הילר רב שכונה בהוד השרון (לשעבר)
הרב אלעזר נאה קשת	הרב זלמן שניאור זכריה	הרב ישראל גולדשטיין מיצד	הרב רחמים בוטבול אליטוב בית חשמונאי
הרב אריאל בראלי בית אל	הרב יאיר פרנק עמיחי	הרב מאיר ניסים סגרון בר יוחאי	הרב רפאל חדאד שובה
הרב בן ציון עמר שבות רחל	הרב יאיר רמר חרשה	הרב מיכאל הרשקוביץ נריה	הרב שלמה בן אליהו רב אזורי מטה אשר
הרב בנימין גדעון נוף אילון	הרב יאיר שחור מעלה לבונה	הרב מיכה קליין רב הישוב חזון (לשעבר)	הרב שלמה בן חמו קרית גת
הרב דוד זנו שלוה	הרב יהודה קרויזר מצפה יריחו	הרב מנחם נוביק משכיות	הרב שמעון רוזנצויג תפוח

- ראשי מוסדות -

הרב אבינעם הורביץ ראש ישיבה תיכונית קרית ארבע	הרב אליעזר קשתיאלי ראש בימ"ד לבוגר"צ בעלי ורב שכונה בעלי	הרב בועז צחור ראש בית המדרש "ינון שמו" קרית ארבע	הרב ינון מדר ראש מכינת חמדת
הרב אורי גנץ ראש ישיבת קדומים	הרב אלישיב בלון ראש ישיבת אדמת שמיים בקיבוץ שדה אליהו	הרב בצלאל הגר ראש ישיבת "נטע ימינך" באשתמוע	הרב יעקב דנה ראש ישיבת חיי עולם
הרב אושר טביבי ראש ישיבת ההסדר צפת	הרב אלישמע כהן ראש ישיבת חומש	הרב ברוך וידר ראש ישיבת הכותל	הרב יעקב יהודה יקיר ראש בית המדרש תורת המדינה
הרב אייל גריינר ראש ישיבת ההסדר טפחות	הרב אלישע וולפסון ראש כולל דרישת ציון - הר הבית	הרב גדי בן זמרה רב אולפנת מעלה לבונה	הרב יעקב מדן ראש ישיבת הר עציון
הרב אילן דניאלי ראש אולפנת דימונה	הרב אלישע ינון ראש ישיבת הסדר עפולה	הרב ד"ר יונה גודמן מנהל חינוכי-פדגוגי רשת ישיבות ואולפנות ב"ע	הרב יעקב שמידט ראש ישיבת קטנה נחלת יוסף שבי שומרון
הרב איתן יוניאן ראש כולל מכון מאיר	הרב אריאל לוי ראש כולל חיבת ציון עתניאל	הרב דוד אביחיל רב הישיבה הגבוהה ברמות	הרב יצחק בן שחר נשיא ישיבת קדומים
הרב אליהו וובר ראש ישיבת הר הבית	הרב בועז איז'ק ראש הישיבה הגבוהה בשומריה	הרב דוד פנדל ראש ישיבת הסדר שדרות	הרב יצחק לוי י"ר מוסדות חמדת הדרום, שר לשעבר.

הרב שמואל הירשוביץ ראש כולל עז לחיים בק.ארבע הרב שמואל מורנו ראש ביהמ"ד דרך עמ"י הרב שמחה שטטנר נשיא מוסדות נחלת ישראל הרב שמעון כהן ראש מוסדות בית מוריה הרב שניאור קץ ראש ישיבת נחלת ישראל	הרב קובי דנה ראש ישיבת חיי עולם בעכו הרב ראובן נתנאל ראש ישיבה קטנה שומריה הרב שאול דוד בוצ'קו ראש ישיבת היכל אליהו כוכב יעקב הרב שלמה בנימין ראש ישיבת לב לדעת הרב שלמה שוב מנהל חט"ב בישיבת בני"ע, נר תמיד	הרב ערן תמיר ראש ישיבת הסדר אשקלון הרב פנחס תורג'מן ראש מדרשת בית פתח תקוה הרב צבי קוסטינר ראש ישיבת מדברה כעדן במצפה רמון הרב ציון טוויל ראש ישיבת נצר מטעי באריאל	הרב ניר יעקב מס ראש ישיבת "שיר לנריה" ת"א הרב נעם ולדמן ראש ישיבת ניר קרית ארבע הרב עוזי ביננפלד רב מדרשת גבעת וושינגטון הרב עוזיהו שרבף ראש כולל שלהבת תחית הארץ בחברון	הרב ישראל שליסל ראש כולל אור שלמה חברון הרב מיכאל אהרנוב ראש ישיבת מעלה אפרים הרב מוטי דיאמנט ראש ישיבת גמזו הרב משה כהן ראש כולל ישיבת באר התחיה הרב נדיב תורגמן ראש כולל "צבי ישראל קרית גת"	הרב יצחק שפירא ראש ישיבת עוד יוסף חי יצהר הרב ישראל אביחי ראש ישיבת המקובלים בית אל הרב ישראל אריאל ראש ישיבת ומכון המקדש הרב ישראל הירשנזון ראש כולל אור חברון ודיין בבית הדין הרבני קרית ארבע

הרב פסח לרנר ארה"ב הרב צבי בן ראובן ארגון כושרות הרב ראובן מס ראש מכינת בית רימון לשעבר הרב רן בן משה רב בישיבת ההסדר צפת הרב שובאל כהנא רב קהילת כרמים במודיעין הרב שי דאום	הרב מנחם בורשטיין ראש מכון פועה הרב מנחם ברוד הרב משה אגוזי רה"י התיכונית בחיספין לשעבר הרב משה ארז דורון ראש אור פנימי ברסלב הרב משה בן יצחק רב ביכנ"ס האשכנזי רמת ממרא ק. ארבע הרב משה הגר רב המכינה ביתר סמגד במילואים הרב משה שחור ר"מ בישיבת שדרות הרב נועם מייזלס אב"ד "דרכי משפט" ת"א ורעננה ורב בקהילה בבית אל הרב נעם ברנדל רב קהילה בהר חומה הרב עודד ניצני רב קהילת שדה צופים במעלות הרב עמי פייקובסקי הרב עמיחי שוקרון רב קהילה ברמת גן	הרב יוסף מנדלביץ אסיר ציון לשעבר ברוסיה הרב יורם אליהו רב במכון מאיר הרב יורם צוהר ראש אולפנת כ.פניס לשעבר הרב יחיאל חזן סגן ראש ישיבת דרך חיים קרית גת הרב יניב חסאן רב ביכנ"ס מסילות ישרים בשדרות הרב יעקב אפשטיין חוקר תורני ופוסק הלכה הרב יעקב שמעון רב במכון אורה הרב יפתח יצחק שנדורפי מורה ומחנך הרב ישי בן דוד ר"מ בישיבת ההסדר צפת הרב מאיר גולדמיניץ מורה ומחנך הרב מיכה שגב רב בישיבת ההסדר שדרות הרב מלכיאל ארביב ישיבת אור עציון	הרב דרור אריה ר"מ בישיבת שדרות הרב הלל מרצבך רב קהילה ביד בנימין הרב חיים אביהוא שוורץ ישיבת בית אל ומרכז הרב הרב חיים בן שושן ר"מ בישיבת רועה ישראל - יצהר הרב חיים מזרחי הרב חנניה רכל ר"מ בישיבת רמת השרון הרב טל חיימוביץ ר"מ בישיבת מעלות וראש תוכנית 'רבנן דאגדתא' הרב יגאל הדאיה הרב יהונתן קרעי איש חינוך ומרצה-מצפה רמון הרב יואב מלכא ר"מ במכון מאיר הרב יוני לביא איש חינוך סופר ומרצה הרב יוסף אליהו מחבר הספר התורה המשמחת	הרב אמיר גרתי ר"מ בישיבת נחלת יוסף שבי שומרון הרב אריאל פרג'ון ר"י תורת החיים לשעבר הרב אתמר שלום ר"מ בישיבת ניר - קריית ארבע הרב בנימין סופר מרבני מדרשת הרובע הרב בצלאל בזק רב קהילה בנתניה הרב דוד מתוקי ר"מ בישיבת שבי חברון הרב דוד שלם רב קהילה בפסגת זאב ומנהל מכון הלכה ברורה הרב דודון כ"ץ רב במכון מאיר הרב דן גרניק ר"מ בישיבת שבי שומרון - נחלת יוסף הרב דניאל כהן רב בבת עין הרב דעואל בסוק	הרב אביאל סליי חוקר ועורך במכון הלכה ברורה הרב אברהם וסרמן הרב אורי עמוס שרקי ר"מ במכון מאיר ויו"ר ברית עולם הרב אייל ורד ראש קהילת יחדיו בפ"ת ור"מ במכון מאיר הרב אלי הכרמי רב בישיבת עכו הרב אליאב תורגמן רב קהילה בדימונה הרב אליהו האיתן רב במכון פוע"ה הרב אלעד אליהו רב קהילה בגדרה הרב אלעד בניהו ממון רב הגרעין התורני בקרית גת הרב אלעד צדיקוב חבר מועצת עיריית הרצליה הרב אלעזר בן אליהו רב בישיבת שדרות, ורב באיגוד רבני ישיבות

חברי כנסת ואנשי ציבור

ח"כ לימור סון הר-מלך עוצמה יהודית	ח"כ עמית הלוי הליכוד	ח"כ אריאל קלנר הליכוד	ח"כ אביחי בוארון הליכוד	ח"כ ניסים ואטורי הליכוד
הרב אביעד גדות תורת לחימה	בנצי גופשטיין ראש ארגון להב"ה	דני שטג שחקן תאטרון	חיים אקשטיין סופר	עזרא יכין איש לח"י וסופר
אורנה בורדמן סופרת	ברוך מרזל חברון	דניאלה וייס ראש תנועת נחלה	יאיר תורתי מנכ"ל ישיבות ההסדר באר התחיה בבאר שבע	שי גליק מנכ"ל בצלמו
הרב איתן אקשטיין מנכ"ל ומייסד רטורנו	בת אל אפשטיין סופרת ומאירת	הרצל ומירב חג'אג' משפחה שכולה	יהודה פואה יו"ר בצלמו	שי רוזנגטן בכיר בארגון אס תרצו
בנימין שיינברג פעיל חברתי	גבע ראפ אל"מ במיל'	זהבה גור סגנית יו"ר פורום דיני עבודה בלשכת עורכי הדין	יענקל'ה גלויברמן מנהל עמותת החסד יד ביד חב"ד	

פרופסורים, דוקטורים ואנשי אקדמיה

פרו' ישראל אומן חתן פרס נובל לכלכלה	ד"ר חגי בן ארצי איש ארץ ישראל השלמה	ד"ר מרדכי קידר מזרחן ומרצה בכיר	הרב והסופר ד"ר משה רט ד"ר לפילוסופיה	פרופסור ארי ז'בוטפסקי ראש התוכנית למדעי המוח בבר אילן
ד"ר יפית מעין מרצה במכללות	ד"ר חנה קטן רופאה, סופרת, אשת ציבור ומרצה	ד"ר מתי ארליכמן מנהל מוח' מיון ילדים בשערי צדק	הרב, פרופסור נחום רקובר מומחה למשפט עברי ומשנה ליועץ המשפטי לשעבר	פרופ' גבריאל הלנדר הפקולטה לניהול, אוניברסיטת תל אביב
ד"ר אבי גור תא"ל במיל' חוקר תקשורת	ד"ר יהודה שלם חבר הנהלת חוג הפרופסורים לחוסן מדיני וכלכלי	ד"ר קטיה גומברוף משרד הביטחון	הרבנית ד"ר בת שבע הרשקוביץ רבנית היישוב נריה ורופאה	פרופ' זוהר עמר
ד"ר אייל דוידסון חוקר ומרצה במכללות	ד"ר ישעיהו יקיר מדען ומנכ"ל של חברות ביוטק	ד"ר רמי סדן אסטרטג תקשורת	נחום שחף פזיקאי, זוכה פרס המדע וביקורת התקשורת	פרופ' עמוס עזריה אוניברסיטת אריאל
ד"ר איילת גדסי מרצה במכללות	ד"ר מוטי שומרון ראש המחלקה למחקר מדעי מכון התורה והארץ	ד"ר שלום פליסר רופא	פרופ שאול קרקובר פרופ' במחלקה לגאוגרפיה אונ' בן גוריון	פרופ' שי בר אשר רב מנחת שי - חומת שמואל
ד"ר זאב פרידמן מנכ"ל עמותת מלב"ב	ד"ר מיכאל בן ארי ח"כ לשעבר			פרופסור אליאב שוחטמן מומחה למשפט עברי

מטה **"צדק לעמירם"**
055-9754646
 mateamiram@gmail.com

ווטסאפ

פייבוקס

צילום מסך

השנאה לא תנצח

"חשוב לעשות הפרדה. אנחנו לא באים להושיט יד למי שתוקף אותנו באלימות וצורה עלינו. אנחנו באים להושיט יד למי שרוצה לבוא ולדבר איתנו, ויש הרבה כאלו. גם במפגש שבוע לפני כן אנשים דיברו בצורה מכובדת, אבל הגיע אחד שלא הפסיק לזלזל בי וברבנים שלי.

”באיזה עולם אנשים מרשים לעצמם לקלל ולהשפיל אותי כי אני בכיסוי ראש? בימינו קוראים לזה דתיפוביה. רק רואים דתי וישר כל הפחדים מתחילים לצוף. כך גם אצל חנוך דאום. ברגע שהוא בוחר - אחרי סיטואציה אלימה כזאת - להצדיק את המעשים הקשים שלהם, זו הבושה האמיתית. בחברה חייבים קווים אדומים, ופה הם נחצו בגדול”

קורן מתרעמת על הגינוי הרפה של דאום אל מול האלימות המתפרצת כלפיה: "איתי את מה שכתב דאום והייתי בהלם. זה לא הגינוי שאנחנו צריכים להצטדק על הרצון שלנו לדיכור בעם ישראל. ובעצם זה שהוא מבקר אותנו, המותקפים - הוא למעשה ממשיך להתיר את דמנו ונותן

התגובות שקורן קיבלה לאחר פרסום התקופה היו חמות ואוהדות. "יש הרבה חברים שמאלנים, ומרובם קיבלתי הודעות מחממות לב. 'אנחנו בעד לדבר, תמשיכו בדרך שלכם לשיח בין חלקי העם ואל תיתנו לקומוץ אלים לקפל אתכם בשום צורה' - אלו רוב הקולות", היא מדגישה וימשתפת בהתרגשות בפוסט גיווי שכתב אחד מראשי מחאת ההייטקיסטים בעקבות המקרה. "הוא כתב: מפגינים,

ריגשה אותי במיוחד, כי בעצם לזה אני מכוונת. זו קרן האור שאנחנו זקוקים לה כל כך בימים כאלו. זה הזוי לי את הלב. אם הייתי עד אז סקפטית בנוגע להמשך השיח בין המחתות והייתי על סף ייאוש - כשקייבלתי את ההודעה הזאת הבנתי שבדיוק בשביל זה אני פועלת".

מה אתם עונים לטענה כזאת?
 "מה שאנחנו רואים לגד עיינינו הוא אחדות העם. זו לא התרפסות ולא חנופה. אנחנו מרגישים שזאת המשימה הנדרשת בעת הזאת. האנשים שחושבים שזאת חנופה צריכים להגיע למפגש כזה ולראות את השיי והדיבור, ולראות שזה לא מצד איזו התרפסות כלפי המחנה השני, אלא יש פה כאב אמיתי שעולה, ואני רוצה להקשיב לו. הם באמת מפתחים. חלקם ממש לא עושים את זה מרוע. וגם אם יש חילוקי דעות, וגם אם לא הסכמנו על הרבה מהדברים אבל יש דיבור, יש עיניים מחייכות, ללא שנאה - יש לזה ערך גדול". ■

לפגוש את עצמך כדי לפגוש את תלמידך

לפני ולפנים

תוכנית בלימודי התואר השני
בהשראת ישיבת מקור חיים

תוכנית המפגישה בין נפשו של המורה
לעולמו הפנימי של התלמיד

סדנת
פלייבק

סדנת
כתיבה יוצרת

מסע תפילה עם
הרב דוב זינגר

כלי הנחיית
קבוצות

חדש! תעודת הנחיית קבוצות

חדש בלימודי התואר השני בניהול ניהול מסגרות חינוך בגיל הרך

תוכנית הלימודים תעניק לך כלים להתמודדויות
החדשות בגיל הרך (גילאי 0-6)
בהיבטים ניהוליים וארגוניים,
תאפשר לך לרכוש כלים
להתמודד עם סוגיות קהילתיות וחברתיות
ותפתח לך את הדלת להשתלב
בתפקידים בכירים בעתיד

החזר שכר לימוד
לזכאים

מרצים מומחים
לגיל הרך

הלימודים מתקיימים
בימי רביעי

שנת לימודים אחת
בקמפוס ירושלים

לפרטים: 077-9915237

או היכנסו לאתר המכללה: herzog.ac.il

לפרטים: 077-9915237

או היכנסו לאתר המכללה: herzog.ac.il

←
החיים במדינה
מסורתית
משפיעים על
הדור הצעיר.
אילוסטרציה

צילום: נתי שוחט
פלאש 90

אסף משניות

אחד האתגרים שמדינת ישראל מתמודדת איתם מאז שנות התשעים הוא העלייה המסיבית של יוצאי מדינות ברית המועצות לשעבר. יותר משלושים שנה חלפו מאז נפילת מסך הברזל וקריסת ברית המועצות, שפתחו את שערי ההגירה של יהדות מזרח אירופה לעבר ישראל. מאז ועד היום בכל שנה מספר העולים הגבוה ביותר מגיע ממדינות אלה. לצד הברכה הכלכלית והתרבותית הגדולה שהביאה איתה העלייה הזאת, אחת הבעיות שנכרכו בה היא הקשר הרופף של חלק מהעולים לזהותם היהודית, נוכח העובדה שבמשך שבעים שנה עשה המשטר הקומוניסטי ככל יכולתו כדי למנוע את המשך קיומן של קהילות יהודיות ואורח חיים דתי בשטחי ברית המועצות. המדיניות הקומוניסטית הדכאנית הובילה להתבוללות רחבת היקף וכן לגיתוק הזיקה ליהדות גם אצל אלה שלא התבוללו. שתי הבעיות הללו הפכו במהלך השנים לפצעים פתוחים בחברה הישראלית.

עליית הדורות

סקר חדש ומפתיע של מכון מדגם מספר סיפור שונה מזה שהתרגלנו לשמוע על העלייה מברית המועצות ← על פי הסקר, יותר מ־85 אחוזים מבני דור הילדים נחשבים יהודים על פי ההלכה, שיעור הדתיים והמסורתיים בקרבם צומח ביחס לדור ההורים וגם מספר המתגיירים עולה ← שר הקליטה: "נתוני הסקר מראים שהציבור רוצה להתקשר הן למסורת הישראלית והן למסורת היהודית שלו"

עברו ניפוח דרסטי מצד גורמים בעלי אינטרס זר, ובמציאות שיעורם של היהודים מקרב כלל יוצאי ברית המועצות בישראל גבוה בהרבה מהמקובל לחשוב, והזיקה לאורח

חלק ניכר מהשיח בעד נישואין אזרחיים בישראל, או בעד הפרדת דת ומדינה באופן כללי, נע סביב סוגיה זו. אלא שמסתבר שהטענות הללו

**שר הקליטה,
אופיר סופר:**
"למרות הדורסנות הקומוניסטית, המשפחות ניסו כל מה שהן יכלו כדי לשמור על הזיקה ליהדות. לכן עכשיו המשימה שלנו היא לעזור להן ולהנגיש להן את העולם היהודי שנגזל מהן במשך עשרות שנים"

החיים היהודי גדולה יותר גם היא. כך לפחות עולה מסקר שערך לאחרונה מכון מדגם, בראשותו של הסוקר מנו גבע.

לפי תוצאות הסקר, יותר מ־85 אחוזים מתוך דור ילדי העולים מוכרים על ידי הרבנות הראשית כיהודים, בין אלה שנולדו בחוץ לארץ ועלו לכאן בהיותם ילדים, ומכונים דור 1.5, ובין אלה שכבר נולדו בישראל. מדובר בנתונים גבוהים בהרבה מהמצופה. נוסף על כך, קרוב לרבע מאלה שיהדותם אינה מוכרת על ידי הרבנות הראשית, מעוניינים לעבור גיור אורתודוקסי. עוד נתון מעניין בנושא הגיור מלמד שהקלות בתחום הגיור, לדוגמה רפורמת הגיור שקידם מתן כהנא בממשלה הקודמת, יובילו מעטים בלבד להתגייר בגיור אורתודוקסי.

חשוב להדגיש את הפער שבין הדור הראשון והשני של העולים, אלה שהגיעו עד לראשית שנות האלפיים, לבין העולים ממזרח אירופה כיום. לפי הנתונים, רוב העולים לישראל היום אינם יהודים, וקרוב ל־70 אחוזים מהעולים ממדינות ברית המועצות לשעבר בשנים אלה אינם יהודים על

שבוע המשפט העברי
ל' באב - ד' באלול • 17-24 באוגוסט

ההגנה על השם הטוב

ה"חפץ חיים" - חייו וחיבוריו (90 שנה לפטירתו)

רביעי - ו' באלול, 23.8 - 20:00 - ביהכנ"ס ישורון, ירושלים

השופט פרופ' אליקים רובינשטיין
המשנה לנשיאת ביהמ"ש העליון, בדימ'

דברי פתיחה:

פרופ' נחום רקובר
מורשת המשפט בישראל

מקומות אחרונים
בסמינר סופ"ש במשפט העברי

בואו להיות חלק מהחיבור למשפט שמאחד את כולנו
לפרטים: מורשת המשפט בישראל / jlhs81@gmail.com

שבוע המשפט העברי
ל' באב - ד' באלול • 17-24 באוגוסט

שיקול דעת שפיטוטי

הסמינר ה-95 במשפט העברי

חמישי-מוצ"ש - י"ד-ט"ז מנחם אב, 31.8-2.9 - מלון רמת רחל

בין המרצים:

פרופ' משה כהן-אליה,
המרכז האקדמי למשפט ולעסקים, רמת גן

פרופ' דב פרימר
פרופ' אהרון נמדר
המכללה האקדמית נתניה

פרופ' מיכל פכלר
מכון רוטנברג, האוני' העברית

פרופ' נחום רקובר
מורשת המשפט בישראל

ד"ר מיכאל יוגוהה
משרד המשפטים

עקרונות חוקתיים:
"ועשיית הישר והטוב";
"דרכיה דרכי נועם"

"אפילו אומרים לך על ימין שהוא שמאל"

חיובים שמקורם אינו בחוק אלא בסברה

מגבלות על חקיקה הפוגמת בעקרונות הצדק והשיעור

בואו להיות חלק מהחיבור למשפט שמאחד את כולנו
לפרטים: מורשת המשפט בישראל / jlhs81@gmail.com

לאה אהרונים, מנכ"לית ארגון OurPeople

"דור 1.5 הרגיש צורך להתמודד עם שאלת הזהות שלו, לשאול מה הופך אותו ליהודי או לישראלי. מדובר על אנשים בני ארבעים בערך שנמצאים בארץ כבר עשרים שנה. התהליכים שהחברה הישראלית עוברת עוררו אותם לחקור את הנושאים שהם הניחו בצד שנים ארוכות כל כך"

פי ההלכה. המלחמה באוקראינה הגדילה את מספר העולים הלא יהודים אף יותר. מציאות זו עומדת בבסיס לדרישה לביטול סעיף הנכד בחוק השבות שעלתה בהסכמים הקואליציוניים.

הנתונים המעניינים יותר בסקר זה עוסקים בהשוואה בין דור ההורים, אלה שעלו לארץ בעודם בוגרים, לבין ילדיהם, באשר לקשר שלהם לזהות היהודית. כך למשל עולה מהסקר כי לעומת 82 אחוזים מכלל העולים הבוגרים ממדינות ברית המועצות לשעבר המגדירים עצמם חילונים, 60 אחוזים בלבד מילדיהם מגדירים עצמם כן. קרוב לרבע מכלל אנשי דור 1.5 והלאה מגדירים עצמם מסורתיים, ולעומתם 15.8 אחוזים בלבד מהוריהם מגדירים עצמם כן. רק 1.7 אחוזים מההורים רואים עצמם חלק מהחיבור הדתי, ומנגד בדור הילדים מדובר על 8.6 אחוזים. שיעורם של בני דור ההורים המגדירים עצמם חרדים נמוך מאחוז אחד, אך יותר משבעה אחוזים מקרב הילדים מגדירים עצמם כן.

"פספוס של החיבור הדתי לאומי"

כשירידים לרזולוציות מעמיקות יותר, כלומר לאילו חלקים בזהות היהודית יש לבני

דור הילדים קשר עמוק יותר, מגלים נתונים שמזכירים מאוד את החברה הישראלית בכללותה. כך למשל יותר ממחצית מבני הדור השני צמים ביום כיפור, 20 אחוזים יותר מדור ההורים. נתון זה של שיעור הצמים בקרב הדור השני כמעט שווה לשיעור הצמים בחברה הישראלית כולה, לפי נתוני הסקר. כמו כן, 43.7 אחוזים מבני דור הילדים מקפידים לאכול כשר, זינוק של ממש ביחס להוריהם, שפחות מחמישית מהם מקפידים על כך. קרוב לרבע מדור הילדים מקפיד לא לנסוע בשבת, לעומת 8 אחוזים מקרב הוריהם, וכמעט 30 אחוזים מדור הילדים מתפללים בבתי כנסת בתדירות משתנה, בעוד בקרב דור ההורים מדובר על 7 אחוזים בלבד.

באווירה הציבורית הקיימת הנתונים הללו נראים מפתיעים מעט, וגם אלה שעוסקים בתחום שנים ארוכות לא ציפו לראות נתונים כאלה. "זה היה מפתיע מאוד לראות כיצד החיים בישראל, שהיא מדינה מסורתית באופייה, משפיעים כל כך על דור הילדים של יוצאי ברית המועצות בוגרי המדיניות הקומוניסטית", אומרת לאה אהרונים, מנכ"לית ארגון OurPeople שפועל לחיזוק הזהות היהודית בקרב יוצאי ברית המועצות. "אנחנו רואים שמדובר בתהליך שבו הילדים הרבה יותר מחוברים למסורת היהודית מאשר ההורים שלהם. עדיין לא כמו

←
כיום רוב העולים ממדינות
מזרח אירופה אינם יהודים
על פי ההלכה. זכאי חוק
השבות יורדים מהמטוס בנמל
התעופה בן־גוריון

צילום: יוסי זליגר פלאש 90

←
בחברה הישראלית הוותיקה,
אבל בהחלט מדובר בשינוי
דרמטי לטובה".

מה הוביל לשינוי הזה?

"בסוף נראה שמדובר בעובדה
שהחברה הישראלית היא חברה
מסורתית, אז זה מה שילדי העולים
חווים ביום יום. זה גם נותן ממד
נוסף לזהות שלהם כישראלים, זהות
שמתחילה בנקודת נחיתות כמו אצל
כל עולה אחר".

לצד החיים בחברה הישראלית
הוותיקה, אהרונם מסבירה כי שני
גורמים נוספים הובילו לנתונים
שאנחנו רואים בסקר. הראשון
הוא המלחמה באוקראינה שטרם
הסתיימה, והשני הוא הרפורמה
המשפטית. "שני האירועים האלה
יצרו מצב שדור 1.5 הרגיש צורך
להתמודד עם שאלת הזהות שלו,
לשאול מה הופך אותו ליהודי או
לישראלי. מדובר על אנשים בני
ארבעים בערך שנמצאים בארץ כבר
עשרים שנה. התהליכים שהחברה
הישראלית עוברת עוררו אותם
לחקור את הנושאים שהם הניחו בצד
שנים ארוכות כל כך".

במה זה מתבטא?

"אספר לך סיפור שקרה לי אין־
ספור פעמים בשנתיים האחרונות.
מגיעים אליי אנשים, בני דור 1.5,
סופר־מצליחים כלכלית, ואומרים לי
שהם רוצים שהבת שלהם תדע מה
זה נרות שבת ואין מדליקים אותם,
ואחר כך, בהמשך חייה, היא תחליט
מה היא רוצה לעשות עם הידע
הזה. הבעיה היא שאין להם מסגרות
שמתאימות לתרבות הרוסית שיוכלו
להקנות את הידע הזה. אז יש רצון,
יש דרישה פנים־ציבורית להעביר את
הידע והמסורת היהודיים, אבל קשה
לבצע את זה, כי אין כלים מתאימים
לכך. זה גל שהולך וגדל ככל שהזמן
עובר".

אהרונם גדלה בברית המועצות
לשעבר, וכמי שבעצמה חוותה את
מה שדור 1.5 חווה, היא מעידה בגוף
ראשון על הפער הבין־דורי בנושא.
"גדלתי בברית המועצות. כל דבר
שהיה לו ניחוח של יהדות היה אסור.
לעגו ליהדות וליהודים. כל יהדות
ברית המועצות מסרה את נפשה
עשרות שנים רק בשביל לא לשכוח
שהיא יהודייה. לא נותר להורים
שלנו כוח להילחם גם על המצוות
והמנהגים היהודיים. כשהורים

הציבור רוצה להתקשר הן למסורת
הישראלית שלו והן למסורת היהודית
שלו. אחד העובדים הוותיקים
אצלי במשרד, שעלה לארץ מרוסיה
בשנות ה־70, אומר לי כל הזמן
שצריך להחזיר את האגף הזה לתוך
משרד הקליטה, כי במציאות אנחנו
מפספסים את העלייה הרוסית. לכן
ביום שני השבוע החלטנו במשרד
לגבש תוכנית שתספר את סיפורם
של עולי ברית המועצות ואת סיפורה
של יהדות מזרח אירופה, כי אנחנו
מאמינים שההכרה בסיפורם ובעובדה
שיש להם חלק חשוב בהיסטוריה של
העם שלנו ובתקומת המדינה גם
תתרם לחיזוק תחושת הזהות של
יוצאי ברית המועצות".

אלה פתרונות שמתאימים למי
שהוא יהודי על פי ההלכה, אבל
ישנה קבוצה לא מבוטלת שאינה
יהודית. איך אפשר לפתור את
הבעיה הזאת?

"זאת אכן בעיה מסוג אחר. ויחד
עם זה, ברור לי שככל שהזיקה
ליהדות תתחזק גם אצלם, חלק גדול
יותר מהם ירצו לעבור תהליך של
גיור. ברור שאף אחד לא הולך לכפות
על אדם להמיר את דתו, ובכנות, זה
גם לא עובד. אבל ברגע שאנשים
רואים בכך חלק מהזהות שלהם, הם
מיוזמתם רוצים לעבור את הגיור.
סיפר לי לאחרונה בחור שישב אצלי
במשרד שהוא גדל ברוסיה בתודעה
שהוא יהודי. כשהוא הגיע לארץ הוא
גילה שהוא לא יהודי על פי ההלכה.

כשהוא הגיע לארץ הוא כמובן לא
ידע מה זה מצוות, בגלל המציאות
הקומוניסטית, אבל בארץ הוא
הרגיש שבשביל להיות יהודי הוא
צריך לעבור גיור אורתודוקסי מלא,
וזה מה שהוא עשה. סוגיית הגיור
היא סוגיה מורכבת. אנחנו עובדים
עליה המון זמן ושומעים דעות מכל
כיוון. אין ספק שזה אחד האתגרים
העיקריים של מדינת ישראל".

לפיכך הוקם גוף מיוחד שנועד לחזק
את הזהות היהודית בקרב העולים,
אך מהר מאוד הוחלט לסגור את הגוף
המדובר. כך למעשה נוצרה בישראל
מציאות שבה אין לה תוכניות שילוב
חברתיות־זהותיות ליוצאי ברית
המועצות. כיום מתחילים בישראל
לשנות את הגישה הזאת.

"מדובר ללא כל ספק באחד
האתגרים הכי גדולים שיש למדינה
בעשורים האחרונים", אומר שר
הקליטה אופיר סופר. "המציאות
כפתה על היהדות המפוארת הזאת
לחיות חיים לא יהודיים. זה מה
שהשלטונות הקומוניסטיים פעלו
ליצור. כשאתה שומע את הסיפורים
האלה, והם מגיעים אליי כל הזמן,
קשה שלא להתרגש מהמאבק
שלהם לשמור על מה שיכלו. רק
לפני כמה ימים האופטיקאית שלי
סיפרה לי שפעם בשנה אמא שלה
הייתה נותנת להם לאכול מצות, ורק
בגיל 12 היא גילתה שהיא יהודייה.
סיפורים דומים שמעתי על הורים
שהקפידו לתת לילדים גפילטע פיש
בכל ערב שבת או על הורים שנתנו
לילדים אוזני המן. זה נשמע כמו
משהו שולי ולא רציני, אבל זה ממש
לא כך. זה מראה שלמרות הדורסנות
הקומוניסטית המשפחות האלה עשו
כל שביכולתן כדי לשמור על הזיקה
ליהדות. לכן עכשיו המשימה שלנו
היא לעזור להם ולהנגיש להם את
העולם היהודי שנגזל מהם במשך
עשרות שנים".

דיוקא במבחן המציאות ממשלות
ישראל סגרו את הגופים שנועדו
לעשות זאת.

"נכון. ואנחנו משנים את זה. כבר
כיום יש באולפני הקליטה של משרד
החינוך תוכניות מורשת, ויש גם
עמותות אזרחיות שעוסקות בזה,
וזה עדיין לא מספיק ואנחנו צריכים
להשקיע הרבה יותר. נתוני הסקר
מראים שיש עם מה לעבוד, כי

שבעיקר מדובר בפספוס של
העלייה הזאת אצל הציבור הדתי.
הרי הרובד הלאומי כבר היה, והוא
היה מושרש מאוד בקרב העולים
והילדים שלהם. היה צריך להוסיף
רק את הממד הדתי, אבל גם היה
צריך להגיע בגישה שמתאימה
לעולים. החברה הרוסית אוהבת
שכלתנות, וזה קיים יותר בחברה
החרדית מאשר בדתית. גם
האדיקות משכה יותר לכיוונה".

ינטיפוביץ', בדיוק כמו אהרונם,
מדבר על ממד נוסף שחסר ליוצאי
ברית המועצות, והוא המימוש
הקהילתי. לדעתו, גם הרצון
להשתייך לקהילה חיוק את הרצון
לאמץ חיים מסורתיים יותר ויותר.
"צריך להבין משהו על ההתמודדות
של דור 1.5, כי זה משהו שלישאליים
ותיקים אין. מדובר באנשים שבמובן
מסוים היו צריכים להיכנס לנעליהם
של ההורים. ההורים לא תקשרו
בעברית, והם כן, כלומר הילדים היו
צריכים להתמודד עם הבירוקרטיה
הישראלית, כמו ביטוח לאומי, למען
ההורים שלהם. זה תהליך מעצב
מאוד, והוא התרחש גם אצל ילדים
לעולים מאתיופיה ומעוד מדינות.
ההכרח הזה מבגר מאוד את האדם,
והוא גם נותן תחושה של בדידות,
וכדי להשלים את החסר הזה אתה
רוצה מעטפת קהילתית. בפועל,
הקהילות הן קהילות מסורתיות
ודתיות, ולכן הכמיהה הזאת למצוא
בית בישראל הובילה הרבה ילדי
עולים אל עבר המסורתיות".

"נשקיע בחיזוק הזהות"

עם תחילת העלייה מברית
המועצות, בראשית שנות התשעים,
הבינה ממשלת ישראל כי היא נאלצת
להתמודד עם מצב שלא הכירה קודם
לכן, בדמות המוני עולים, שרובם
יהודים, אך נטולי היכרות עם היהדות.

זכאים להנחה בארנונה?
לתשומת לבכם, ניתן להגיש בקשה להנחה בארנונה מטעמי הכנסה לשנת 2023 עד ליום חמישי, י"ד אלול תשפ"ג 31.8.23.
לא ניתן יהיה להגיש בקשות לאחר מועד זה!
בקשות יש להגיש באמצעות טופס מקוון באתר העירייה: www.jerusalem.muni.il
הגשה מקוונת תמנע אי נעימות ותבטיח שלא יבוצעו הליכי גבייה או עיקול.

לסיוע טלפוני בהגשת בקשה מקוונת, בטל' 02-6295488, סיוע בהגשה מקוונת ניתן לקבל בכיכר העירייה, בנין 1, בימים א', ב', ד', ה': 08:00 - 15:30 ובימי ג': 08:00 - 17:30

ג' אלול
יום הזכרון של מרא דארעא דישראל
מון הרב
אברהם יצחק הכהן קוק זצוק"ל

100 שנה ליסוד הישיבה

תקיים עצרת כינוס לזכרו, ושיעורים במשנתו
ביום ראשון, ג' באלול תשפ"ג, בשעה 12:00 בבית המדרש, ברח' הרב צבי יהודה, קריית משה
ישאו דברים: ראש הישיבה שליט"א, רבנים, ראשי ישיבות ותלמידי תלמידיו.
בדברי חיזוק התעוררות, עיון במשנתו לקראת השנה החדשה הבעל"ט.

זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל להתברך בשנה טובה ומעוטרת בהרמת קרן התורה וישראל וארצו, ונתבשר כולנו בישועות ונחמות על עמו ונחלתו

בציפיה לישועה שלמה, עליה לקברו בהר הזיתים ביום ראשון, ג' אלול בשעה 09:00 ישיבת מרכז הרב, ירושלים

DR. STERN
A NEW ERA OF ORAL IMPLANTOLOGY

עידן חדש בהשתלות שיניים

שיניים תוך שעה

ד"ר גדליה מרדכי שטרן
מוכר כ"מומחה" בארגוני השתלות שיניים בארה"ב ובינלאומיים*
מהר, קל וטוב יותר מאי פעם

קבלו חוות דעת שניה אם אמרו לכם שאתם זקוקים ל:
השתלת עצם והרמת סינוס | חיתוך ותפרים | חודשי המתנה ארוכים ללא שיניים | או שאין מספיק עצם
הזדות לטכנולוגיית הלייזר המתקדמת, לרוב ניתן להימנע מפרוצדורות אלו ולאפשר לכם טיפול במינימום כאבים ונפיחות.

ייעוץ ללא עלות וללא התחייבות.
*אין מומחיות רשמית מוכרת בארץ בהשתלות שיניים

אוסישקין 57, רחביה, ירושלים ☎ 02-6258258 🌐 implantsandlasers-r-us.com

←
"הזריזות הנפלאה,
המתינות
המחשבתית
וההבזק הרעיוני
היו נר לרגליו".
הרב משה צוריאל
צ"ל

צילום מסך

הרב אמר: שמעתם? אי אפשר לזכות לעבודת ה' בלי בלבולים ומניעות אם לא על ידי ארץ ישראל. אני חשבתי שהרב יצנן את בני מברסלב, כי כך הכרתי את השקפותיו, אך הרב אמר לבני ולי שברסלב זה טוב, ואף עודד אותו ללכת לפי ליבו. באיזשהו שלב התפרצתי ובסערת רגשות אמרתי לרב שאני לא מסוגל לראות אותו ככה, ושהרב יקר לי ומה נעשה בלעדיו. הרב מיד אמר: אני מבקש לא להיות בעצבות, רק בשמחה".

קשה היה להגדיר את הרב צוריאל. ר"מ ביישובות בציונות הדתית, מחבר עשרות רבות של ספרים, בהם שבעה כרכים של אוצרות הראי"ה, מפתחות לספרי הרב קוק עם מאמרים וביאורים בדבריו וכן דברי תורתו מספרים ומכתבי יד. הרב היה מלמד ביישובות שמרניות ותקיף בעניינים של ארץ ישראל, אך מאידך גיסא מקל הלכתית בסוגיות כמו הסכמי קדם נישואין וגיוור קטינים. יחד עם זאת הרב היה תושב בני ברק כל חייו, צאצאיו משתייכים לציבור החרדי, ובהם בנו הרב אברהם צוריאל, רבה של נס ציונה. הרב עצמו למד שנים רבות חברותות עם כמה רבנים בכירים מהציבור הליטאי. "הרב צוריאל היה איש האמת, איפה שהייתה תורה אמיתית וישרה

תורת משה

הרב משה צוריאל, שנפטר השבוע, היה שייך לכל המגזרים אך גם נבדל מהם בדרכו הייחודית שהתווה על פי לימודו והבנתו. דרכו בלימוד התורה כללה היקף עצום של מקורות והשקעת מאמץ בזיכרון מסודר שלהם, והיא באה לידי ביטוי בעשרות הספרים שפרסם ובכללם סדרת 'אוצרות הראי"ה' המפורסמת

מהפסוק 'אמת קנה ואל תמכור'. דרכו של הרב הייתה לתת סימנים בכל מקור. הרב הצביע באמצע הסימן וביקש ממני לקרוא. היו שם דיבורים בשבח ארץ ישראל, והרב היה ממשיך משפטים מסוימים בעל-פה. כשהגעתי למשפט אחד, הרב חזר עליו כמה פעמים והדגיש אותו באוזניו: 'נמצא שעיקר עבודת איש הישראלי, זוכין על ידי ארץ ישראל, שהוא בחינת אמונה, בחינת אריכת אפיים, בחינת כוח הגודל וכוח הצומח, שעל ידי זה זוכין להתחזק בעבודתו, ולבלי להסתכל על שום מונע ומעכב ומבלבל, שאי אפשר לזכות לעבודת השם באמת כי אם על ידי זה וכו'".

הרב. לאחר המתנה קצרה שבה למדנו יחד בסלון של הרב, זכינו להיכנס לחדר שלו. כשראיתי אותו כמעט בכיתי, כי היה לי קשה לראות אותו צהוב וחלוש. הצגתי לרב את בני וביקשתי שיברך אותו. הרב מעצמו פתח ואמר לו: אני מבקש ממך שלא תצא מהארץ אף פעם. אמרתי לרב שבני נמשך אחר ברסלב, ואני חושש שהוא יצא לאומן. הרב ענה שגם בברסלב יש שיטות שרק מי שגר בגלות יגיע לאומן, אבל לא מי שגר בארץ ישראל. הרב ביקש מבני שילך עם הנכדה שלו ויביאו ליקוטי מוהר"ן.

"כשהספר הגיע הרב ביקש שנפתח בסימן קנ"ה ונתן לנו סימן לזכור

דביר עמר

הרב משה צוריאל (85), מחבר ספרים פורה ור"מ ביישובות בציונות הדתית, שהלך לעולמו ביום חמישי האחרון לאחר מאבק ממושך במחלה, הבין לאחרונה שימיו ספורים. הוא צלצל לתלמידו הרב שלמה לוי, ראש ישיבת ההסדר בראשון לציון, ובפיו בקשה. "הרב ביקש מאוד שנוציא שלושה כרכים חדשים מתורתו, עמוסים בברכה חדשה, אוצרות על הירושלמי והבבלי ואוצרות חדשים על פרשת השבוע", מספר הרב לוי בשיחה עם 'בשבע'. "הרב רצה שהספרים יצאו לפני שיחזיר את נשמתו לבורא עולם. אמרתי לרב: לא משנה איך ומה, על אחריותי, אתה תראה אותם עוד בחיותך. ואכן הרב ראה אותם והיה מאושר ושמח. עכשיו אנחנו נפיץ אותם לזכרו ולזכר תורתו הגדולה".

בזמן מחלתו גם אצל תלמידיו חלחלה אט אט ההבנה כי כדאי לבקר את הרב בהקדם. "לפני כחודש, כשהתפרסם שמצבו של הרב הורע מאוד, מיד התקשרתי לבן שלי שלומד ביישיבה בצפון ואמרתי לו שיצא לבית הרב", מספר תלמידו אסף אזולאי, קבלן ויזם בנייה. "באותו זמן יצאתי מביתי, נפגשנו בבני ברק והגענו לבית

ברוך דיין האמת

משפחת עוצמה יהודית משתתפת

בצערו של שר הנגב,

הגליל והחוסן הלאומי,

יצחק וסרלאוף

על פטירת אביו

הרב יששכר וסרלאוף זצ"ל

בבניין ירושלים ננוחם

ת.נ.צ.ב.ה

אם אתה משמח את שלי, אני משמח את שלך

עורכים שמחה בקרוב? חושבים על אלו שאין להם!

מתקשרים עכשיו ל'חסדי נעמי' ותורמים מנות לחתונת יתומים או נזקקים שתערך בזמן שמחתכם ובזכות זה תזכו להתברך בהבטחה: **"אם אתה משמח את שלי אני משמח את שלך"**

 03-6777-777
www.naomi.org.il | באתר

 חסדי נעמי
מרכז סיוע ארצי לנזקקים

המרכז ללימודי הטקסט ירושלים

ליפשיץ מיסודה של מכללת ליפשיץ
המכללה לחינוך ולתרבות בראשות פרופ' לובה חרל"פ

כתיבה • עריכה • תרגום • עיצוב

לימודי תאולוגיה עם משמעות

עריכה לשונית והבאה לדפוס

תרגום אנגלית > עברית

הוראת עברית כשפה נוספת (שנייה / זרה)

עריכת חיבורים תורניים

כתיבת סיפורי חיים

ביבליותרפיה

יישומי מחשב בעריכת טקסטים

בנייה, עיצוב וקידום של אתר אינטרנט

לפרטים ולהרשמה:

באתר: www.textualstudies.org.il (טופס מקוון)
דוא"ל: textualstudies1@gmail.com
טלפון / ווטסאפ: 050-6741627

אנו קוראים לכם לסייע לנו, לסגור את רשימת ההמתנה!

אמא שלנו מזל בת רחל,

זקוקה בדחיפות לתרומת כליה.

הזמן אוזל וצריך להציל את חייה!

סרקו את הברקוד ומלאו את שאלון ההתאמה הראשוני עכשיו

קישור ישיר לשאלון - <http://rb.gy/2b3i5> | עידן - 054-6171761 | ערן - 051-6503283

1500 כבר תרמו,
מה איתך?

אזנה

סרקו את הקוד באמצעות מצלמת הטלפון הנייד

מתנת חיים

מתנדבים למען השתלת כליה
מיסודו של הרב ישעיהו הבר ז"ל

בשיתוף עמותת:

←
"קשר אישי ועמוק עם הרבה
תלמידים". הרב צוריאלי עם סגל
הר"מים בישיבת שעלבים

צילום: ארכיון ישיבת שעלבים

הרב ניר שקורי, ראש ישיבת בני עקיבא רעננה: "בתקופת הגירוש מגוש קטיף הרב כתב פסק הלכה לפיו יש לסרב פקודה, ותלמיד חכם אחד יצא חוצץ נגדו וסבר שאסור לסרב פקודה. באתי אליו הביתה לאחת החברות שלנו, וראיתי שהוא לומד בספרים של הרב שחלק עליו. מיד שאלתי אותו: מה קרה שהרב לומד בספרים האלה? אמר לי: כדי שתהיה מחלוקת לשם שמיים ולא 'נגיעות'"

צוריאלי, כמובן. אף שהכיר בערכו הגדול של תפקיד זה, הוא לא לחץ עליי, ואף הדגיש את היתרונות שיש לפעילותי בהפצת תורה, בהוצאת ספרים כמו 'משנה סדורה'. בסופו של דבר החלטתי לקבל את ההצעה, והרב צוריאלי שמח ושלח לי פרחים כדי לחזק את רוחי ולעודד אותי במשימתי הציבורית החדשה. והוא לא שכח אותי. אף על פי שהיה מודיע שלא היה נוהג להגיע לשמחות - כאשר הבאתי לפניו ילדים ונכדים להתברך, קיבלם תמיד בשמחה ורכות, דרש על שמם וחזק אותם. היה שומר בזיכרוננו את שמות הילדים, ושאל אותי לעיתים על ההתקדמות בחייהם."

"תמשיך להחכימני"

הטלפון של הרב צוריאלי היה זמין לכל שואל. עשרות פעמים, בהיותי בחור ישיבה, צלצלתי אליו במגוון שאלות, והרב היה עונה במהירות ובנועם, ותמיד עם מקור מיוחד שלא הכרתי. "השיחה הראשונה שלי עם הרב צוריאלי הייתה בל"ג בעומר בכיתה י", מספר שלמה קניסברג. "בחור אחד אמר לי שהוא לא מאמין בזוהר משום שכתוב שם 'שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני האדון ה' דא רשב"י. לא ידעתי מה להסביר והתקשרתי לרב צוריאלי, והוא על המקום אמר לי: תראה במהר"ל בנתיב התורה, והסביר לי שהלימוד הוא מ'את' פני, שזה בא לרבות. דיבר איתי על תלמידי חכמים שהם גוף התורה. זו הייתה השיחה הראשונה מתוך מאות שיחות,

ראש הישיבה מורנו הרב שבתי סבתו שליט"א, נזכר הרב דורדק. "ראיתי פעם כיצד הקפיד הרב צוריאלי על כבוד התלמידים. למדנו בכיתה, ודנו בפרטי הגמרא במסכת שבת על אודות רבא, אשר היה מבצבץ דם מידי בעת הלימוד ולא היה מרגיש בכאב. תלמיד אחד הציע פירוש מוטעה, והרב ביקש שנעיין ברש"י. התנדב תלמיד להביא את הגמרא. הוא רץ במהירות, כפי שהושפענו כלנו מהזריזות של הרב, אך תלמיד אחר הסתכל מתחת לשולחן ומצא עותק של גמרא שבת, והושיט אותו לרב."

"הרב צוריאלי סירב לקבלו, וביקש שיצניע את הספר, תוך שאמר 'נחכה עד שיבוא התלמיד, כדי שלא ירגיש שרץ ללא תועלת'. וכך בחר הרב, האדם הזריז והמהיר ביותר שהכרתי, לחכות זמן יקר עם כל השיעור, על מנת להגן על כבודו של אותו תלמיד בשיעור א'. וכך כשהקריא את רש"י והבינו כולם שהרב צדק, כדי שלא יתבייש השואל, הרב אמר 'עכשיו אני מבין למה רש"י היה צריך לפרש ככה, כדי לבאר את השאלה שלך'. את היחס החם והאבהי שהפגין הרב לכל אדם, ובמיוחד לתלמידיו, לא אוכל לשכוח". הקשר עם הישיבה נגמר יחסית מהר, אך הקשר בין הרב דורדק לרב צוריאלי נשאר קרוב עשרות רבות בשנים. "הרב ליווה אותי במשך שנים. התלבטתי רבות אם לקבל את ההצעה שהעלה לפניי שוב ושוב מורנו הרב שבתי סבתו שליט"א, לקבל על עצמי את עול משרת הסגנות לראש הישיבה התיכונית. התייעצתי בנושא עם הרב

ונקשרנו. הספר הראשון שקיבלתי ממנו היה בית יחזקאל במהדורה הראשונה שלו. בספר הזה ראיתי איך הרב צוריאלי ידע להתמודד עם הזרמים השונים בעולם התורה ומצא את דרך היושר והאמת שסימנה את כל דרכו בחיים לאחר מכן. אני זוכר כיצד התייעצתי איתו על ספר שיכול לעזור מאוד בלימוד פנימיות התורה, והוא המליץ לי על פתחי שערים לרב יצחק אייזיק חבר."

"בישיבה שאבנו ממנו הרבה כוחות ועוצמה למצוא כתבים חדשים של מרן הרב זצ"ל ולהוציא אותם לאור", מספר הרב לוי. "בחייו הוצאנו את אוצרות הראי"ה א-ז, ואנו מתעתדים להוציא כרכים נוספים. ראיתי עד כמה הרב קוק השפיע עליו עמוקות מעצם העובדה שלקח על עצמו להוציא את הכתבים של הרב נפתלי הרץ ויזל, וכל זה משום שהרב כותב באיגרת לאחיו שיש בכתבי הרב ויזל דברים עמוקים ונפלאים, אף שאומנם צריכים מתינות כדי להבין מה כותב. עד תשע"ד בערך הוא לימד בישיבה, ואז אמר: אני מודה לכם מאוד על שנתתם לי להעביר שיעורים פה. זכינו לקבל את ההשראה של הלימוד, האמת, הצדק והיושר שאפיינו אותו, הזריזות הנפלאה שהייתה בו והמתינות המחשבתית וההבזק הרעיוני שהיו נר לרגליו."

לצד היותו ר"מ בישיבת ראשון לציון, הוא לימד כשנתיים בישיבת מצפה יריחו בשנים תשנ"ה-תשנ"ו. "הרב צוריאלי העביר שיעור שבועי בשנים הראשונות של הישיבה הגבוהה במצפה יריחו, אשר יסדנו יחד עם

ובפחד כללי, השתגעו נגדנו. מרוב פחד ראשי ישיבת שעלבים והנהלתה החליטו להוציא אותו לחופשה ללא תשלום, כל כך פחדו להסתבך, והרב צוריאלי לקח את זה קשה מאוד, הוא אמר שזה לא צודק. לבסוף המשטרה בכלל לא חקרה אותו, הכול היה התקשורת."

כבודו של תלמיד שיעור א'

התחנות הבאות אחרי שעלבים היו ישיבות ראשון לציון, מצפה יריחו ותורת החיים, ובתקופה הזאת הוא גם חיבר עשרות ספרים חשובים שנכנסו לארון הספרים היהודי. נוסף על כך ההדיר הרב עשרות ספרים של גדולי ישראל, בהם ספרי קבלה, וחיבר עוד עשרות ספרי ליקוטים ומפתחות על גדולי ישראל. "ביום שהוא עזב את ישיבת שעלבים, אחרי רצח רבין, הייתי אצלו בבית ואמרתי לו: מפצירים בך ללמד בישיבת ראשון לציון", מספר הרב שלמה לוי. "אחרי עשר שנים הוא אמר לי: אולי אתה רוצה להביא רב אחר, אמרתי לו: ההפך הוא הנכון. מאז שהחל ללמד היינו איתו בקשרים עמוקים מאוד."

יחד עם זאת, מדגיש הרב לוי, החיבור שלו עם הרב צוריאלי התחיל מוקדם יותר. "המפגש הראשון שלי איתו היה דרך הספרים שלו. כשהייתי בשיעור א' במרכז הרב, בחדר 11 ב' עם הרב מנחם בורשטיין, היו לנו הספרים של הרב צוריאלי. מאוחר יותר נפגשתי איתו דרך אחי הגדול הרב שמעון לוי, שלמד בישיבת שעלבים. דיברנו

←
הוא היה מחובר אליה, הכול היה בשום שכל ובטוב טעם ודעת, ישר אמיתי, נמרץ, אדם שכולו ספר תורה מהלך, אדם שכולו יראת שמיים טהורה, האיש שהצליח ללכת עם כל המחנות לפי האמת. הוא לא בליל, הוא אמת מצד עצמו", מגדיר הרב שלמה לוי.

בין הרבנים החרדים שהרב התקרב אליהם במיוחד היו הרב חיים פרידלנדר והרב שמואל דביר. "הרב צוריאלי, שגר בבני ברק והקפיד על לבוש מסורתי, והיה ידוע בביתו של הגר"ח קניבסקי זצ"ל כצדיק ובקי למד בצעירותו במרכז הרב עם הרב צבי יהודה זצ"ל, והיה מגדולי המהדירים של כתבי הראי"ה קוק שנים אחר כך", מספר תלמידו הרב אליהו דורדק, ר"מ בישיבת מצפה יריחו. "הרב למד עם כמה רבנים מהציבור הליטאי, שהיו מיוחדים באישיותם ועוד יותר בהשקפותיהם, בהם הרב חיים פרידלנדר זצ"ל, הרב שלום אולמן זצ"ל והרב שמואל דביר זצ"ל. בכך ניתן להסביר את הדבקות של הרב צוריאלי אליהם, ואת השקפותיו שהתפתחו במשך השנים."

בצעירותו למד הרב צוריאלי בישיבת מרכז הרב. "בשנים שלמד במרכז הרב אני זוכר כיצד הוא התמחה מאוד מאוד בספרות המחשבה, כמו כתבי המהר"ל, השפת אמת והרב קוק", נזכר הרב יעקב אריאל, מבכירי הרבנים בציונות הדתית. "ראיתי באופן טבעי את הפרסומים שלו, התפעלתי מאוד משפע הידיעות, האיסוף וההתמדה. הוא פתח אוצרות רבים לגדולי ישראל, מדובר במפעל גדול."

בשנות לימודיו במרכז הרב, הוא היה לאחד מתלמידי הרב צבי יהודה קוק והשתתף גם בשיעורי הרב הנזיר. "פעם כשלמדנו 'אורות התורה' עם הרב צוריאלי, הוא הראה לי שיש לו ספר 'אורות התורה' שאותו למד בחברותא עם הרב צבי יהודה. הייתה לו אהבה גדולה לרב צבי יהודה, והוא סיכם את כל הלימוד שהיה להם ביחדות", מספר תלמידו הרב ניר שקורי, ראש ישיבת בני עקיבא רעננה. בשנים תשל"ז-תשנ"ה היה משגיח בישיבת שעלבים. "הוא נתן המון שיעורים בישיבה, בעיקר במהר"ל ובכתבי הרב. תלמיד חכם מופלג, ידען עצום וגדול עם זיכרון לא נורמלי, מיוחד במינו, שהיה לו קשר אישי ועמוק עם הרבה תלמידים", סיפר הרב יואל קטן בשיעור. לדבריו, בעקבות אירוע שנגע לרצח רבין הפסיק ללמד בישיבה. "אחד החברים של יגאל עמיר, דרור עדני, היה תלמיד מובהק של הרב צוריאלי, ובתקשורת אמרו שהרב צוריאלי היה הרב של יגאל עמיר. הציבור שלנו היה בהיסטריה

לסיום מספר הרב שקורי על הפרידה מהרב צוריאל. "כשהייתי אצלו בפעם האחרונה הרב היה חולה מאוד. הרב אמר לי: למה אתה מצטער? העולם הזה דומה לפרוודור, כל החיים מחכים לרגעים האלו. הוא אמר זאת בתקיפות גדולה. הביא מקורות רבים על הפרוודור והטרקלין מבעלי המוסר וחזר על כך שלא נהיה בצער ושנהיה בשמחה, ושזה מבחן האמונה הגדול, צריך לחזק את כולם. איזו מדרגה עצומה של אדם שיודע שעומד להסתלק מהעולם, ומחזק את כולם ואת התלמידים בפרט. פלא עצום." ■

הרב אליהו דורדק, ישיבת מצפה יריחו: "תלמיד אחד הציע פירוש מוטעה, והרב ביקש שנעיין ברש"י. התנדב תלמיד להביא את הגמרא. הוא רץ במהירות, אך תלמיד אחר הסתכל מתחת לשולחן ומצא עותק של גמרא שבת, והושיט אותו לרב. הרב צוריאל סירב לקבלו, וביקש שיציניע את הספר, תוך שאמר 'נחכה עד שיבוא התלמיד, כדי שלא ירגיש שרץ ללא תועלת'"

לפיו כל מי שישתתף בגירוש יצא מכלל ישראל ואין לשתפו במניין עד שיחזור בתשובה." בתקופת הגירוש מגוש קטיף הרב כתב פסק הלכה שיש

גם בסוגיות ארץ ישראל, שבהן היה תקיף ביותר, התבטאו המידות המיוחדות שלו. הרב התנגד בתוקף להקמת ממשלה שנסמכת על מפלגת רע"מ, ובגירוש מגוף קטיף כתב מאמר

הצטרפו לצוות חנצח

עדי, עו"ס בארגון

מור, מרב"ע בארגון

עומר, עו"ס בארגון

שדה חמד - מערך דיור בקהילה מתרחב ומזמין אותך להצטרף להצלחה

מרפאה בעיסוק עו"ס/ית

⌚ **משרה חלקית וגמישות בשעות.**
 🏠 **שכר גבוה ומתגמל-חווה אישי.**
 ❤️ **אווירה חמה ומשפחתית.**
 ⬆️ **התפתחות מקצועית.**

יכולת עבודה בצוות רב מקצועי • יחסי אנוש מעולים
 יתרון לניסיון עם אוכלוסיות מיוחדות

-העבודה בפתח תקווה, ראשון לציון ובני ברק-

הרב יעקב אריאל

המועצה לאחדות העם

בעומק המשבר סביב הנושא המשפטי עומדות חרדות שחש כל צד במחלוקת מהאופן שבו עלול הצד השני לעצב את אופייה של המדינה. הפתרון לחרדה הוא הקמת גוף בכיר ומגוון של אנשי רוח מתונים, שיגבשו תוכנית שתאפשר לכל גוני הציבור לחוש שעתידם מובטח מפני כפייה ופגיעה באורחות חייהם ובערכיהם

להפיג את החרדות

אחרי תקופה ארוכה של מהומות, הגיעה העת להבין לעומק את עילתן. כבר מובן לכול שלא רק נושא השלטון או המשפט עומדים על הפרק, אלא משהו עמוק יותר. הציבור על כל גווניו חרד חרדה עמוקה - זה מפני זה. כל אחד חרד לעתידו ולעתידה של המדינה, כפי שהוא רואה אותם. אפשר להאשים גורמים שונים בהסתה, בהמרדה, בניפוח מוגזם של אמירות ועוד. אך בהאשמות הדדיות לא ימצא מוצא מהסבך. הן רק מעמיקות את הקרע המאיים על המשך קיומנו, חלילה.

חרדות הן תופעות ספונטניות, לא בהכרח רציונליות. הן קיימות, בין הן צודקות ובין לאו. האשמות הדדיות לא מעלימות אותן. אדרבה, הן מעצימות אותן. יש רק מוצא אחד מן המשבר - להפיג את החרדות על ידי אמנה חברתית מוסכמת.

החרדות שונות מאדם לאדם ומציבור לציבור. המשותף לכולן הוא החשש כיצד תיראה המדינה בעתיד, כשכל שלטון מתחלף ישליט כאן בכוח את תפיסתו.

שני מוקדי חרדה

נתמקד בשני מוקדים מרכזיים - הדתי והימני. הדתי - הציבור החילוני חרד מפני השתלטות הדת על מערכות החיים הציבוריים והפרכיים, מכפייה שתפגע בערכי החירות והשוויון. הוא חרד מפני הגידול המבורך של לומדי התורה, לעומת הצטמצמות היחסית של הציבור הכללי, שהנטל הכלכלי והביטחוני יוטל עליו. אומנם לציבור המאמין יש מענה אמוני לכך, אך לציבור שאינו מאמין אין מענה רציונלי, אלא רק חרדה המתבטאת גם בקצף ושנאה.

הימני - לא רק הציבור השמאלי, אלא גם הציבור המרכזי, ואפילו זה הנוטה ימינה, חרד מפני השתלטות כוחות לאומניים שיתגרו בערבים ויגרמו למלחמה עקובה מדם, בפרט במקום הרגיש והנפיץ - הר הבית (יש להבחין בין לאומנות ללאומיות בריאה. עם זאת, אי אפשר להתעלם מהעובדה שגם בקרב הציבור הלאומי יש סחף של הזדהות גלויה וסמויה או סלחנות כלפי תופעות לאומניות קיצוניות).

וכן באשר להתנחלויות, הציבור השמאלי כבר השלים עם קיומן, אך הוא עדיין מקווה לאפשרות של משא ומתן לשלום, ולכן הוא חרד מפני סתימת כל אופק מדיני. הדבר חסר סיכוי, אך אי אפשר למנוע מאדם את ציפיותיו.

יש צורך להרגיע את הרוחות על ידי הצגת תוכנית מעשית ומחייבת, שלפיה כל ציבור יחוש שעתידו מובטח ללא כל חשש.

הרקע לסרבנות - מוטיבציה ומכאן הרקע לסרבנות, אף שאין לה צידוק

חוקי. לוחמים, המוכנים לחרף נפשם למען עם ישראל ומדינת ישראל, רוצים להיות בטוחים שהמערכה שעלולה להיכפות עלינו היא אכן הכרחית ומוצדקת, לפי הבנתם. שלטון פרוי לאומני, לתפיסתם, עלול לגרום למלחמה לא הכרחית. אין ללוחמים מוטיבציה לשרת מדיניות כזאת. אומנם מדובר בתדמית שקרית ומנופחת, אך גם כאן לא ההיגיון מכתוב את התגובות, אלא תחושת הבטן היא שיוצרת חרדה ספונטנית.

מוטיבציה היא מילת המפתח. אומנם על הלוחמים לציית לפקודות ללא תנאי, ולשרת תחת כל ממשלה נבחרת. אין ללוחם רשות להפעיל שיקול דעת אישי - זו מרידה. אך שירות

זו שאלה של פיקוח נפש! התקפות אישיות, הפגנות בכירות, נאומים חוצבי להבות, מאמרים חריפים בתקשורת, גם אם הם הגיוניים וצודקים, אינם תחליף למוטיבציה. זו באה מאליה ממעמקי הנפש, מהלב ולא מהמוח.

מוטיבציה אזרחית

יתרה מזאת, ללא מוטיבציה - גם החיים האזרחיים נתונים בסכנה. ללא הזדהות עם העם והמדינה, אין מה שיעצור צעירים בדור הבא מלרדת חלילה מן הארץ. כבר היום מכת הירידה היא חמורה, אך בהיעדר הזדהות עם המדינה היא עלולה להתגבר יותר. ומי שיורד מהארץ יש גם

אי אפשר לקיים צבא, הדורש מסירות נפש וגוף,

אימונים מפרכים והתנדבות לשרת תקופות ארוכות,

ללא פטריוטיות ומוטיבציה. יש להביא בחשבון את הדור

הצעיר הבא. האם ימשיך להתנדב ליחידות עילית ולמלא

את שדרת הפיקוד באווירה העכורה השוררת כרגע

בישראל? זו שאלה של פיקוח נפש!

חשש שיתבולל, חלילה.

יש לנו אחריות על כלל ישראל ועל כל אחד ואחד מישראל.

החרדות הדדיות

החרדות קיימות גם בצד השני. הציבור הדתי חושש שיתנכלו לחינוך הדתי על כל זרמיו. עלולים לבטל חלילה את מוסד הרבנות, הראשית והמקומית,

ולחנוק את תלמודי התורה (ע"ע ישיבת מעלה אליהו בתל אביב). יש חרדה מפני פריצה נרחבת של המסחר בשבת, הגבלת ילודה, כפייה על אורחות חיים שאינם מקובלים בציבור הדתי (לדוגמה, האיסור לקיים אירועים בהפרדה, מניעת השימוש באתרי טבע לרחצה נפרדת אפילו כשהוא אחרי שעות הפעילות של הציבור הרחב). יש החוששים אפילו מפני הטלת איסור על ברית המילה והשחיטה הכשרה וכדומה (יש קולות כאלה, כרגע בשוליים). הציבור הלאומי חרד מפני הפיכתה של מדינת ישראל למדינה כל אזרחיה, שחוק השבות יבוטל, ושהארץ תוצף מהגרים מכל קצווי תבל. ובאשר להתנחלויות - יש חרדה מפני עקירת יישובים בדומה לאסון גוש קטיף.

החרדות הדדיות, וכל צד תולה תקוות במערכת המשפט שתגן עליו או לפחות שלא תזיק לו.

עלינו למצוא דרך שתפיג את החרדות של כל הצדדים. שתושג אמנה חברתית לפיה כל צד יוכל להמשיך את אורחות חייו ללא חשש של כפייה מהצד השני.

ועדה עליונה

לכן נראה לי, כמוצא מן המשבר, להקים ועדה עליונה של אנשי רוח ותלמידי חכמים מהצמרת (לא פוליטיקאים), המייצגת את רובדי האוכלוסייה העיקריים. על מנת שתהיה עניינית ויעילה עליה להיות מורכבת מ־15 עד 20 איש לכל היותר, לא קיצוניים, המעוניינים במציאת פתרון משולב. עליה לחשוב חשיבה יצירתית, על ידי סיעור מוחות, כיצד תיראה מדינת ישראל בעוד 20-30 שנה, בכל שלטון שהוא. כדי להפיג את החרדות, יש להבטיח שחרף כל ההבדלים בין ימין לשמאל, תוגדר מסגרת המוסכמת על הכול. לא תהיה כפייה מכל ציבור על ציבור אחר. ועם זאת יש למצוא דרך של נשיאה משותפת בעול קיומה של המדינה. אין כאן ריבוע של המעגל, אלא צורך בחשיבה מחוץ לקופסה.

ברצון טוב, בחשיבה יצירתית, ללא דעות קדומות, בטוחני שניתן למצוא מוצא מן המשבר ולהפיג את החרדות.

אם את הדבר הזה נעשה - נוכל לעמוד, וגם כל העם הזה על מקומו יבוא בשלום.

לחיים אזולאי

משתתפים בצערך עם פטירת אביך

עמרם אזולאי ז"ל

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון
ויירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד
בשבע

ליצחק וסרלאוף

שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי

משתתפים בצערך עם פטירת אביך

יששכר וסרלאוף ז"ל

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון
ויירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד
בשבע

לחרות ושרוליק גנוד

מזל טוב לנישואי הבן

מלכה עם נוה דוד

יהי רצון שיהא ביתם בניין עדי עד

בשבע

יחוד הקהילות הדר גנים מזמין את הציבור

יום לימוד ועיון

לקראת פסח פתח תקווה

ביום שני י"ח באלול תשפ"ג 4.9.23

בין השעות 8:00-22:00

בבית הכנסת "זכור לאברהם"

דרך מנחם בגין 81, הדר גנים, פתח תקווה

כתוכנית

תפילת שחרית 8:00-8:45

ארוחת בוקר 8:45-9:15

מושב בוקר בהנחיית: הרב אהרון יצחק לפידות

דברי פתיחה - הרב שלמה רבינוביץ רב שכונת הדר גנים

הרב גבריאל סרף ראש ישיבת כרם ביבנה

מאונות וידי ותשובה

פרופ' אביעד הכהן נשיא המרכז האקדמי "שערי מדע ומשפט"

"אנו מתירים להתפלל עם העבריים" - אך מהו העבריים?

הפסקה 11:00-11:15

אבי רט מנהל חינוכי, עורך התלמוד הישראלי

על צומותן של מחלוקות וכותן של פשרות

הרב חיים ברוך ראש הישיבה הקדם צבאית בברוכין

לאן חוזרים בתשובה

הפסקה 12:45-13:00

הרב אוריאל גנזל רב הישוב רבבה

עבירות שבין אדם לחברו

הרב גדעון וייצמן רב במכון פוע"ה ורב קהילה במודיעין

האם החירש חייב בתקיעת שופר?

ארוחת צהריים (ברישום מוקדם) 14:30-15:30

תפילת מנחה 15:30-15:45

מושב אחה"צ בהנחיית: הרב יוסף שנה ראש אולפנית בר אילן נתניה

דברי פתיחה - הרב עמנואל שרעבי רב שכונת עמישב

הרב נחמיה שטיינברגר רב בית כנסת אהל יצחק, טלביה, ירושלים

ראש השנה - יום של שינוי מאונות היסטוריות ואישיות

הרב שמעון לפיד ראש ישיבת אור עציון

אמל"ל: יראה או אלהבה?

הרב ישראל מאיר לאו שליט"א הרה"ר לישראל (לשעבר) ורבה של ת"א

מאניני דיומא

הפסקה 18:15-18:30

הרב ארי לנדא מרצה במדרשת "אורות עציון - גבעת ושינגטון"

"שני ראשי שנה ושופר אחת"

הרב משה ליכטנשטיין ראש ישיבת הר עציון

"עשור לפני כסדר הזה" - מכנה ומאונות הסליחות

הפסקה 20:00-20:15

הרב מיכה הלוי שליט"א רב העיר פתח תקווה וראש ישיבת "עטרת נחמיה" ת"א

האמל"ל בתקע שופר

טיש מוזיקלי עם הרב אייל ורד והזמר ישי לפידות

בליווי כלי נגינה

תפילת ערבית 22:15

הכניסה ללא עלות לנשים ולגברים

הרשמה לארוחת צהריים (בהשגחה מהודרת) בעלות סמלית של 50 ₪ (השתתפות בהוצאות)
בשליחת סמס: 050-3743355

להנצחות (אישור 46) ניתן לפנות ל: יוסי הראל, יהודה מלינוביץ, בני מסלונסקי,

אבנר כלפה, שי אנתבי, שהם מועלים

או בהודעה לטל' 050-3743355 או דרך הקישור

<https://yomhalimud.wixsite.com/yom-limud>

ישיבת ישיבת לצעירים

הישיבה לצעירים משתתפת
באבלם הכבד של
הרב דוד שמחון שליט"א
מנהל התיכון ומשפחתו,
בפטירת אביו

ר' יעקב שמחון ז"ל
בן מימון ופרחה

תנצב"ה

הנהלת הישיבה צוות הרמ"ים
המורים והעובדים

בס"ד

נועל'ה בשרון

כשאוכל ואהבה נפגשים

נגיש לכבישים מרכזיים

חניה גדולה בחינם

ניהול אירוע עד הפרטים הקטנים

אירועים מ"800 איש ועד 800 איש

מנות שף

יחס אישי ונעים

כניסות נפרדות

אירועים מ"800 איש ועד 800 איש

ארועי חברה | פדיון הבן ועוד

חתונות | בר / בת מצווה

משעול גיל 1 כפר סבא

להזמנות

יורם 054-7009111

חפשו בפייסבוק נועל'ה אירועי בוטיק בשרון

Noale-events.co.il

רמי אברמוב

הפתרון היחיד: חנינה

נוכח קריסתו של תיק 4000, לאחר שהתביעה לא הצליחה להוכיח את אישומי השוחד, הדבר הנכון ביותר כעת הוא מתן חנינה לנתניהו

עדי ההגנה, והרי כבר עתה נראה כי הפרקליטות לא תצא נשכרת בתהליך זה. ואולם כאמור מי שצריך להיענות לאתגר הזה מצד התביעה, אינו מועמד לעשות זאת. כעת נותר לכאורה רק מוצא אחד, והוא חנינה מאת נשיא המדינה, נוכח עמדת שופטי ההרכב ולטובת המדינה וטובתה בלבד. כאן המקום להזכיר את החנינה שנתן הנשיא חיים הרצוג ו"ל, אביו של הנשיא יצחק הרצוג יבדל"א, לאנשי השב"כ אשר הרגו את שני המחבלים שנתפסו חיים אחרי חטיפת האוטובוס בקו 300. בג"ץ דן בשעתו בחוקיות החנינה, ופסק ברוב דעות כי ניתן להעניק חנינה, אף טרם הרשעה.

הכותב הוא בעל משרד עורכי דין העוסק בדיני המשפט האזרחי, המסחרי ומקרקעין

המשפטים כמי שסגרו תיק זה. מן הצד השני, גלוי וידוע לציבור כי היועץ המשפטי לממשלה דאז, ד"ר אביחי מנדלבליט, לא היה מגיש כתב אישום נגד ראש ממשלה מכהן לו היה מדובר רק בעבירות של מרמה והפרת אמונים ולא שוחד. לו היו אלו עבירות מרמה והפרת אמונים בלבד, היה מנדלבליט מסתפק בפרסום דוח ציבורי נזעם, וסביר ששם היה הדבר נעצר. נזכיר נשכחות - ראש הממשלה בנימין נתניהו כבר קיבל דוח כזה. יש לשער כי בראשית שלב ההגנה יטענו הסניגורים של כל הנאשמים כי התביעה לא הוכיחה אשמתם ביחס לעבירת שוחד אף לכאורה, ובמקרה כזה הם פטורים מלהשיב.

הדיון בטענה זו, הידועה כ"no case to answer", עלול לגרום לעיכוב של חודשים רבים בשמיעת

שכאן התחוללה סערה כאשר שופטי ההרכב כולם קראו לפרקליטים משני הצדדים והשמיעו להם את דעתם, לפיה התביעה לא תוכל ככל הנראה להוכיח, על בסיס הראיות שהוצגו או נשמעו, את יסודות עבירת השוחד. בהודמנות ההיא הציעו השופטים פעם נוספת, הפעם בנימוק של טובת המדינה, כי הפרקליטים משני הצדדים ינסו לגבש הסדר אשר יביא את התיק לסיומו.

מי שהיה פרקליט המדינה עוד לפני שי ניצן, משה לדור, גינה את הצעד שנקטו שופטי ההרכב וכינה אותו פיגוע, לא פחות. היועצת המשפטית לממשלה ופרקליט המדינה המכהנים בימים אלה אינם נחשבים למי שבישלו את הדיסה, אשר איש אינו רוצה כיום לקבל אחריות עליה, אולם הם גם אינם רוצים להיכתב בדפי ההיסטוריה של משרד

כתב האישום שהוגש נגד ראש הממשלה כולל שלושה אישומים, בשניים מהם (תיק 1000 ותיק 2000) מופיעה עבירת הסל של מרמה והפרת אמונים, על פי סעיף 284 לחוק העונשין, שעונשה עד שלוש שנות מאסר. ואולם בתיק 4000 נוספה גם עבירה של לקיחת שוחד, שהיא חמורה יותר על פי סעיף 290 לחוק, ועונשה עד עשר שנות מאסר. עת הוגש כתב האישום, הסבירו היועץ המשפטי לממשלה דאז ד"ר אביחי מנדלבליט ופרקליט המדינה שי ניצן, את חומרתו של כתב האישום, תוך שהם מפנים לרשימת העדים הכה ארוכה, ובהם עדי מדינה, ולכמות עצומה של חומרי חקירה שהצטברו. כשהמשפט החל נשמעו עדי תביעה רבים, חלק מרשימת העדים התייתר, אך מה שחשוב במיוחד הוא שעדויות התביעה בתיק 4000 נשמעו. אלא

"את מי אני אמנה? אותך קלמן? התפקיד שלי הוא להגיש אנשים שאני מכיר ומעריך"
(השר אמסלם טרם קיבל את המזכר המורה כיצד ממנים פקידים לשירות הציבורי)

אסף משניות

דווקא הימין צריך להילחם למען התאגיד

רפורמת השר קרעי תחליש את השידור הציבורי, שהכרחי בכל דמוקרטיה ובמיוחד בישראל. תאגיד כאן הביא תור זהב של יצירה וגם חדשות שנותנות יותר ייצוג למגוון קולות

התעשייה למעלה. בישראל המצב אינו שונה. עד לבואו של התאגיד כמעט ולא היו סדרות ישראליות שזכו ליותר מעונה אחת, למעט קומדיות. סדרות דוקן ותחקירים היו בעיקר תוכניות רכילות. התאגיד שינה זאת. הוא שדרג את התעשייה בארץ, והוביל את ישראל לתור זהב של יצירה. היא עדיין לא מושלמת, וימנים עדיין אינם נוכחים בה כל כך, אבל אין ספק שהיא שינתה את פניה. כל זה לא היה קיים כשהשידור הציבורי בישראל היה בידי רשות השידור החלשה.

לא רק בתחום יצירת התוכן התאגיד הוביל לקידום התעשייה בישראל, אלא גם בתחום החדשות. אין זה סוד שעשרות שנים התקשורת הישראלית נתפסת כמדירה את הציבור הימני. לעומת זאת, על פי סקר אתר ביקורת התקשורת הימני פרספקטיבה, התאגיד נתפס כגוף שידורים הוגן, כזה שכל צד ימצא בו ייצוג.

דווקא מי שרוצים תקשורת מגוונת יותר ואיכותית יותר, חייבים לדרוש שתאגיד כאן לא ייפגע. האינטרס הזה הוא של כולנו, ימנים ושמאלנים כאחד.

איתן למדי. לא מדובר בבאג, אלא בעיקרון עיקרי וחשוב, במיוחד כשמבינים איך עולם התקשורת פועל. חשיבותו של שידור ציבורי בדמוקרטיה נעוצה דווקא בעובדה שהוא לא מסחרי ואינו שייך לבעלי חברות פרטיות. האינטרסים של גופי שידור ציבוריים שונים מהאינטרסים של גופים פרטיים, במיוחד כשהם נמצאים בבעלות של חברות מענפים אחרים במשק. האינטרס של שידור ציבורי הוא לשדר מה שהערוצים האחרים אינם מוכנים לשדר מסיבות אינטרסנטיות כאלה ואחרות, ובעיקר לקבוע תו תקן שסביבו ינועו שאר גופי התקשורת.

למי שעוקב אחרי עולם הטלוויזיה ברחבי העולם קל להבחין בהבדל בין מדינות שבהן יש שידור ציבורי חזק, לדוגמה בריטניה, צרפת, גרמניה, הולנד ודנמרק, לבין מדינות שבהן השידור הציבורי חלש, והבולטות מכולן הן ארצות הברית ואיטליה. בראשונות היצירה משגשגת והציבור צופה בהמוניו. באחרונות מדובר בתעשייה שנמצאת בקריסה, פשוט כי היא משעממת את הציבור, ואין מי שמושך את

דמוקרטיה. קריאות כמו של רגב, שנשמעות בווריאציות כאלה ואחרות כל העת, למעשה רוצות תקשורת שנשלטת על ידי הממשלה. קוראי עיתון זה יודעים כמה חשובה תקשורת חופשית, וכמה זה מסוכן כאשר גורמים בעלי כוח מנסים להשתלט על גופי תקשורת או לסגור כאלה שלא באים להם טוב בעין. אחרי הכול, עיתון 'בשבוע' הוקם על חורבותיו של ערוץ 7, שנסגר בהוראת בית המשפט ומנהליו נשלחו לכלא על שניסו לתת קול לימין. לכן דווקא הימין, שחוזה על בשרו את ההשתקה הזאת, לא יכול לתמוך בתפיסות עולם שמאחוריהן עומדת ההשקפה כי התקשורת צריכה לשרת את השלטון.

אבל מעבר לתפיסה העקרונית לגבי חופש העיתונות, קיומו של התאגיד הכרחי, בטח למדינה כמו ישראל. הנתון הוא שבכל דמוקרטיה בעולם יש שידור ציבורי, ברבות מהן אף יותר מאחד. אפילו בארצות הברית, כביכול המודל לחיקוי של השר קרעי ושל תומכי הפגיעה בתאגיד, יש שידור ציבורי. ארצות הברית היא גם אחד המקומות היחידים שבהם השידור הציבורי חלש, לעומת רוב הדמוקרטיות שבהן מדובר בגוף

השורות הללו נכתבות לאחר ששלושת ערוצי הטלוויזיה הגדולים בישראל החליטו להקים גוף שייאבק נגד רפורמת השר קרעי, שתוארה בעיתון זה בהרחבה בכתבתי בשבוע שעבר. אין בכוונתי לנתח במאמר זה את כל חלקי הרפורמה המדוברת, אלא לגעת ברעיון עיקרי שעומד מאחוריה, רעיון שלצערי נפוץ כבר שנים במחוזות הימין הישראלי. הכוונה היא לרצון לסגור את תאגיד השידור הציבורי, או לכל הפחות לפגוע בו קשות.

מתנגדי התאגיד מציגים את התנגדותם כחלק מתפיסת עולם של שוק חופשי, וחלקם אכן מאמין בכך. אך אם נהיה כנים, יש להם סיבה אחרת, שאותה ניסחה שרת התחבורה מירי רגב לפני שנים מספר: "מה שווה התאגיד אם אנחנו לא שולטים בו". מדובר באמירה אנטי־דמוקרטית מובהקת. חופש העיתונות הוא ערך עליון בדמוקרטיה, כזה שבלעדיו אין שום אפשרות לנהל דמוקרטיה מתקנת, שבה העם בוחר את נציגיו, בצורה חופשית, שוויונית ומושכלת. ללא תקשורת חופשית אי אפשר לשמור על התנאים הבסיסיים שמאפשרים לכולנו לחיות במדינה

מוקד הזמנות ארצי: *2757 WWW.KERENBY.CO.IL

המבצעים הכי נוחים

בין הזמנים? הכי נוח להזמין עכשיו וליהנות מהמחירים הכי זולים

קטן משקל ללילה

כולל הובלה והתקנה

מזגן 1 כ"ס

דגם אמקור 100, שירות ואחריות תדיראן

רק 1790 ₪

כולל הובלה והתקנה

מזגן 1 כ"ס

דגם סאגה אינוורטר, שירות ואחריות טורנדו

רק 1650 ₪

כולל הובלה והתקנה

מזגן 1 כ"ס

דגם רילקס 10, שירות ואחריות אלקטרה

רק 1600 ₪

מקרר דוידסון

כ-450 לי', די פרוסט, עם אישור משמרת השבת

צריכת חשמל נמוכה, דגם 480

רק 1790 ₪

מקפיא אמקור

7 מגירות, מכני, די פרוסט דגם 710

משמרת השבת

רק 1790 ₪

מכונת כביסה דוידסון

דגם 6,70 ק"ג, דירוג A בניקיון

רק 950 ₪

מיקסר בוש

800 וואט, דגם 6N11

כולל בלנדר וקערה נוספת

רק 790 ₪

מגהץ קיטור טאפל

2800 וואט, לחץ קיטור 5.3

באר מיכל מים נשלף 1.8 ליטר

רק 490 ₪

מקפיא

6 מגירות, מכני, די פרוסט, דגם 226

משמרת השבת

רק 990 ₪

חשמל הקרו

עושים לכם מחיר

רשת מוצרי החשמל הזולה ביותר במגזר החרדי

עפ"י סקר אומניבוס אסקריא 2023

רשת מוצרי חשמל של קרו

סניף נתיבות

יוסף סמל 10 (קרסו טרייד)

סניף חיפה

ברכת משה (השילוח) 29

סניף אשדוד

אליעזר בן הורקנוס 16

סניף בית שמש

נחל ניצנים 8 (מתחת יש חסד)

סניף ביתר עלית

החוצה מלובלין 35

סניף ירושלים

מלכי ישראל 53 גאולה

סניף ראשי בני ברק

רבי עקיבא 29

BOSCH SHARP Constructa Miele DeLonghi SAMSUNG TORNADO TADIRAN AMCOR ELECTRA KENWOOD Sauter LIEBHERR ROSIERES BAYERE Tefal BRAUN ZANUSSI LG beko

האלטרנטיבה להצעת החוק: הנהגת רבני הקהילות

בהמשך לטור משבוע שעבר: תשובה לגבי ההשוואה בין כהנים ולוויים למלמדי התורה – במקום מינוי רבני ערים על ידי שר הדתות, נכון להנהיג מודל של רבני קהילות מקומיים שייבחרו על ידי הציבור ומעמדם יועצם – עיקר עבודת הרב תהיה הוספת לימוד תורה, הוראת יסודות התורה והעצמת הטוב בקרב בני הקהילה – החלטות בנושאים עקרוניים תתקבלנה על ידי הגבאים והציבור, וכך לא יחששו ממינוי רב שיכפה את עמדותיו

ומצוות השירות בצבא, על העיסוק ביישובו של עולם ועל הבאת ברכה לכל משפחות האדמה. כך ירוממו את כבוד התורה לתפארת הקהילה.

עוד על שאלת הפרנסה

ראוי להוסיף שבפועל, בערי המרכז, גם כאשר בתי הכנסת דואגים למשכורת לרב בית הכנסת, מדובר בדרך כלל בתשלום של כמה אלפים, רחוק מאוד ממשכורת שניתן לקיים בה משפחה. ברוב המקרים, סכום זה אין בו די לשכר דירה או למשכנתה במרכז ובערים הגדולות. ובדרך כלל הם חיים שם בזכות ירושת הדירה ועזרה מההורים, ואולי גם הודות לעבודה מוצלחת במיוחד של הרבנית. ואין בכך חידוש, שכן מדורי דורות משפחות עשירות התחתנו עם רבנים והחזיקו אותם. אגב, גם רבני השכונות הממוסדים אינם מרוויחים יותר ממורים, ואם במקום לעסוק בפיקוח על מסעדות או עירובין - ילמד רב בית הכנסת הלכה בבית הספר או בתיכון, בפועל רמתו התורנית תהיה גבוהה יותר מרמתו של רב השכונה, וגם משכורתו תהיה גבוהה יותר.

החשש מרב בית כנסת

אומנם רבים מבני הציבור הדתי־לאומי חוששים למנות רב בית כנסת שמא יתנשא ויגזור עליהם גזרות קשות. וגם כאשר ממנים רב, משתדלים שלא ישב במזרח, שמא חס וחלילה יעורר מחלוקות. וגם כאשר מדובר ברב צדיק שאין חשש שיעורר מחלוקות, מחשש שהרב שיבוא אחריו יעורר מחלוקות, מעדיפים שמקום הרב יהיה בתוך הקהל. כדי להתגבר על הבעיה, צריך להגדיר מראש שתפקיד הרב הוא ללמד תורה ולהשיב לשאלות. ובכל מה שקשור לענייני הציבור, יחליטו הגבאים בהתייעצות עם הציבור. לדוגמה, האם עזרת נשים תהיה מאחור או בצד? האם יתנו למבקשי צדקה לדבר בפני המתפללים? האם אישה תוכל לדרוש בבר מצווה או לא? האם לשלוח צבא לעזרת אוקראינה או מדינות אחרות באפריקה? האם ייתנו לפוליטיקאים מהזרם החרד"לי או הליברלי לדבר בפני הקהילה? וכיצד ישלבו מנהגי עדות שונות? בכל הדברים הללו, הציבור והגבאים יחליטו לפי מה שמתאים לקהילה. כמו כן, רב בית הכנסת אינו צריך להתערב בוויכוחים על פתיחת תלמודי תורה או בתי ספר ליברליים יותר. לכל גוון יש ערך, והרב צריך לראות את הטוב שבכל הגוונים.

יש לחשוש שיהיו רבנים שיאמרו: אם אין לי כוח לפעול למען תלמוד תורה, לשלוח צבא לאוקראינה, לקדם פמיניזם או להתריע בפני הניאורפורמים, אז מה תועלת יש לי ברבנות?! אכן, אלה אינם מתאימים לתפקיד הרבנות. מקום פעילותם בזירה הציבורית הפוליטית.

רבנים שילמדו תורה ויעצימו את האמת והטוב, ראוי לכבדם ולהושיבם במזרח, וזה יעניק להם כוח להוסיף טובה וברכה. וככל שיכבדו יותר רבנים כאלה, גם בלא משכורת, מעמד התורה יעלה, ובסופו של דבר גם הרבנים הרשמיים יצטרכו ללכת בדרכם. ■

התורה ולא לנהל את בית הכנסת. בכך יסירו מהרב את רוב הבעיות שעלולות לסבך אותו, ובה בעת יעצימו את כבודו ואת כבוד התורה, ומתוך כך יזכו לקבל ממנו תעצומות נפש לכל המעשים הגדולים שבני הקהילה עושים בעבודתם ובמעשי התנדבותם.

שאלת הפרנסה

אכן שאלת הפרנסה קשה. מאז שבטלו תרומות ומעשרות, אין מסגרת מסודרת להחזקת רבנים, וסוגיה כאובה זו לא ירדה מסדר היום של הקהילות. מכיוון שהצורך לקבל משכורת השפיל את מעמד הרב, הרמב"ם סבר שאסור ללומדי תורה להטיל את עצמם על הציבור. עם זאת לא היה ניתן לקיים את הרבנות בלא משכורת, וכך התנהלו הרבנים והקהילות בדוחק. ואולם באשר לרבני בתי כנסת, הבעיה כיום פחתה מאוד, שכן בעבר הרבנים היו אחראיים על כל ענייני הדת בקהילה - שחיטה, טרפות, סת"ם, עירובין, נישואין, גירושין, וכל סוגי המשפטים והבורריות. כיום לעומת זאת רוב העיסוקים הללו מוטלים על רבנים מיוחדים שזה מקצועם, כדוגמת נישואין, גירושין ובורריות, שנעשים על ידי דיינים. אם כן בחסדי ה' תפקיד הרב הצטמצם לדבר החשוב והנעלה ביותר, ללמוד תורה וללמדה, שזה המבוע לכל הטוב.

וכשם שבכל רחבי הארץ ישנם מורים שמצליחים להתפרנס, כך רבני בתי הכנסת והקהילות יוכלו לשמש מורים לתורה, הלכה ואמונה בבתי הספר שבסביבתם, ובשעות הערב יוכלו להתנדב בתפקיד רבנים. ואם רב אחד לא יספיק ללמד את כל השיעורים המתבקשים, כפי שצפוי שיקרה אחר שיצליח להגדיל תורה בקהילתו, ימנה עם הקהילה עוד רב או שניים, שאף הם ייחשבו לרבנים בקהילה. כך מעמד הרבנות בקהילה יעלה, ועיקר העיקרים, לא יהיו בעלי מחלוקת, אלא יתמקדו בהגדלת התורה והאדרתה.

אם בני הקהילה ירצו שהרב יתמסר יותר לקהילתו, אזי יהיה טוב מאוד שימצאו דרך לשלם לו, ובלבד שהדבר ייעשה בדרך של התנדבות ולא כחובה שתרחיק אפילו מתפלל אחד מבית הכנסת. ואם לא ימצאו את הדרך לשלם בדרך כבוד, ימלא את תפקידו כפי יכולתו במסגרת הזמן הפנוי שיש לו. והעיקר שישב במזרח, וידרוש מעת לעת על התורה והמצוות ואהבת ישראל, על יישוב הארץ

ונראה שהטעם לנתינה לכהנים ולוויים עמי הארץ כאשר אין שם תלמידי חכמים הוא שכלל השבט נועד לתורה וחינוך, וגם אם לזמן מסוים אינם ממלאים את תפקידם, יש להמשיך לתת להם תרומות ומעשרות כדי שלא נתרשל להתרשל במצוות. וכך מיד כאשר יהיה אפשר לתת את התרומות והמעשרות לתלמידי חכמים, יחזרו לתת להם כפי הראוי.

רב בית כנסת

כיוון שלא מסתבר שמשרד הדתות ידאג לבחירת רבנים ראויים ומקובלים על הציבור, הצעתי לתקן את העיוות מלמטה, שכל בית כנסת יבחר לעצמו רב. החיסרון שמצוי בעובדה שהרב אינו ממונה רשמי ואינו מקבל משכורת, יוכל בדיעבד להפוך ליתרון.

עיקר תפקידו של הרב ללמד תורה, והעיקר בלימוד התורה להדגיש את הכללים שמהם נובעים הפרטים, ואת היסודות שעליהם הבניין עומד, שכן את הלימוד הרגיל רוב האנשים מסוגלים ללמוד לבד, ועיקר התועלת בלימוד מרב הוא בהבחנה שבין עיקר לטפל. לשם כך אין צורך שהרב יעסוק בענייני גבאות וסכסוכים, העיקר שילמד בשיעוריו את יסודות התורה, מהכללים אל הפרטים. מיסודות האמונה שמתגלים בשבתות ובחגים אל כל המצוות שמקדשות את ישראל, כתפילה וברכות וכל הלכות כשרות. מקדושת המשפחה אל החינוך לכל המידות הטובות. ממצוות ואהבת לרעך כמוך ומה ששנוא עליך אל תעשה לחברך, לכל המצוות והדינים שבין אדם לחברו. ממצוות יישוב הארץ אל מצוות השירות בצבא ועיסוק ביישובו של עולם, ובכלל זה ערכי המדע והעבודה, היושר והחריצות. מלימוד ייעודו של עם ישראל להביא ברכה לכל משפחות האדמה, אל הייעוד המיוחד של כל אדם לתרום לתיקון העולם כפי יכולתו, ומתוך כך לחנך את הבנים והבנות לפתח את כישרונותיהם, בתורה ובמדע ובאומנות, במידות ובמעשים טובים, ולבחור את המקצוע שבו יוכלו לתרום לעולם.

כשישתתף במסיבות בר מצווה, שבתות חתן, שבע ברכות, ידבר הרב על היסודות הללו, וידע לשבח כל אחד מהקהילה במה שהוא טוב בעבודה, בחינוך, במדע, בהתנדבות, ולהעצים אותו ככל האפשר.

ככלל, תפקידו יהיה מהותי יותר, לבטא את

שאלה על עמדתי שבני המקום בלבד צריכים לבחור את הרב

בשבוע שעבר כתבתי שבני הקהילה צריכים לבחור את רבם, ולכן החוק שמעניק לשר הדתות השפעה על בחירת הרב מנוגד להדרכת התורה. כמקור לדבריי הבאתי את מצוות תרומות ומעשרות, וכתבתי שהכהנים והלוויים כמוהם כרבנים ומחנכים, וציוותה התורה שכל אדם יבחר לאיזה כהן ייתן את תרומותיו ולאיזה לוי ייתן את מעשרותיו, שנאמר (במדבר ה, י'): "ואיש את קודשיו לו יהיו, איש אשר ייתן לכהן לו יהיה". זכות זו יצרה קשר אישי בין הישראלים לכהנים והלוויים, ודרבנה את הכהנים והלוויים להיות מסורים לעבודת הקודש בקרב בני קהילותיהם, כדי שאלה ירצו מצידם להעניק להם את מתנותיהם. מי שהתאמץ ללמד תורה לילדים ולמבוגרים, ונהנו ממנו עצה ותושייה, זכה שיעדיפו לתת לו את המתנות. ומנגד, מי שהתנכר לבני קהילתו, או התנשא עליהם, או התעצל ולא לימד תורה, קיבל יחס דומה בעת חלוקת המתנות.

יש שתהו מה הקשר בין התרומות והמעשרות לתפקיד ההוראה והחינוך, שהרי עצם היותם כהנים ולוויים ומשמשים במקדש מחייב את הציבור לתת להם תרומות ומעשרות, ודבריי הם כעין 'טעמא דקרא' שאין פוסקים הלכה לפיו. ואולם המעין בהלכה יראה שמגמת התרומות והמעשרות לסייע לכהנים וללוויים בתפקידם הרוחני להורות הלכה וללמד תורה, וכפי שמבואר בגמרא: "אמר רב שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: מנין שאין נותנין מתנה לכהן עם הארץ? שנאמר (דברי הימים ב' לא, ד): ויאמר לעם ליושבי ירושלים לתת מנת לכהנים וללויים למען יחזקו בתורת ה' - כל המחזיק בתורת ה' יש לו מנת, ושאינו מחזיק בתורת ה' - אין לו מנת" (חולין קל, ב). הרי מפורש שהמצווה לתת את התרומות והמעשרות דווקא לכהנים ולוויים תלמידי חכמים, שלומדים ומלמדים תורה.

האם מותר לתת תרומות ומעשרות למי שאינם מלמדים תורה?

לא זו בלבד אלא שלדעת ר"ש ורא"ש אסור לתת מתנות כהונה לכהנים ולוויים עמי הארץ, משמע גם כשאין שם כהנים ולוויים תלמידי חכמים אין נותנים אותן לעמי הארץ. מנגד, לרמב"ם מותר לתת מתנות לכהן ולוי עם הארץ, אלא שראוי לתת לתלמידי חכמים. והלכה כדעת רוב הראשונים, שהולכים בדרך האמצע, לפיה מצווה לתת את מתנות הכהונה לכהן וללוי תלמידי חכמים דווקא, ורק אם אין שם תלמידי חכמים נותנים לעם הארץ, ואין צורך לטרוח כדי להביאם לתלמידי חכמים (כך כתבו תוס', רמב"ן, רשב"א, ר"ן, ריטב"א ומאירי לחולין קל, ב. וכן נפסק בשולחן ערוך יו"ד סא, ז; פניני הלכה כשרות ז, ג, 1).

סדר בוקר

תואר ראשון בהוראה B.Ed.
לבני הישיבות

תכנית יעודית לבני ישיבות בעלי רקע
ישיבתי של 4 שנים לפחות.
התכנית מעניקה תואר ראשון בהוראה B.Ed.

עם שתי התמחויות: תנ"ך ותושב"ע

הלימודים מתקיימים
בימי שישי בקמפוס ירושלים

לימוד
בחבורה

הכרה אקדמית
בלימוד הישיבתי

שכר לימוד
מופחת

תוכנית במשך
שלוש שנים

לפרטים: 077-9915237

או היכנסו לאתר המכללה: herzog.ac.il

תכנית מאו"ר מחנכות אוהבות תורה

חדש וייחודי במדרשת עז לישראל

כל הלימודים לתואר בהוראה B.Ed. – במדרשה

הצטרפי לשנה משמעותית במדרשה בירושלים
מקום לגדול בו, להתמלא, ולצאת מורה טובה,
עם חיבור עמוק ואהבת תורה!

ארבעה ימים בשבוע
במדרשה בירושלים

בשנה א'

יום לימודים אחד בלבד
(כולל עבודה מעשית)

בשנים ב' - ג'

בתוספת קורסים מרוכזים ומקוונים

אוירה חמה ומשפחתית

כל התואר באחריות ובליזוי המדרשה

תיתכן אפשרות למגורים

אפשרות להמשך ישיר לתואר שני בשנה ד'

אפשרות לשילוב חוג נוסף בשנה ב'*

רבנים שמלמדים במדרשה (רשימה חלקית):
הרב יאיר רמר, הרב איתן שנדורפי, הרבנית רעות לרר, הרבנית אחינעם ברקו,
הרבנית חווה ברין, הרבנית יוני האיתן, הרבנית נטע לביא

לפרטים והרשמה: נעמי 055-5576378

ראש המדרשה רעות לרר: 050-8751947

חפשי בגוגל: מדרשת עז לישראל ozleisrael.co.il

ההסמכה בתוכנית היא לתואר B.Ed. בהוראת תנ"ך ותושב"ע ממכללת הרצוג
*אפשרות להוספת חוג נוסף ממגוון החוגים הנלמדים במכללה

אהבנו פעם

אף פעם לא קיבלתי תגובות לטור לפני שכתבתי אותו, עד הפעם הזאת: הרמז שהעליתי בטור קודם בנושא גירושין בחברה הדתית, פתח פצעים עמוקים שמילאו לי את תיבת המייל

גם כשהגירושין הם מצווה, צריך לעשות אותם הכי נקי שאפשר. אילוסטרציה

צילום: שאטרסטוק

מחדש, אפשר בכלל לחשוב על "איש אחר". בגמרא יש גזרה שווה שחוזרת על עצמה פעמים רבות: "ויצאה - והייתה". משווים בין הלכות קידושין להלכות גירושין. ומלבד ההיגיון הפשוט, לפיו בדרך שבה נוצר קשר ניתן גם להתיר אותו, אני חושב שבמקרים שבהם אין ברירה אלא להתגרש, וכמובן יש כאלה מקרים, אז היציאה היא הווייה. כמוה כהתהוות מחדש.

למה שופטים?

אז למה דחוף לנו כל כך לשפוט? יש לנו איזה צורך מוזר להסביר את כל התקלות שמתרחשות באנושות כך שלא יאיימו עלינו. אם ההיא התגרשה כי היא קרייריסטית ובטח לא היה לה זמן להשקיע במשפחה, אז אני מוגנת. ואם ההוא התגרש כי לא מצא עבודה והיה ממורמר, אז אני מוגנת. אבל לכל הנוסחאות המתמטיות הללו אין אחיזה במציאות. צריך להניח להן, ולפתוח את הלב כלפי מי שממילא לא פשוט לו להתמודד.

ילדים

ועוד לא דיברנו על הילדים, ועל הקריעה שלהם בין שני ההורים, ופתאום שני בתים, ומעברים בלתי פוסקים. וכמה חשוב להיות אצילים ולא לנהל מלחמות עולם על גבם של הילדים האהובים שלנו, וכמה זה קשה כשהכול מתפרק והעלבון עצום, ולפעמים המלחמה הזאת היא פשוט מלחמת קיום שאסור להפסיד בה. אולי זה חלק מהקונספט של התורה, להדגיש שגירושין כשאין ברירה אחרת הם מצווה, כדי לראות בהם עבודת ה', וכמו כל עבודת ה' צריך לעשות את זה כמה שיותר נקי, כמה שפחות להכאיב.

גוד'בי

אחת התגובות הגיעה אליי מאישה בשם נועה סתרי. נועה התגרשה ללא ילדים, ונישאה בשנית לאחר שנתיים. מתוך היכרות עמוקה עם האתגר הזה היא הקימה קבוצת ווטסאפ שמיועדת אך ורק לנשים דתיות גרושות ללא ילדים. גוד'בי - ראשי תיבות: גרושות ודתיות בלי ילדים, על האתגרים המיוחדים לנשים הללו. ניתן לפנות דרך המייל: gluyat.lev@gmail.com

אלול

אלול עכשיו. זמן תשובה. זמן להזדמנות שנייה. ■

אז למה דחוף לנו כל כך לשפוט? יש לנו איזה צורך מוזר להסביר את כל התקלות שמתרחשות באנושות כך שלא יאיימו עלינו. אם ההיא התגרשה כי היא קרייריסטית ובטח לא היה לה זמן להשקיע במשפחה, אז אני מוגנת. ואם ההוא התגרש כי לא מצא עבודה והיה ממורמר, אז אני מוגנת. אבל לכל הנוסחאות המתמטיות הללו אין אחיזה במציאות

פחות. אבל הכאב הוא כאב.

לבד במבול

ממש כמו שהדהדו כמה מהנשים שכתבו, העובדה שהתחנכנו לכך שמה שמגדיר אותנו יותר מכול הוא המשפחה ובייחוד ההיבט הזוגי שלה, שמה את הגרושים הדתיים במקום מורכב מאוד. גם הרווקים סובלים, זה ברור, אבל כלפיהם יש התגייסות; לא זכו, עוד לא מצאו, נעזרו להם. אבל הגרושים, אלה שהאוצר כבר היה בידם, וככה נתנו לו ללכת לאיבוד? איך הרשו לעצמם? והמרכזיות הזאת של זוגיות כמגדירת האדם בתפיסה הדתית מקשה מאוד, גם במקומות שאסור לה להקשות. תחילה מניעות רבות מלהתגרש, גם כשהימים ובאמת אין ברירה ונעשה כבר הכול, אבל איך אפשר להכריז ככה קבל עם ועדה ועצמך על הכישלון, והרבה פעמים זה מהווה מצע לשיפוטיות לא הוגנת של החברה כלפיך. התורה מתחילה את סיפור האנושות בזוגיות, ומה זה אומר שהזוגיות שלך קרסה? התורה מתארת את הצלת האנושות על ידי תיבת נוח, וכרטיס הכניסה לתיבה הוא כמובן כרטיס זוגי, נוח ואשתו, שלושת בניו ונשותיהם. אפילו החיות באות זוגות זוגות. הגרושים בחוץ. זה אתה שם במבול, כן? ואף מטריה לא תעזור. המקום הזוגי

והנה התגובות

זה עוד לא קרה לי, טור שעוד לא התחלתי לכתוב וכבר המייל שלי עמוס בתגובות קורעות לב של ממש. רק רמזתי שבכוונתי לכתוב בקרוב על החלק הפחות מדובר בסצנה המשפחתית, הגירושין, ובפרט הגירושין בחברה הדתית, וכבר התוודעתי לפצע הפתוח הזה. וכיוון שהתגובות הגיעו עוד לפני שכתבתי מילה, אולי נכון לפתוח דווקא בהן לפני שאכתוב מילה משלי. הנה כמה ציטוטים בעילום שם ובהסתרת זהות מכמה תגובות, רק כדי להרגיש קצת:

"מאז שהתגרשתי אני לבד בשבתות, כי חברות שלי (אנחנו יחד מאז היסודי) אמרו לי שלא רוצות אותי בבית עם הבעל, שלא אקח להן אותו. חברה אמרה בגילוי לב שדווקא רוצה מאוד שאבוא, אבל בעלה חושש שייכנסו לי רעיונות לראש".

"מי שבאמת נפגע - זה הילדים שלי. כל אלה שדפקו על הדלת של האלמנה ושאלו אם אפשר לקחת את הבנים שלה לבית כנסת בשבת כדי שיהיה להם ליד מי לשבת, לא חשבו אי פעם לדפוק אצלי, הגרושה, בשבתות שבהן הילדים אצלי, ולשאל אותי את אותה השאלה".

"אחד הילדים אמר לי: אמא, את יודעת שאם היית מתגרשת לפני שהגענו ליישוב, בטוח לא היו מקבלים אותנו לכאן? לא חושב שבועדת הקבלה מקבלים גרושים".

"אחרי הגירושין עברתי למקום חדש - יישוב דתי. אם הייתי מגיעה עם בעל, היו מזמינים אותי לארוחות שבת, אני בטוחה. אבל בלי בעל לא מזמינים".

"אני גרושה בלי ילדים. לא מוצאת את עצמי בין הרווקות, ולא בין הנישואות. ההצעות לבחורה כמוני הרבה פעמים דלילות ואפילו מעליבות. בנים נרתעים מהסטטוס, גם אם הנישואים היו ממש קצרים. יש בנות שנמצאות הרבה זמן במשבצת הזאת..."

ואת זה כתבה לי מישהי שגוללה בפניי מסע זוגי איום ונורא, רב שנים ורב כאבים, והוא עדיין לא בסופו: "אז בעצם המסר שלי לאנשים שמסתכלים בהתנשאות מהצד ואומרים: 'אוי, למה הם לא הלכו לטיפול?' כל כך מהר מפרקים את הבית? המזבח בוכה...", אז אולי כן, אולי עדיף שהמזבח יבכה ואני אפסיק לבכות. אולי הקב"ה רוצה שאדאג לעצמי, הרי גם אני בת יקרה שלו. לא?

אז אל תשפטו. אל תחשבו אפילו לשפוט אותי אחרי כל מה שעברתי ואני עדיין עוברת ברגעים אלו ממש. לא יודעת מה יצא בסוף, אם אישבר באמצע או אצליח ללכת עד הסוף, כדי להציל את עצמי ואת ילדיי. מה שבטוח, גירושין הם אבל כבד. הם בדידות גדולה עוד לפני הגט..."

ועל מה מעידה העובדה שכל התגובות הגיעו מנשים? אני לא חושב שסבן מרובה מזה של הגברים הגרושים, אני חושב שכמו בתחומים רבים אחרים נשים למדו להביע את כאבן וגברים

“הגון עליכם בצלאל?”

החוק החדש לשינוי שיטת בחירתם של רבני ערים נושא בשורה בכך שהוא מחייב מינוי מייד של רב ומערב את מועצת הרבנות כדי להבטיח את איכות המינוי, אך עם זאת הגדלת כוחו של הציבור המקומי בהליך הייתה מתיישבת יותר עם ההלכה

מרוטנבורג פראג, סימן אלף כב).

רבני הרשויות המקומיות: תמונת מצב

לפני בחינת הטייטה של הצעת החוק הנוכחית יש לעמוד על מצבה הנוכחי של הרבנות ושל החוקים הקיימים. בדוח מכון משפטי ארץ (“רבנות ללא רבנים”, אתר דין תורה) מלפני שלוש שנים מצאנו כי בחמישים רשויות מקומיות בישראל, שהן יותר משליש מכלל הרשויות היהודיות בארץ, לא מכהן רב במינוי של קבע. בחלק מהרשויות לא מכהן רב במינוי של קבע כבר עשור ואף יותר מזה (בהוד השרון למשל לא מכהן רב משנת 2001). בפועל קצב המינוי של רבני הרשויות המקומיות נמוך מאוד, ללא קשר לזהותו ולשיכו המפלגתי של השר לשירותי דת.

נוצר מצב שבו לשר הדתות יש סמכות (ותמריץ) לפתוח בהליך בחירת רב עיר רק ברשויות שבהן יש סיכוי שימונה רב שהוא חפץ ביקרו. ככל הנראה, זו הסיבה העיקרית לקצב המינוי הנמוך של רבני רשויות מקומיות, ללא קשר לשיכו הפוליטי של שר הדתות

מבחינה חוקית, כל זמן שהחוק החדש לא התקבל, מינוי רבני ערים מוסדר בתקנות שקובע שר הדתות. משמעות הדברים היא ששר הדתות שולט לבדו בקביעת הכללים למינוי רבנים. זאת ועוד, על פי התקנות הנוכחיות, השר רשאי להחליט אם והיכן ימונה רב. למרות השינויים הרבים שעברו התקנות, עיקרון זה לא שונה. נוצר מצב שבו לשר הדתות יש סמכות (ותמריץ) לפתוח בהליך לבחירת רב עיר רק ברשויות שבהן יש סיכוי שימונה רב שהוא חפץ ביקרו. ככל הנראה זו הסיבה העיקרית לקצב המינוי הנמוך של רבני רשויות מקומיות, ללא קשר לשיכו הפוליטי של שר הדתות.

חריגה ראשונה ומבורכת הייתה בממשלה הנוכחית, שמינתה עד כה ארבעה רבנים, גם מהציונות הדתית וגם חרדים, בתוך חצי שנה, וכעת נאלצה לעצור עד לבחירות לרשויות המקומיות.

זאת ועוד, בתקנות נקבע כי שר הדתות רשאי למנות חלק מחברי הגוף הבוחר את רב העיר. גם עיקרון זה לא שונה, למרות כל השינויים בתקנות. כך למשל השר (דאז) מתן כהנא צמצם את מספר חברי הגוף שממנה שר הדתות לכדי שלוש מחברי הגוף הבוחר, אבל לא ויתר על

הדפסת ספרים ממאגרים של ספרי קודש

שאלה: ספרים רבים מצויים בהסכמה במאגרי מידע, למשל אוצר החכמה, וניתן ממש להדפיסם בקובץ PDF. האם משמעות הדבר שמותר להדפיס את כל הספר, משום שבעצם ההסכמה להכניס את הספר לשם הסכימו גם לכך (כמובן לא למטרות רווח)? השאלה מתייחסת גם לאדם שאין לו תוכנה כזאת, אך מצד שני היא קיימת בהמון ישיבות או מוסדות, כך שעקרונותיה הוא יכול להדפיס שם.

תשובה: בתוכנות ובאתרים מסודרים השומרים על כללי זכויות יוצרים ומאפשרים הורדת ספר, ניתן להוריד את הספר, ולא לחשוש שיש בזה פגיעה בזכויות יוצרים (בדרך כלל הדפסת ספר שלם באופן פרטי עולה בערך כמו קניית ספר, ולכן מדפיסים בעיקר ספרים שאין בשוק).

הרב משה מאיר אבינר

תפילת תשלומין לאשה

שאלה: אישה המקפידה להתפלל שלוש תפילות ביום, האם יכולה להתפלל תפילת תשלומין אם פספסה תפילה?

תשובה: אישה המתפללת שלוש תפילות ביום - אשריה ואשרי חלקה, עם ישראל זקוק לתפילות.

לכן כאשר הפסידה תפילה דינה כדין גבר המפסיד תפילה, ותתפלל תפילת תשלומין סמוך לתפילה שלא נאמרה בימי חול ושבת (הליכות שלמה יג הערה ח, יד).

הרב יצחק בן יוסף

סליחות מראש חודש אלול לאשכנזי

שאלה: אני אשכנזי, וביישוב שאני גר בו יש רק בית כנסת ספרדי. למיטב ידיעתי אשכנזי אמור להגיד סליחות רק מראש חודש תשרי. האם אני צריך לומר סליחות ארבעים יום כמו הספרדים, משום שאני מתפלל בנוסח ספרדי ולא אשכנזי?

תשובה: ראשית, אשכנזים אומרים סליחות לא רק בימי התשובה של חודש תשרי, אלא מתחילים לומר סליחות לקראת סוף חודש אלול - במוצאי השבת האחרונה של החודש, או במוצאי השבת שלפני האחרונה (כאשר ראש השנה חל ביום שני, כמו השנה, או כשהוא חל ביום שלישי, מתחילים לומר במוצאי השבת שלפני האחרונה).

לגבי שאלתך: אם אני מבין נכון, בענייני הלכה באופן כללי אתה נוהג כמנהג האשכנזים, אבל בנוסח התפילה אתה מתפלל בנוסח הספרדי, משום שבית הכנסת הוא ספרדי. אם כך, גם לגבי הסליחות אתה יכול להפריד בין הנוסח לבין עצם אמירת הסליחות, דהיינו תתחיל לומר סליחות רק בסוף אלול כמנהג האשכנזים, אף שהנוסח של הסליחות שתאמר יהיה נוסח ספרדי, כמנהג בית הכנסת.

הרב שמואל אריאל

סמכות זו. חשוב להדגיש כי אין כל הצדקה תורנית להשפעתו המכרעת של שר הדתות על בחירת רב מקומי.

בחינת נקודות עיקריות בהצעת החוק החדשה

על רקע כל האמור לא ניתן להתעלם מהיתרונות הגדולים שיש בהצעת החוק החדשה. ראשית, היא קובעת כי נוהל בחירת רבני ערים יהיה מעתה בחקיקה ראשית, ולא יהיה מוסדר בתקנות הנמצאות בשליטתו של שר הדתות. שנית, היא קובעת כי שר הדתות חייב למנות רבני ערים, והדבר אינו נתון לשיקול דעתו. בכך יש מענה לעיקרון התורני הראשון הקובע שיש צורך במינוי רבני ערים.

בעניין הגוף הבוחר את רבני הערים התמונה מורכבת יותר. הצעת החוק קובעת כי הרכב הגוף הבוחר יהיה כזה: חצי ממנו - חברי מליאת הרשות המקומית וראש המועצה הדתית, רבע ממנו - נציגי מועצת הרבנות הראשית, ורבע ממנו - נציגי שר הדתות. כאמור, לא ניתן להצדיק את מקומם של נציגי שר הדתות בגוף הבוחר. לעומת זאת, השילוב של נציגי מועצת הרבנות הראשית הוא בשורה של ממש. לפיכך היה עדיף שחצי מהגוף הבוחר יהיה מבוסס רק על חברי מליאת הרשות המקומית, והחצי השני על חברי מליאת מועצת הרבנות הראשית כולה (ולא על נציגים מטעמה), וכל מליאה תצביע בקלפי נפרדת.

ואולם, גם על פי ההצעה הנוכחית, הרכב הגוף הבוחר מבטיח באופן סביר שהרבנים שייבחרו יהיו אלה שיוזכו לאמון הציבור וגם יהיו ראויים לתפקידם. שהרי על פי החוק החדש, דרך המלך למינוי רב היא שראש הרשות יגיע להסכמות עם רוב חברי המליאה של הרשות, ובכך יבטיח שהמינוי מקובל על הציבור. כדי להגיע לרוב בגוף הבוחר, תידרש תמיכה של לפחות חלק מחברי מועצת הרבנות הראשית, שיבטיחו את איכות המינוי. בהקשר זה חשוב לציין כי מועצת הרבנות הראשית כוללת רבנים מגוונים, מכל המגזרים והזרמים (למשל הרב שמואל אליהו והרב יעקב שפירא), ולכן לא ניתן לראות בה מוסד שמנוהל כגוף אחד בעסקאות פוליטיות.

לסיום שתי הערות על הביקורות שסופג החוק החדש. חלק מהמבקרים משווים את החוק לדגם האידיאלי על פי הבנתם, במקום להשוות אותו למצב הקיים שבו שר הדתות קובע את הכללים (בתקנות) וממילא בתהליך כולו. כמו כן המבקרים מהמכוונים הליברליים טוענים בתוקף שיש להפקיד את מינוי הרבנים רק בידי הציבור, אולם בה בעת המכוונים עצמם מתנגדים להצעות להעביר את בחירת השופטים לידי נציגי הציבור, בטענה שהדבר יפגע באיכות המינויים. מנוגדת לכך עמדת מכון משפטי ארץ העקבית, והיא שבשתי הסוגיות יש להקפיד גם על המומחיות וגם על הסכמת הציבור. ■

הרב עדו רכניץ הוא מנהל המחקר במכון משפטי ארץ

שוברים את הכלים ולא משחקים

צילום: שאמרסטוק

"מאיה משגעת אותי, היא לא יודעת מה היא רוצה. כל פעם משנה את דעתה. אני אפילו מרגיש שהיא משלה אותי כל הזמן ואפילו נהנית מזה" התלונן חזי "אני משלה אותך? איך אתה יכול להגיד שאני נהנית מזה? רק המח המעוות שלך יכול לחשוב על כאלה דברים" הטיחה בו בארסיות

"אתה יכול לתת לי דוגמא?" פניתי לחזי "דוגמא? בואי תתלווי אלי ליום בחיי של חזי ותראי אלפי דוגמאות. היא באה אלי לפני חודש ואמרה שכל החברות שלה נוסעות לחופשה משפחתית בחו"ל ורק אנחנו לא. כשהגעתי לעבודה מיד אחרי שהיא סיפרה לי את זה, התחלתי לחפש טיסות, מלונות, רכבים להשכרה.

כבר בניתי תוכנית שלמה עם מסלולים ועלויות, השקעתי בה שעות. בערב, כשבאתי לשתף אותה בכל התוכנית, היא אמרה לי שהשנה לא נראה לה שזה יתאים שנטוס.

בשניה אחת פירקה לי שעות של עבודה על החופשה"

"מה אתה רוצה? לרון יש מחנה קיץ השנה ודפנה יש חזרות להופעת סיום של החוג ריקוד, זה לא מתאים, יש גם מציאות שצריך להתאים את עצמנו אליה. את יודעת מה הוא עשה כשאמרתי לו את זה?

הוא קימט את כל הדפים שעבד עליהם שעות, זרק אותם לפח בעצבים וצעק עלי שלא אדבר איתו על זה יותר"

"חזי, מה הרגשת שגרם לך לכעוס כל כך?" שאלתי

"הרגשתי שהיא מזלזלת בי. במילה אחת מחקה אותי!"

אני הולך וטורח שעות על גבי שעות ופתאום בערב היא מתהפכת ואומרת לי משהו אחר, היא "שרפה" את כל ההשקעה שנתתי פה, כאילו אני חסר משמעות.

זה פוגע, מעצבן, מעליב ובאמת שלא בא לי להשקיע בכלל כשזה היחס שלה אלי" ענה

"תראה חזי, אתה כל כך אוהב את מאיה ורוצה מאוד להשקיע את הכוחות שלך לכיוון שלה, זה התנועה שניסית לעשות פה. בוא רגע ננסה לנתח את זה יחד ונתבונן על התמונה מזווית קצת אחרת.

התנועה הטבעית הנכונה והמתקנת של האיש הוא להשפיע את הכוחות שלו על אשתו, לכוון אליה את האנרגיות ואת כל הכח העוצמתי שקיים בתוכו.

הטבע שלך, הוא רצון לקחת את האורות שלך ופשוט להנחית אותם מלמעלה על מאיה, במעין אמונה שהיא מחכה והיא מוכנה לקבל את זה. אתה צריך להבין שאין כזה דבר באמת, זה דמיונות שוא "או איך אני אמור לממש את זה?" שאל "לפני שאתה מתחיל להפעיל את הכוחות שלך, אתה צריך לעבוד איתה ובשיתוף צעד צעד.

לשאול אותה שוב אם זה בטוח מסתדר מבחינת תאריך החופשה, לראות איך היא מרגישה כלפי זה.

אחר כך לשתף אותה ביעד שמצאת ולבדוק אם כמות הימים מתאימה ואז שוב לחזור ולחפש בתיאום ובחשיבה משותפת. לאורך כל הפעלת הכוחות שלך אתה צריך לבדוק איפה היא מונחת.

האורות שלך צריכים לעבור כל הזמן התכוונות על מנת שבאמת יקלטו ויבואו למימוש בעולם הזוגי שלכם.

ואת מאיה תפקידך להבין שזו האחריות שלך להביא את הרצון המדויק. כי את הכלי והוא לא יכול לנחש לבד.

לא באמת ראית אותה אלא ראית את עצמך.

אתה לקחת את כל האנרגיות האלה שטעונות אצלך ושרק מחכות להשתחרר ממך החוצה ואז אתה פשוט שופך אותם עליה כמו פצצה, זה כמו לקחת ג'ריקן ולרוקן אותו לתוך כוס קטנה שלא יכולה להכיל כל כך הרבה....

ואז, כשאתה שומע שהכוס לא באמת יכולה להכיל את כל הכוחות שלך, אתה נשבר ולא מסוגל ובצדק להכיל את הסיטואציה הזו.

חשוב מאוד שתבין, כל הפעולה הזו של לקחת את כל האורות ובבת אחת לנסות לממש אותם אצל מאיה היא פעולה שסופה להשבר, כי מאיה לא באמת יכולה להכיל את כל האורות שלך וזו חוויה שמשתחררת שוב ושוב.

התמלאת בציפיות ותקוות שמאיה תשמש בחופשה שארגנת, אתה מרגיש שאתה מביא את כל כולך לידי ביטוי אבל זה לא מתממש וזה שובר אותך.

השבירה נוצרת מטבע הדברים ששניכם בני אדם ושניכם שקועים באינטרסים שלכם באופן טבעי, אז היא לא יכולה להיות בטבעיות כלי מותאם לאורות הרבים שלך, וזה נשבר שוב ושוב"

"זה ממש הזוי אני נותן את כל כולי וגם זה לא טוב?! לא מבין מה העבודה השונה שאני צריך לעשות?" שאל "בקשר זוגי, על מנת שהוא יצליח, צריך לעשות עבודה שהיא מעל הטבע שלנו.

חנה דיין - טיפול זוגי ופרטני לנשים
במשברי חיים ברוח הפסיכולוגיה היהודית
קליניקה פרטית במרכז
מטפלת ומייעצת גם בזוג ובטלפון
מייל: hanna.tipul@gmail.com
לכל המאמרים: www.hannad.co.il
(טיפול פרטני לגברים ניתן על ידי מטפל)

קוראים על דברים שקורים

אליעד סעדה

חשוב לדעת

צילום: איתי בלסון

קיץ במועצה לשימור אתרים

במהלך חודש אוגוסט, יפתחו 70 אתרי מורשת בכל רחבי הארץ ויציעו סיורים מודרכים במחירים מיוחדים ומסובסדים בקיץ משפחתי באתרי מורשת. ובצפון - משרד המורשת, המועצה לשימור אתרים, רשות הטבע והגנים ורשות העתיקות מציעים סדרת אירועים משותפת במהלך שני סופי שבוע: קיץ מורשת בצפון. במהלך הפסטיבל יפתחו 11 אתרים ללא תשלום ויציעו הקרנות סרטים, הופעות מוסיקליות, סיורים מודרכים, סיורי עששיות, הפנינג מורשת, חפירות ארכאולוגיות, הרצאות, פינות יצירה וגם הופעה בהפקת מקור מיוחדת לפסטיבל בה יארחו עילי בוטנר וילדי החוף את אליעד, אליאנה תדהר ועקיבא.

פרטים נוספים על כל האירועים באתר המועצה לשימור אתרים: <https://shimur.org/>

חשוב לדעת

צילום: תדיראן

מפעל האלומיניום החדשני של תדיראן

קבוצת תדיראן מרחיבה את זרוע פעילות האנרגיה המתחדשת, ולשם כך הקימה מפעל אלומיניום חדשני שיתמקד בייצור פרופילי אלומיניום עבור קונסטרוקציה למערכות סולאריות, לצד ייצור פרופילי אלומיניום לשוק התעשייתי. זהו המפעל השלישי שתדיראן גאה לפתוח בישראל - מפעל האלומיניום מצטרף לפעילות הייצור הנוכחית של תדיראן, אשר כללה עד כה את מפעל הפיתוח והייצור למזגנים בעפולה שהוקם בשנת 1981 ואת פעילות תדיראן סולאר בתחום העיבוד של קונסטרוקציה למערכות סולאריות המתבצעות באתר החברה בקרית גת. במפעל החדש השקיעה תדיראן כ-27 מיליון ש"ח, והוא משתרע על שטח כולל של אלפי מ"ר. להערכת החברה, המפעל יאפשר לחברה לצמצם את היקף ייבוא פרופילי האלומיניום לצורך פעילות האנרגיה המתחדשת.

תרומה מיוחדת מצרכת

ארגון נשות הדסה העולמי, "הדסה אינטרנשיונל" והמרכז הרפואי הדסה, הודיעו היום על התרומה הנדיבה ע"ס 5 מיליון יורו שהתקבלה מתורמת צרפתייה אשר ביקשה להישאר בעילום. באירוע ההכרזה על התרומה יוצאת הדופן, השתתף פרופ' מסאס והודגש כי תרומתה של הגברת מיועדת לתמיכה במחקר בתחומי אונקולוגיה ילדים ותוביל לתגליות ולפריצות דרך ותשפר עוד יותר את איכות הטיפול בחולים צעירים הנאבקים בסרטן בבית החולים הדסה עין כרם. התרומת, החליטה להעניק את ההוקרה המשמעותית להדסה לאחר חשיפתה לפעילות ההומניטרית הנרחבת ויוצאת הדופן של צוותי המרכז הרפואי הדסה במהלך חודשי הפלישה הרוסית לאוקראינה.

חשוב לדעת

צילום: דבורה דסה

שיתוף פעולה נדיר

לא כל יום מתכנסים תחת מטרה משותפת שופטי בית המשפט העליון, דיינים מבית הדין הגדול, פרופסורים בעלי שם, רבני ערים, רבני קהילות וראשי ישיבות, וכן עורכי דין מהשורה הראשונה. אירוע ייחודי מסוג זה עומד להתקיים ברחבי הארץ והעולם בשבוע הקרוב. עמותת "מורשת המשפט בישראל" בשיתוף

פרופ' נחום רקובר

משרד המשפטים עתידה לקיים בשבוע הקרוב את "שבוע המשפט העברי". בהובלת חתן פרס ישראל והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה בעבר פרופ' נחום רקובר, ייחשפו בפני הציבור הרחב ערכי המשפט העברי, זיקתו האקטואלית האמיצה למשפט המודרני, ויכולתו להשביח את איכות החיים של אזרחי מדינת ישראל.

המיוחד של אליעד

חמסה על צהר

לאחר 5 שנות פעילות, צהר מציגה את הנתונים לשנת 2023. במחצית הראשונה של השנה הצטרפו לצהר 96 עסקים לעומת 79 בתקופה המקבילה אשתקד, כאשר חלקם היו ללא כשרות כלל וחלקן עברו מהרבנות, כיום קיימות כ-400 מסעדות ועסקים המחזיקים בכשרות צהר, במערך כשרות צהר עובדים עשרות משגיחים ומפקחים. כשלמעלה מ-40% נשים המקיימות בפועל את פעולות ההשגחה ומועסקות ישירות על ידי כשרות צהר. מיום כניסתה של כשרות צהר לשוק, תחום הכשרות הפך למקצועי ושיירות יותר עבור בתי העסק. בעלי העסקים פוגשים לראשונה גוף כשרות בו הם מקבלים תמורה מלאה לתשלום, בתמחור ההגון, בנוכחות המשגיחים בפועל בבית העסק והן בשקיפות וההוגנות. בכשרות צהר קיימת הפרדה מוחלטת בין משגיח הכשרות לבין בעל העסק. כל המשגיחים והמשגיחות מועסקים ע"י גוף הכשרות ובכך נשמר טוהר ואיכות הבקרה. לינק לאתר: <https://www.tzohar.org.il/>

אוגוסט של סליחות ברחובות

לאחרונה הושק מיזם "סיור סליחות", פרויקט תרבותי של אומנות, מוסיקה, היסטוריה וספרות, שנועד להנגיש לציבור את פיוטי הסליחות ותפילות הימים הנוראים. עתה, יוצא הפרויקט "סיור סליחות" לסבב הופעות בערים רחובות, ירושלים ואשדוד. המופע המרגש יתקיים בתאריך 31.08.23 בבית העם - היכל התרבות רחובות במהלך האירוע, יבצעו חברי "אנסמבל הפיוט" את פיוטי הסליחות במופע "סיור סליחות" יושמעו הלחנים החדשים לפיוטים העתיקים וכן לחנים מסורתיים בביצועים חדשים. על הבמה יעלו 18 מוסיקאים מהרכב אנסמבל הפיוט ויפייטו מהפיוטים המרגשים בשירה המלווה בכלי הקשה.

צילום: יוסי וילני

יין ישמח לבב אנוש

המזון יינות טובים יוצאים תחת ידיהם של יקב טורא, המיוחד והמובחר הוא Mountain peak. בימים אלו היקב מוציא לשוק את בציר 2020 המורכב מ-קברנה סוביניון 54%, מרלו 30%, פטיט ורדו 11%, קברנה פרנק 5%. היין התיישן כ-22 חודשים בחביות. היין בעל צבע אדום ארגמני עז עם ניחוחות פרי שחור בשל וגרגרי יער, תיבול קל של פלפל שחור, ציפורן ומנטה, בפה יין אלגנטי מאד עם מבנה טעמים מרשים, גוף מלא וחומציות מאוזנת המבטיחים פוטנציאל התיישנות גבוה. מחיר לצרכן: 234 ש"ח

צילום: יקב טורא

כריש בנוחות

שארק, מותג שואבי האבק המוביל והנמכר ביותר בארה"ב מבית-SHARK NINJA, משיק שואב שוטף אלחוטי WD213 HYDRO VAC עם שלוש פעולות במוצר אחד - שאיבה, שטיפה וניקוי עצמי לשאיבה עוצמתית ושטיפה יסודית באותו הזמן. המוצר מתאים לכל סוגי המשטחים ומצויד במברשת אנטי מיקרוביאלית, כולל נוזל ניקוי בטכנולוגיית ANTI ODOUR למניעת ריחות רעים, מסך דיגיטלי חכם לניקוי יומיומי של כל סוגי הלכלוך והמשטחים. ניתן לרכוש בעלות 1,890 ₪ ברשתות החשמל המובחרות והמשווקים המורשים ואתר היבואן. <https://sarig.com>

ממנהל למנהיג קהילה

'טרסט אסטרטגיה' המלווה ב-20 השנים האחרונות מוסדות חינוך ברחבי הארץ השיקה אתר שיווק חינוכי ראשוני מסוגו. ערב ההשקה התקיים בגבעת שמואל בהשתתפות עשרות משתתפים בהם מנהלי חינוך ושותפי דרך. מנכ"ל החברה צביקה טרוסט, אסטרטג מוביל בעולם החינוך, הציג את הכלים שפיתח לטובת מנהלים ומנהלות תחת הקונספט "גלו את הסיפור החינוכי שלכם לעולם". בין המשתתפים באירוע היו גם השחקן והיוצר נעם יעקובסון, ישראל שלו מנהל אגף החינוך בחריש, שחר שאער ממשרד החינוך, היועץ האסטרטגי רמי הוכמן, נעמה כהן מנהלת השיווק באקדמית שאנן ועוד מנהלי מוסדות.

צילום: איתי בלסון

חגיגות: בורס

עולים להר הזיתים

כמיטב המסורת של 'קרן אביה'

והביאורדים אל הר קדשי

'קרן אביה' מזמינה אתכם לאירוח שישי - שבת חווייתי בהר הזיתים

במלון | שבע הקשתות,
מול הנוף היפה בעולם

ט"ו-ט"ז אלול
תשפ"ג (01.09.2023)

שבת
כר' כי תבוא

נחאל אלון
חנן זומר

מרדכי (מוטי) כהנא
תא"ל מיל', סגן ראש המכל" לשעבר

ר"ד מרדכי קידר
מורה

יוני מיר
עורך, 14 רדיו 103FM

הרב בן ציון אלנאי
ראש מוסד צו"מ מרובן

שישי - שיחות ומעיימות | קבלת שבת מוזיקלית | שבת - תפילת ערב בסגנון קרליבך
במצפה רחבעם, מול הר הבית | עונג שבת ומיש חסידי, ארוחות יד המלך, שיחות, סיורים,
תצפית מבית החושן ועוד...

קרן אביה

לעני אביה יהושע זיל גולדברג

להזמנות: ריבקי - 050-9287878

rivkisb@gmail.com

קריית הלאום
בקרית הלאום, "רובע משרד החוץ" היוקרתי, 3, מושקעת, מרפסת מדהימה צופה לשרד, מטבח משודרג, חשמל חכם, חימום תת רצפתי, מעלית (שבת), מוחסן, קרובה לאפרקים, סינמה סטיי, הרכבת הקלה והרכבת לתל אביב, בלעדי "אנגלו סכסון ירושלים" 077-9973539, יחזקאל: 053-5559609

קריית יובל
בקרית יובל (מורדות עין כרם) + 5 מרפסת גדולה, בניין חדש ומטופח, נוף, מבצב מעולה, קרוב לרכבת הקלה, ליעין כרם, מרכזים רפואיים הדסה ושערי צדק, פארקים, בלעדי "אנגלו סכסון ירושלים" 077-9973539, 053-6277130

קריית משה
במיקום מעולה בקריית משה, דירת 3.5 חדר, מרווחת, פונה לנוף מקסימל של הרי ירושלים, מרפסת סוכה, 2,750,000 ש"ח. בלעדי "לירו אנגליה" 052-2674591, www.roth-anglia.com

רכב

מכוניות פרטיות

סקודה
סקודה קודיאק אקסלוסיב, 2018, 4x4, כחול כהה מטאלי, 7128,000 ש"ח, 130,500 ק"מ, 050-5271249

שידוכים

שידוכים

בן זוג
הכל מול בחיים, וצריך לנסות. מחפשת בן זוג, עד גיל 64. 052-3374405

סרוג, 57, עם שמחת חיים ונתינה. מעוניין בדומה. וואטסאפ: 054-6818653

נופש

נופש

גליל מערבי
"חופש להורים דרוור לילדים" במושב ליד נהריה, יחידות אירוח למשפחות, שפע של אטרקציות לילדים, בריכה מחוממת, מטבח, חדר אוכל גדול וחדר תפילה. והכל באווירה ספירית ודתית. 052-8669090, 04-9969141

בשלומי, וילת אירוח, 5 חדרים, 4 חדרים גדולים + חדר ילדים + גינה + מרפסת + בריכה פרטית במתחם פרטי. 050-6415469, 054-3987505

גליל עליון
וילת נופש מרווחת, באור הגנוח, מול מירון, 8 חדרים + סלון, בריכה ומתקני חצר. 058-7180490, 058-6130008

טבריה
בטבריה, דירת נופש, צמודה לטיילת ולכנרת, מטבח-כשר, מרווחת, גיקוי, מתאימה לעד 10 אנשים. גנישה. 054-9334713, 052-6064240

בטבריה, דירת נופש גדולה, יפה ומאובזרת, סמוכה לכנרת עם נוף פסטורלי. 053-3582296

נדל"ן

דירות

מכירה

בית חורון

בית חורון, בית פרטי, 7 חדרים, 3 קומות, 180 מ"ר. 054-3550242

גבעת שמואל

לתיכון KEN נדל"ן דרושות דירות למכירה, ג. שמואל/פ"ת, לקונים רציניים אחרי מכירת דירה. להערכת נכס/פגישה עימן (ללא תשלום) התקשרו למשרד: 0508-755-755 חזקי יוט

למכירה, חדשה בשוק! הרינון - בית וקאנטרי, 4 חדר, מרווחת, מרפסת לנוף מערבי, 11-ק, חניה מקורה, כינסה מיידית. בבלעדיות חזקי יוט: 0508-755-755

KEN נדל"ן

פתח תקוה

בב"ת, למכירה, דירה מושקעת בכפר גנים 1, קומה ראשונה, מעלית, 5 חדרים, 3 שירותים, מרפסת, מחסן, חניה. 3,920,000 ש"ח. 054-6204281

"חס נכסים" - למכירה בכפר גנים ג', בר"ח דוד שמחי המבוקש, דירת 6 חדרים גדולים, חדר מתבגר, מטבח מסודר, 2 חניות מקורות, 2 מעליות, אחת שב. יודעה הם: 050-3003455

"חס נכסים" - למכירה בכפר גנים ג', ברחוב בן גוריון, דירת 5 חדרים, בקומה הראשונה, הבניין הוא פנימי. דירה שקטה מאוד, קרובה לקניון ולמרכז קניות. 2 חניות. יודעה הם: 050-3003455

"חס נכסים" - למכירה בר'ח ג' צבי, 4 בכפר גנים ב', דירת 4 חדר, מסודרת, קומה שנייה, חניה + מעלית. יהודה היא: 050-3003455

למכירה, 5.5 חדרים, 135 מ"ר, באזור שקט בפתח תקווה, מעלית, 3 כינוני איור, חניה. 0522-256266

קצרין

בקצרין, 4 חדרי שינה + סלון ומטבח openspace 120 מ"ר מאחורי חניה מלפנים. יגנה מ.טוב, ש"ח. תיווך 1,550,000 ש"ח. 050-8875524

A.B. טל': 052-256266

נדל"ן

ירושלים

דירות

מכירה

גילה

גבילה, עסקה מעולה! במיקום מוציין (הגנת), 3 חדר, קרוב למרכז המסחר, לתחבורה ציבורית ולקו תחנת הרכבת הקלה, נוף פנורמי מקסים. 050,000 ש"ח. בלעדי ל"רוט אנגליה" 052-2674591 יותנן.

www.roth-anglia.com

עיר גנים

למכירה, בבנין מחדש, דירת 5.5 חדרים בעיר גנים, 110 מ"ר, מטבח גדול, 4 חדרים, 2 מרפסות, 2,520,000 ש"ח. 058-6370323

פסגת זאב

בפסגת זאב צפון (שמחה הולצברג), 4 מרווחת ומוארת, קומה 4, חדר (דו-חגורה), מרפסת שמש, חניה פרטית, בניין מטופח, קרובה למסודות חינוך, תח"צ, קופ"ח, פארקים וגינות, פנייה מיידית, בלעדי! "אנגלו נכסן ירושלים" 077-9973539, מיכל: 053-5252421

Brilliant & co.

**סופרמקצועית.
סופריצירתית.
סופראנושית.
למשרה סופר שווה!**

ניסיון של שנתיים לפחות בניהול לקוחות
היכרות עם עולם הפרסום הדתי-חרדי
יחסי אנוש מעולים
תנאים טובים למתאימים

קו"ח לדוא"ר: Brilliantandco.jobs@gmail.com

"אוי לה לספינה שאיבדה קברניטה"

ברוך דיין האמת

משפחת אהבת חיים ורשת דעת
דומעים, כואבים ואבלים עם עלייתו לגנוי מרומים
של ראש הישיבה

הרב יששכר וסרלאוף

ז"ר

שהעמיד תלמידים הרבה על רגליהם,
הפיח נשמה ורוח בלבבות והמשיך את
דרך החינוך המסורה לנו מאבותינו ורבותינו
באהבה ובמסירות אין קץ

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים

זבולון אורלב הרב אלי ניסנהולץ דני הירשברג
י"ר ראש הישיבה מנכ"ל

הצטרפו לרשימת קבוצה הרכישה שלנו
ותהנו כל חודש מרשימות ספרים חדשה ומתחדשת

7 ספרים ב-149₪

יש לנו מבחר ספרים מכל

המו"לים האהובים עליך ואתה יכול למצוא
רבי מנחם, קלאסיקות, וכל מה שבניהם

תחסכו
עד
70%

052-5698588

שלחו וואטסאפ ותרשמו לקבוצת רכישה של הספרים הזולים בישראל

עמינדב
שירות לאומי סכל הלב

**דרושים
לעמותת עמינדב**

רכז תחזוקה באזור המרכז והסביבה

- דרישות התפקיד:
- ידע וניסיון באחזקת בתי מגורים (חובה)
- אינסטלציה, חשמל, מעולים ומוצרי חשמל ביתיים.
- עבודה בשעות לא שגרתיות
- ראש גדול ואחריות אישית
- יחסי אנוש טובים
- יתרון לתעודות חשמלאי ומיזוג אוויר
- משרה מלאה + רכב

קו"ח למייל: mdiur@aminadav.org.il

עובדת למחלקת שיווק וגיוס

- דרישות התפקיד:
- ראש גדול וניסיון בתחום
- אקדמאית
- הכרות עם עולם השירות הלאומי (יתרון)
- ניידות
- היקף משרה 75%

קו"ח למייל: lorelfassi@gmail.com
או 7: 0524543312

**הממונה על מתן היתרים
בשטחים תפוסים לצרכים צבאיים
(צו תשמ"ב - 997)**

הודעה על הפקדת מערכת הנחיות (תפיסה צבאית צו 997) מספר 310/ת/3/1
שינוי למערכת הנחיות מספר ת/310/3
הנמצאת בגוש פיסקאלי מס' 8 באדמות הכפר מג'דל בני פאד'ל, בחלק ממוקע אר ריחה.
מקום התכנית: אזור התעשייה מעלה אפרים.
מטרות התכנית: 1. שינוי יעוד מאזור מלאכה ותעשייה לאזור תעשייה ואחסנה לחומרים מסוכנים. 2. ביטול כביש פנימי ואיחוד מגרשים. 3. ביטול שטחים ציבוריים. 4. קביעת הוראות ומגבלות בניה בתחום אזור תעשייה ואחסנה.

בהתאם לצו בדבר מתן היתרים לעבודות בשטחים תפוסים לצרכים צבאיים (יהודה ושומרון) (מס' 997) התשמ"ב-1982 (להלן: הצו) או לתקנות אשר הותקנו לפיו, מודיעה בזה הממונה לפי הצו או וועדת משנה להתיישבות על הפקדת מערכת הנחיות מס' 310/ת/3/1 שינוי לתכנית מפורטת מס' ת/310/3. מערכת ההנחיות נמצאת במשרד לשכת התכנון המרכזית בבית אל ו/או משרד מהנדס ועדה מיוחדת לתכנון ולבנייה מעלה אפרים 90638 טלפון: 02-9941221. ויכול כל אחד לעיין בה ללא תשלום בימים ב', ג', ה' בשעות 10:00-14:00. נוסח זה הינו הנוסח המחייב של מערכת ההנחיות.

בנוסף, ככלל, יפורסם עותק מן התכנית גם באתר האינטרנט של מנהל התכנון בישראל www.iplan.gov.il.
ואולם אין מדובר בעותק מחייב ואין בפרסומו של עותק זה כדי להשפיע על מנין הימים לצורך הגשת ההתנגדויות, כל מי שיש לו עניין בתכנית ורואה עצמו נפגע ממנה, רשאי להגיש את התנגדותו המנומקת. התנגדות זו תוגש בכתב בציורף כל המסמכים התומכים בהתנגדות, לרבות מפה או מסמכים אחרים המאפשרים זיהוי מיקומו של הנכס שבבעלות המתנגד וכן המוכיחים את זיקתו של המתנגד לתכנית. באזורים לא מוסדרים, לא יילקחו בחשבון נסחי רישום של משרד מס רכוש ללא צירוף מפה טופוגרפית מצביה הערוכה ביד מודד מוסמך המתארת את הנכס, מיקומו, גודלו, וכו', וכן לא תילקח בחשבון התנגדות בלתי מנומקת ומבלי שהוכחה זיקתו של המתנגד לתכנית המופקדת. כן יש לצרף תצהיר, המאומת ע"י עורך דין והמאמת את העובדות שעליהן התנגדות מסתמכת. רשאי המתנגד לפרט את הצעותיו לשינוי התכנית אם ברצונו לכך. על המתנגד לפרט את כתובתו הפרטית ומס' הטלפון שלו. את ההתנגדות יש לשלוח למשרד לשכת התכנון בבית אל, ת.ד. 16 או למשרד מהנדס הוועדה המיוחדת לתכנון ולבנייה מעלה אפרים בתוך חודשיים מתאריך פרסום הודעה זו בעיתון.

**אדריכלית נטליה אברובך
הממונה על מתן היתרים
בשטחים תפוסים לצרכים צבאיים**

דירת נופש

עם גינה

4 חדרים, 12 מיטות
בעכו, בשכונה הדתית

055-3183979

לישיבה לצעירים חרשה
דרוש מנהל פנימיה

לפרטים נוספים ושליחת קורות חיים יש לפנות
shaarey@gmail.com
02-9979148

דרושים

**למרכז
ישיבות ואולפנות
בני עקיבא**
דרוש/ה

**אזכירה
לשכת סגנכ"לים**

- זריזות ודייקנות
- סדר וארגון
- רמת שירות גבוהה
- ראש גדול
- שליטה מלאה ביישומי office
- תואר ראשון - יתרון
- העבודה במשרה מלאה
במטה המרכז, בבית מאיר**

קורות חיים למייל:
cv@yba.org.il
כניות מתאימות תענינה

לישיבה לחנ"מ באזור המרכז דרושים

מטפלים פארא רפואי

בעלי רישיון ממושרד החינוך

מטפלים רגשיים

קלינאי תקשורת

מרפא בעיסוק

קוח לשלוח למייל
m037736551@gmail.com
או לווואצאפ 036761114

ראש השנה תשפ"ד

במלון ריזידנס נתניה

תפילות מרגשות עם בעל התפילה

מאיר גלייזר

מבית הכנסת קרליבך בצפת.
מניין בנוסח עדות המזרח במלון

46247-2
פסיון
נא

טיש קרליבך- שירים וסיפורים, תשליך משולב בסיוור חוויתי.

3,800 ש"ח לזוג הכל כלול

סוכות

במלון שלום בירושלים

חג ראשון (שבת) תפילות ושירה
עם ד"ר בני ברוש.

ובמוצ"ש שמחת בית השואבה
עם הזמר מאיר בן דרור.

אפשרות לימים בחול המועד / שמחת תורה

054-3529330 | 050-5391530

הבחינה הכנונה צביקה

יבניאל

יבניאל - "סמדר" דירת אירוח
פינתית, משקיפה לנוף חלומי. 4
חדרי שינה, מושא, בריכה, פינת
מנגל, שולחן טניס. לפרטים אסתר:
052-3441452

מעלות

במעלות. יחידות אירוח לנופש,
מאוברות, עם בריכת שחייה
ענקית בנויה ומקורה. טרמפולינה
ומתקני משחקים, מקום פסטורלי.
בית כנסת קרוב. 052-7400402,
04-9978889

מרום הגליל

יולה בוטיק חדשה, 6 חדרים, עד
20 איש, באור הגות, 200 מ"ר,
מפלים אחד, בריכה, משחקי חצר.
052-2703455

מרכז

בחולון, יח' נופש, 7 דק' מרצועות
חוף נפרד + מורפסת גדולה +
מטבחון. בנוסף חדר להשכרה.
052-8534409 אחרי 17:00.

צפת

בצפת - יולה גדולה, 4 חד' + סלון,
3 שירותים, 2 מקלחות. שקטה
+ חצר, ממוחזקת, נוף פונה לגולן.
להזמנות ולתיאורים בתאריכים
22-23-24/08/2023 !!! טל':
04-6970895, 052-5564708

להשכרה בצפת, ב"בין הזמנים",
בית פרטי וצימר, באזור שקט, עד
12 איש. 050-2607338

בצפת, דירת קרקע, 3 חדרים,
צמודה לעתיקה, במקום מרכזי,
מאוברות וממוחזקת, במקום
שקט, קרוב לליזמורים!!!
050-4115872

רמת הגולן

בקצרין - זה הזמן לטייל
בגולן, קרוב לכנרת ולחרמון
למפלי הצפון, חדר נופש
מאוברים וממוחזקים. לזוגות/
משפחות/קבוצות קטנות. טל':
050-5275981, 04-6961175

מקום זה יכול להיות שלך

03-9185553

**חודש
התנסות
חינם!**
למצטרפים חדשים
לרימון מובייל!

**איזהו
גיבור על?**

הורים, עם רימון אתם יכולים לשמור על ילדיכם מוגנים ברשת מכל מקום ובית ובחוץ!

ידעתם ש-80% מילדי ישראל נחשפים לתכנים אסורים ברשת עד גיל 13? החופש הגדול בשיאו והילדים שלכם מבלי שעות רבות מול המסכים ונותרים חשופים לסכנות ולתכנים פוגעניים. מה עושים? עם אפליקציית רימון מובייל תוכלו להיות רגועים שילדיכם מוגנים בסמארטפון, בטאבלט ובמחשב בכל זמן ומכל מקום. מצטרפים לרימון מובייל ומתאימים את ההגנה לצרכים של ילדיכם: בוחרים רמות הגנה, מגדירים סינון לווטסאפ וקובעים את זמן הגלישה באפליקציות ובמכשיר.

**לפרטים
ולהרשמה *8911**

*בכפוף לפריסה ולתנאי הסכם ההתקשרות הרלוונטי. תוקף ההטבה עד 1.10.2023. אינטרנט רימון 2009 ח.פ. 5142564.